

Souhrnná teritoriální informace Austrálie

Zpracováno a aktualizováno GK Sydney ve spolupráci
se ZÚ Canberra (kapitoly II a III) ke dni 01.04.2010

Seznam kapitol souhrnné teritoriální informace:

1. Základní informace o teritoriu
2. Vnitropolitická charakteristika
3. Zahraničně-politická orientace
4. Ekonomická charakteristika země
5. Finanční a daňový sektor
6. Zahraniční obchod země
7. Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR
8. Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu
9. Investiční klima
10. Očekávaný vývoj v teritoriu

1. Základní informace o teritoriu

1.1. Oficiální název státu

- Australské společenství (Commonwealth of Australia)

1.2. Rozloha

- 7 682 300 km²

1.3. Počet obyvatel, hustota na km², podíl ekonomicky činného obyvatelstva

- Počet obyvatel: 22 210 000 (březen 2010)
- Hustota obyvatel na km²: 2,8
- Podíl ekon. činného obyv.: 52%

1.4. Průměrný roční přírůstek obyvatelstva a jeho demografické složení

- Průměrný roční přírůstek: 1,9% (přirozený přírůstek + migrace)
- Demografické složení: 21% - věk 0 - 14 let
67% - věk 15 - 64 let
12% - věk 65 let a více

1.5. Národnostní složení

- 70 % - potomci britských a irských přistěhovalců
- 15 % - přistěhovalci z ostatních evropských národů
- 12 % - přistěhovalci asijského původu
- 2 % - původní obyvatelé - Austrálci

1.6. Náboženské složení

- 27,6 % - katolíci
- 23,3 % - anglikáni
- 9,7 % - metodisté
- 9,2 % - presbyteriáni
- 5,0 % - jiná než křesťanská náboženství

1.7. Úřední jazyk a ostatní nejčastěji používané jazyky

Úředním jazykem Austrálie je angličtina, která je též všeobecným dorozumívacím jazykem.

V etnických hromadných sdělovacích prostředcích jsou používány téměř všechny jazyky přistěhovalců včetně českého. V 80% australských domácností se mluví anglicky. Mimo angličtinu se používá nejvíce čínština (2%), itaština (2%) a řečtina (1,5%).

1.8. Administrativně správní členění země, hlavní město a další velká města

Australská federace se skládá ze šesti států a dvou teritorií:

- Nový Jižní Wales (New South Wales, NSW) - hlavní město Sydney
- Victoria (VIC) - hlavní město Melbourne
- Queensland (QLD) - hlavní město Brisbane
- Jižní Austrálie (South Australia, SA) - hlavní město Adelaide
- Západní Austrálie (Western Australia, WA) - hlavní město Perth
- Tasmánie (Tasmania, TAS) - hlavní město Hobart
- Teritorium australského hlavního města (Australian Capital Territory, ACT) – Canberra a okolí
- Severní teritorium (Northern Territory, NT) - hlavní město Darwin

Australskými občany jsou rovněž obyvatelé Vánočního ostrova (Christmas Island) a Kokosových ostrovů (Cocos Islands), kteří mohou uplatňovat své volební právo v rámci Severního teritoria. Tichomořský ostrov Norfolk administrativně spadá pod Nový Jižní Wales.

Státy mají vlastní guvernéry, vlády a parlamenty; teritoria mají podobné uspořádání, ovšem bez guvernérů. Vlády a parlamenty jsou vytvářeny na základě voleb ve státech, resp. teritoriích. Austrálie je státem se silnou federální vládou, což znamená současně omezené pravomoci jednotlivých států/ teritorií, které však mají rozdílné zákonodárství např. ve věcech občanských, trestních a částečně i daňových. Pro daňové uspořádání platí tzv. systém "vertikální nerovnováhy", kdy převážnou část daní určuje federace a tyto jdou do jejího rozpočtu. Rozpočty států jsou pak vytvářeny za pomoci federálních grantů, které vyrovnávají rozdíly v efektivnosti jednotlivých místních ekonomik. Základním uspořádáním jsou hrabství (shires), obvody velkých měst (districts) a municipality (local councils).

Hlavním městem Austrálie je Canberra (334 tis. obyvatel). Největšími městy jsou Sydney (4,3 mil. obyv.), Melbourne (3,7 mil.), Brisbane (1,8 mil.), Perth (1,5 mil.) a Adelaide (1,1 mil.).

1.9. Peněžní jednotka a její členění, používání jiných měn

Peněžní jednotkou je australský dolar (AUD). 1 AUD = 100 centů. V běžném platebním styku se nepoužívá jiné měny než AUD, hlavní směnitelné cizí měny je však možno vyměnit za AUD v pobočkách místních bank a směnárnách. Kurs ČNB k 01.04. 2010: 1 AUD = 17,287 Kč.

1.10. Státní svátky, obvyklá pracovní a prodejní doba

Celoaustralské státní svátky:

Státní svátky státu NSW:

	2010	2011	2012
New Year`s Day	Saturday, 1 January	Saturday, 1 January	Monday, 2 January
Additional Holiday		Monday, 3 January	
Australia Day	Tuesday, 26 January	Wednesday, 26 January	Thursday, 26 January
Good Friday	Friday, 2 April	Friday, 22 April	Friday, 6 April
Easter Saturday	Saturday, 3 April	Saturday, 23 April	Saturday, 7 April

Easter Monday	Monday, 5 April	#Monday, 25 April	Monday, 9 April
Anzac Day	Monday, 26 April	Monday, 25 April	Wednesday, 25 April
Queen`s Birthday	Monday, 14 June	*Monday, 13 June	*Monday, 11 June
**Bank Holiday	Monday, 2 August	Monday, 1 August	Monday, 6 August
Labour Day	Monday, 4 October	*Monday, 3 October	*Monday, 1 October
Christmas Day	Saturday, 25 December	Monday, 26 December	Tuesday, 25 December
Additional Holiday	Tuesday, 28 December		
Boxing Day	Monday, 27 December	Tuesday, 27 December	Wednesday, 26 December

Jednotlivé australské státy uznávají některé další svátky (Labour Day, atd.).

Pracovní a prodejní doba:

Obvyklá délka pracovního týdne je mezi 35 - 40 hodinami. Základní pracovní doba začíná v 9.00 hod. a končí v 17.00 hod. Banky a pošty jsou otevřeny od 9.30 - 16.00 hod. (v pátek do 17.00 hod.), vybrané hlavní pošty jsou otevřeny v sobotu 9.00 - 12.00 hod.

Prodejní doba je 9.00 - 17.30 hod., ve čtvrtek do 20.00 hod., v sobotu 9.00 - 16.00 hod. Některé větší potravinářské obchody jsou otevřeny včetně soboty a neděle 9.00 - 21.00 hod., vybrané obchody (typu českých Večerek) jsou otevřeny 24 hodin denně. Ceny základních potravin se pohybují zhruba na úrovni cenové hladiny západoevropských zemí.

1.11. Místní zvyklosti důležité pro obchodní kontakty

Obchodní jednání

Obchodní styk je určován britskými a americkými zvyklostmi. Předpokládá se velmi dobrá znalost anglického jazyka, znalost všeobecných světových a případně místních reálií, komunikační schopnosti, profesionální přístup. V obchodním styku je národnostní rozmanitost australského obyvatelstva výhodou, neboť zástupci zahraničních firem jsou přijímáni bez jakýchkoliv předsudků a výchozí pozici pro jednání mají všichni v zásadě stejnou.

Hlavními rysy obchodního jednání jsou konkrétnost a přímocíarost. Závěry jednání je zvykem písemně potvrdit, přičemž dohodnuté závěry se plní. Obchodní schůzky je bezpodmínečně nutné naplánovat a sjednat předem. V rámci obchodní sféry nejsou časté tzv. zdvořilostní návštěvy bez konkrétního obsahu, dává se přednost intenzivním a kratším jednáním. Vizitky se vyměňují bez zvláštního rituálu, spíše pro informaci. Australané preferují jednodušší, graficky střídme vizitky s výrazným a většinou barevně odlišeným logem. Na vizitce by kromě telefonního a faxového spojení neměl chybět ani e-mail, případně internetová adresa firmy. Výměna drobných dáreků mezi jednajícími stranami je spíše výjimkou. Velmi brzy po seznámení se s protistranou přecházejí Australané k oslovení křestním jménem, což platí i o následné obchodní korespondenci. Důvěru australských partnerů lze získat poměrně lehce, neboť vycházejí z předpokladu, že dlouhodobý obchodní vztah by měl být výhodný pro obě strany. V případě nepoctivého jednání však lze jejich důvěru také stejně lehce a většinou definitivně ztratit.

I přes neformální způsob života se v obchodním styku vyžaduje společenské oblečení, při některých zvláště významných společenských příležitostech je předepsán smoking. Toto však neplatí mimo velká města, venkovské oblasti se vyznačují velkou neformálností.

Stravování

Způsob stravování v Austrálii je vlivem míšení různých etnik velmi rozmanitý. Lze zde najít snad všechny známé národní kuchyně, rozšířená a hojně využívaná je síť nejrůznějších restaurací typu fast-food. Z místních potravin jsou vysoce hodnoceny všechny druhy čerstvého ovoce a zeleniny, vysoce kvalitní hovězí a jehněčí maso, plody moře, mléčné výrobky a široký výběr kvalitních vín. Typické australské barbecue v přírodě není považováno ani tak za jídlo, jako spíše za národní obřad nebo přímo životní styl. Z toho lze vycházet i při pozvání do společnosti - Australané se vzájemně navštěvují poměrně často a žádné velké přípravy před společenskou akcí nedělají. Většinou každý jí a pije to, co si přinese, případně se uzavřená společnost v pořádání akcí střídá. V případě jednorázového pozvání na večírek bývá zvykem,

že host přinese lahev vína či tzv. sixpack piva (šest lahví či plechovek piva zabalených dohromady), salát či alespoň zákusky.

Zvláštností pro Středoevropana může být zjištění, že v některých restauracích se nepodávají alkoholické nápoje. Jejich prodej je totiž možný pouze na základě zvláštní relativně nákladné licence, a tak se lze na dveřích provozovny setkat s nápisem B.Y.O. (bring your own). Do takto označené restaurace si host přinese vlastní alkoholické nápoje, předá je číšníkovi a ten jimi potom hosta za poplatek zvaný korkovné (corkage) obsluhuje. Při placení pak platí pravidlo, že spropitné je považováno za uznání vynikajících služeb a není samozřejmostí.

Volný čas

Trávení volného času vychází z příjemného klimatu a odehrává se zpravidla pod širým nebem. Typickou víkendovou rodinnou činností je piknik v četných parcích, kam se rodiny přesouvají na celý den s kompletní výbavou pro stolování i sportovní i společenské hry. Australané milují sport, ať už jej aktivně provozují nebo alespoň sledují na stadionech či v televizi. Mezi nejoblíbenější druhy sportu tradičně patří všechny vodní sporty, dále pak australský fotbal, ragby, kriket, jezdeckví, tenis a golf.

Australská společnost nabízí také množství kulturních akcí, a to především ve velkých městech. Operní, baletní a činoherní soubory fungují v celoročním provozu, je možno si vybrat také z množství výstav, koncertů vážné i moderní hudby a uměleckých festivalů. Národnostní menšiny navíc pořádají své často barvitě folklórní slavnosti. Ve venkovských oblastech se pak lze setkat s festivaly na oslavu jídla, piva či vína, které často doprovází oblíbená zábava australských venkovanů - rodeo.

1.12. Podmínky využívání místní zdravotní péče českými občany a občany EU

Zdravotnictví v Austrálii je na vysoké mezinárodní úrovni, tomu však odpovídají i ceny za zdravotní péči, které jsou velmi vysoké. Za návštěvu všeobecného lékaře se platí cca AUD 50–100, za návštěvu odborného lékaře cca AUD 120, za antibiotika cca AUD 20/balení, za 1 den pobytu v nemocnici od AUD 500 výše, za RTG AUD 120. Z tohoto důvodu je nezbytné, aby turista před jakoukoliv, i krátkodobou, cestou do Austrálie uzavřel zdravotní pojistnou smlouvu na cestu a dobu pobytu v zahraničí.

Zdravotní pojištění cizinců v Austrálii je možno uzavřít pouze u soukromé zdravotní pojišťovny. Toto představuje zvýšený náklad pracovníka a otázku zdravotního pojištění se doporučuje projednat se zaměstnavatelem v rámci sjednávání pracovního kontraktu.

Austrálie nepatří mezi zdravotně riziková teritoria, zvláštní očkování není nutné. Austrálie je však zemí s vysokým výskytem rakoviny kůže. Doporučuje se proto zvýšená ochrana pokožky a očí před slunečním zářením, zejména při pobytu ve vnitrozemských oblastech, nezbytná je též pokrývka hlavy.

1.13. Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria

K cestě do Austrálie jsou občané ČR povinni mít cestovní pas ČR, platný minimálně 6 měsíců od plánovaného data odjezdu z Austrálie, a platné australské vízum (buď e-mail zaslaný ministerstvem imigrace nebo samolepící štítek v cestovním pasu - viz dále).

Výjimkou z vízové povinnosti je pouze tranzit přes australská letiště, při němž občané ČR vízum nepotřebují, pokud neopustí tranzitní prostor letiště, mají zajištěnou letenku pro odlet z Austrálie, jejich odlet se uskuteční do osmi hodin po příletu a mají doklady požadované pro vstup do cílové země.

Víza, režim vstupu, přihlašovací povinnost

O australská turistická víza lze žádat:

- 1) prostřednictvím internetu;
- 2) prostřednictvím cestovní kanceláře v ČR;

3) prostřednictvím australského velvyslanectví ve Vídni.

ad 1) Podání žádosti a udělení víza probíhají prostřednictvím internetu.

Dne 27. 10. 2008 byl spuštěn nový systém „eVisitors“. Základními podmínkami pro použití tohoto systému jsou:

- turistický nebo obchodní účel cesty do Austrálie
- pas žadatele musí být vydán Českou republikou
- žadatel musí žádost podávat mimo území Austrálie
- žadatel musí být v dobrém zdravotním stavu (nesmí mít tuberkulózu)
- žadatel musí mít čistý trestní rejstřík

Po splnění těchto podmínek bude moci žadatel navštěvovat Austrálii během jednoho roku, přičemž každý pobyt může být maximálně 3 měsíce. Během pobytu nesmí žadatel pracovat, ale může studovat po dobu maximálně 3 měsíců.

Doba vyřízení žádosti o vízum (tj. doba do doručení elektronického víza e-mailem) se pohybuje od několika hodin do přibližně jednoho dne.

V přechodném období zavedení nového systému zůstávají v platnosti předchozí souhlasy udělené systémem e676.

Ministerstvo imigrace v některých případech vyžaduje předložení dalších dokladů, což dobu vyřízení víza prodlužuje. Typickými příklady jsou:

- žadatelé mladší 18 let (požadován notářsky ověřený rodný list, souhlas rodičů a kopie cestovního pasu či OP rodičů)
- žadatelé starší 70 let (požadováno potvrzení od smluvního lékaře a pojištění léčebných výloh)
- ženy na mateřské dovolené a nezaměstnaní (požadováno pozvání a bankovní výpisy).

Informace o krátkodobých turistických vízech lze na stránkách www.immi.gov.au nalézt v sekci Visas & Immigration nebo lze použít odkaz „Visa wizard“, pokud si žadatel není jist typem víza, o něž má požádat. Rovněž elektronicky lze sledovat stav vyřizování žádosti na adrese http://www.immi.gov.au/e_visa/check-progress.htm.

V této souvislosti upozorňujeme, že systém Electronic Travel Authority (ETA), který je k dispozici na jiném odkazu stránky www.immi.gov.au, se nevztahuje na občany ČR.

ad 2) Ministerstvo imigrace zmocnilo k přijímání žádostí o australská víza několik českých cestovních kanceláří:

Agentura Czeko www.australiaexpert.cz

Alfa Agency www.alfa-agency.cz

ASIANA www.vizovyservis.cz

Australia Online (SIS Consulting) www.australiaonline.cz

CK Bemett www.bemett.cz

CK Dagmar Rotreklová

Čedok www.cedok.cz

G8M8 – Great Mate www.g8m8.com

Kompas Praha www.kompas.cz

Montana Club www.montanaclub.cz

Natour www.natour.cz

Student Agency www.studentagency.cz

Studymix www.studymix.cz

Studyonline

Cestovní kanceláře zadají po přijetí žádosti údaje do elektronického systému DIaC, další postup je jako v 1).

ad 3) Nadále je možné žádat o vízum na australském velvyslanectví ve Vídni - adresa: Mattiellstrasse 2-4, 1040 Wien; telefon: +43(0)1-506740; fax: +43(0)1-5041178; e-mail: austemb@aon.at; www.australian-embassy.at

Turistické vízum neopravňuje k pracovní činnosti. Za elektronická podání žádosti o australská turistická víza a krátkodobá víza za účelem obchodu se neplatí žádný poplatek.

Zrušení poplatků se týká pouze žádosti o krátkodobá víza s pobytem do 3 měsíců podaných elektronickou formou. U ostatních druhů víz a žádostí zaslaných v papírové podobě bude vybírán stávající poplatek (75,- AUD).

Informace o podmínkách prodloužení australských víz lze nalézt na stránkách www.immi.gov.au takto: Visas & Immigration > Visitors > Tourists > Extending your stay či přímo z následujícího odkazu: www.immi.gov.au/visitors/tourist/index.htm

Cesta k elektronickému formuláři žádosti o prodloužení víza na stránkách www.immi.gov.au:

Visas & Immigration > Applications & Forms > Online Applications > Tourists > Applications - In Australia - Extending your stay in Australia > Start your application či přímo z následujícího odkazu: <https://www.ecom.immi.gov.au/visas/applyNow.do?form=VE>. Poplatek za podání žádosti o prodloužení víza činí 205,- AUD.

Tranzitní vízum se nevyžaduje, pokud má občan ČR zajištěnou letenku pro odlet z Austrálie, neopustí tranzitní prostor letiště, jeho odlet se uskuteční do osmi hodin po příletu a má doklady požadované pro vstup do cílové země.

Vízová povinnost při tranzitu přes Austrálii do třetích zemí však zůstává v platnosti, pokud délka pobytu v tranzitním prostoru letiště překročí osmihodinový limit. Tranzitní vízum opravňuje žadatele k pobytu v Austrálii po dobu nepřesahující 72 hodin a je udělováno bezplatně.

Dle informací poskytnutých Ministerstvem imigrace nelze o tranzitní vízum požádat elektronickou cestou. Ze stránky www.immi.gov.au/allforms/pdf/876.pdf je možné stáhnout formulář 876, podat ho je však možné pouze na některém australském velvyslanectví nebo konzulátu, případně v autorizované cestovní kanceláři (viz výše). Jednodušší možností je požádat o klasické turistické vízum prostřednictvím internetu.

Registrace, přihlašovací povinnost

Obecná přihlašovací povinnost neexistuje. Registrace turistů, vstupujících na území Austrálie, probíhá po příletu na letišti. Úředník Ministerstva pro imigraci registruje návštěvníky po vyplnění formuláře

„Incoming Passenger Card“, v němž každý turista uvádí kromě osobních údajů rovněž místo pobytu v Austrálii a předpokládanou délku pobytu.

Při letecké přepravě smí cestující přepravovat v příručním zavazadle jen velmi malé množství tekutin, gelů a aerosolových látek. Opatření zavedená od března 2007 se vztahují i na zubní pasty, parfémy, krémy, kosmetiku apod. Tyto látky mohou být přepravovány pouze v nádobkách s max. objemem 100ml, zalepené v průhledném plastickém sáčku o objemu max. 1 litr (cca 20x20cm). Výjimky budou číneny pouze u přepravy léčiv nutných na cestu a výrobků pro malé děti. O těchto výjimkách budou rozhodovat přímo úředníci provádějící kontrolu. Informace o kontrolách a povolených limitech pro přepravu viz stránky australského ministerstva dopravy www.dotars.gov.au

Krátce před příjezdem do Austrálie návštěvník nebo rodina jako celek vyplňuje Travellers Statement. Formulář je nutno vyplnit pravdivě a deklarovat veškeré dovážené položky. Všechny potraviny (v syrovém i konzervovaném stavu) jsou cestující povinni deklarovat; to se týká rovněž potravin, které byly servírovány na palubě letadla. Zdůrazňujeme, že karanténní kontrola je velmi přísná a nekompromisní a obsah zavazadel je důkladně prověřován. Za pokus o porušení celních, karanténních a fytosanitárních předpisů jsou vyměřovány pokuty od 200 do několika tisíc australských dolarů. Karanténní prohlídky s hrozbou sankcí se uskutečňují i při překročení hranic mezi australskými státy, resp. při vstupu do některých ovocnářských oblastí.

V silničním provozu se jezdí vlevo. Za účelem řízení motorového vozidla na území Austrálie mohou čeští občané používat jak mezinárodní řidičský průkaz, tak i český řidičský průkaz s překladem po celou dobu svého turistického pobytu. Na silnicích je omezená cestovní rychlost, a to na 50 km/h - 60 km/h v obci, 100 km/h mimo obec a 110 km/h na speciálně značených rychlostních komunikacích. Limity se v jednotlivých státech a městských čtvrtích liší. Bezpečnostní pásy jsou povinné i na zadních sedadlech automobilu. Přestupky cizinců nejsou dopravní policií tolerovány a jsou vymáhány i na dálku.

Obchodní cestující či turista by měl být vybaven mezinárodně uznávanou platební kartou, nejlépe kreditní. V Austrálii je rozšířeno používání všech druhů bankovních karet. Bez kreditní karty nelze často provést telefonickou rezervaci hotelu nebo zapůjčení vozu z půjčovny. Turistům bez mezinárodní platební karty se doporučuje cestovat do Austrálie s cestovními šeky, vystavenými na AUD nebo USD, které jsou zajištěny proti ztrátě a krádeži.

Cizinci opouštějící Austrálii mají nárok na vrácení daně ze zboží a služeb (Goods and Services Tax - GST) ve výši 10 %. Podmínkou je, že zboží musí být v celkové hodnotě větší než 200,- AUD a musí být zakoupeno v jednom obchodě, ne dříve než 30 dnů před odjezdem z Austrálie. Dále musí být zakoupené zboží zabaleno jako příruční zavazadlo, neboť přepážky pro vrácení GST jsou umístěny na mezinárodních letištích až za prostorem pro odbavení zavazadel. Při vyřizování žádosti je nutné předložit daňový doklad a vlastní zboží ke kontrole.

Vrácenou daň lze obdržet několika způsoby:

- § v hotovosti v AUD přímo na letišti,
- § šekem vystaveným na AUD a zasláným na adresu příjemce,
- § šekem vystaveným na libovolnou zahraniční měnu a zasláným na adresu příjemce,
- § bankovním převodem v AUD na určený účet u australské banky, nebo
- § připsáním v AUD na kreditní účet příjemce (pouze VISA, MasterCard, American Express nebo Diners Club).

Kompletní podrobnou informaci o tomto systému lze získat na internetové adrese www.customs.gov.au

1.14. Oblasti se zvýšeným rizikem pro cizince – vhodnost návštěvy s ohledem na politickou či jinou situaci v zemi

Austrálie nepatří k zemím s vysokou kriminalitou. Je však třeba, aby turisté věnovali pozornost svým osobním dokladům i cenným předmětům a zásadně tyto nenechávali v autě či bez dozoru. Při pobytu ve

velkých městech je vhodné turistům doporučit, aby zejména v nočních hodinách dbali zvýšené opatrnosti v některých čtvrtích (např. Redfern či Kings Cross v Sydney).

Neorganizovaná turistika v odlehlých oblastech může vést ke zdravotnímu riziku, v krajním případě ke smrti hladem a žízní. Proto je nutné si při cestách do vnitrozemí s sebou vzít dostatečné zásoby pohonných hmot, vody a potravin. Při cestách do volné přírody hrozí nebezpečí uštknutí jedovatými hady a pavouky. V tropických vodách hrozí napadení krokodýlem. V Austrálii se opakovaně vyskytují případy napadení člověka žralokem při koupání či surfování v moři. Velké nebezpečí hrozí ve vodě od smrtelně jedovatých medúz (box jellyfish), které se vyskytují nejhojněji v teplých tropických vodách severního Queenslandu. Mohou se vyskytovat celoročně, ale nejnebezpečnější období je od října do dubna. Při koupání v neznámých vodách je potřeba nejdříve konzultovat případné nebezpečí s místními obyvateli nebo použít ochranný koupací oblek, který lze v Austrálii koupit v obchodech se sportovním zbožím. Při koupání a surfování v moři je třeba dát zvýšený pozor na výskyt nebezpečných proudů, které mohou plavce odtáhnout daleko od pobřeží.

Z hlediska plánování obchodních cest je dobré pamatovat na skutečnost, že roční období jsou v Austrálii přesně opačně než na severní polokouli (léto je v období měsíců prosinec - únor, zima v období měsíců červen - srpen). Australané si své dovolené vybírají většinou v období hlavních školních prázdnin, tedy v době od 15. prosince do 31. ledna. Z tohoto důvodu se pro služební cesty zásadně nedoporučuje období prosinec/leden, kdy má většina firem prázdninový provoz a bývá velmi složité domluvit obchodní schůzku.

1.15. Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu (včetně generálních či honorárních konzulátů) – popis spojení z letiště a z centra města

Velvyslanectví České republiky v Canbeře (ZÚ Canberra)

Ing. Radim Pecl, charge d'affaires a.i.

Embassy of the Czech Republic

8 Culgoa Circuit

O'Malley ACT 2606

Australia

tel: +61-2-6290 1386, fax: +61-2-6290 0006

e-mail: canberra@embassy.mzv.cz

www.mzv.cz/canberra

- působnost úřadu: diplomatická pro Australské společenství, Nový Zéland, Republika Fidžijských ostrovů, Nezávislý stát Samoa, Šalomounovy ostrovy, Království Tonga, Republiku Vanuatu, Cookovy ostrovy

- konzulární obvod: Teritorium australského hlavního města (ACT), Republika Fidžijských ostrovů, Nezávislý stát Samoa, Šalomounovy ostrovy, Království Tonga, Republiku Vanuatu, Cookovy ostrovy

Generální konzulát České republiky v Sydney (GK Sydney)

Mgr. Vít Kolář, generální konzul

Consulate General of the Czech Republic

169 Military Road

Dover Heights NSW 2030

Australia

tel: +61-2-9581 0111, fax: +61-2-9371 9635

e-mail: sydney@embassy.mzv.cz

www.mzv.cz/sydney

- působnost úřadu: konzulární pro Australské společenství (s výjimkou ACT) a Nový Zéland
- konzulární obvod: konzulární pro Australské společenství (s výjimkou ACT) a Nový Zéland

Obchodní konzul:

Ing. Jiří Janíček

Consulate General of the Czech Republic

169 Military Road

Dover Heights, NSW 2030, Australia

tel. +61-2-9581 0111, fax +61-2-9371 9635

email: commerce_sydney@mzv.cz

www.mzv.cz/sydney

Honorární konzuláty ČR v Austrálii

JUDr. Milan Kantor, OA

Hon. Consul of the Czech Republic

Level 11, 500 Collins Street

MELBOURNE VIC 3000

tel: +61-3-9629 6196

fax: +61-3-9629 1311

email: melbourne@honorary.mzv.cz

Ing. Zdeněk Cihelka

Hon. Consul of the Czech Republic

27 Virgilia Street

Duncraig, PERTH WA 6023

tel.: +61-8-9246 7102

fax: +61-8-9246 7016

Mr Michael Zdenek Schulz, AM

Hon. Consul of the Czech Republic

70 Northumberland Street

Tusmore, ADELAIDE SA 5065

tel. /fax: +61-8-8331 0286

Mrs Milena Mills

Hon. Consul of the Czech Republic

169 Lewisham Scenic Drive

Lewisham, TSA 7173

Tel.: +61 3 62659657

Fax: +61 3 62659657

E-mail: hobart@honorary.mzv.cz

Letiště v Canbeře je vzdáleno asi 8 km od centra města a asi 12 km od budovy velvyslanectví. Velvyslanectví je vzdáleno 12 km od centra města. Pro dopravu je optimální použití taxislužby. Kromě taxislužby je možné využít i veřejnou dopravu – shuttle bus směr Civic (centrum města) a odtud lze použít některou z autobusových linek směrem Woden Interchange. Tyto spoje mají interval cca 15 minut. Z Woden Interchange jezdí autobusové linky č. 23 a 24 přímo k velvyslanectví v intervalu 60-80 minut. Taxi z letiště na velvyslanectví stojí cca 30 AUD a jede 20-30 minut. Taxi z Woden Interchange na velvyslanectví stojí 7-10 AUD a jede 5-10 minut.

Mezinárodní letiště Kingsford Smith v Sydney je vzdáleno od centra města 8 km. Na Generální konzulát lze z letiště cestovat nejlépe metrem (CityRail) na zastávku Bondi Junction a poté pokračovat autobusem č. 380 přes Bondi Beach na zastávku Dover Heights - Blake Street, která se nachází v bezprostřední blízkosti objektu GK. Z centra Sydney lze na GK cestovat rovněž vlakem (zastávka Bondi Junction) a dále zmíněnou linkou 380 a nebo přímo tímto autobusem už ze city, vyjíždí z Circular Quay.

1.16. Kontakty na zastoupení ostatních českých institucí (Česká centra, CzechTrade, CzechInvest, CzechTourism)

Žádná z výše uvedených českých institucí na podporu obchodu či investic nemá v současné době na území Austrálie své zastoupení.

1.17. Praktická telefonní čísla v teritoriu (záchranka, dopravní policie, požárníci, infolinky apod.)

Národní směrové číslo (country code) Austrálie je 61. Existují čtyři oblastní směrová čísla (area codes):

- 2 - Nový Jižní Wales (hl. m. Sydney), ACT (Canberra)
- 3 - Victoria (hl.m.Melbourne), Tasmánie (hl. m. Hobart)
- 7 - Queensland (hl. m. Brisbane)
- 8 - Jižní Austrálie (hl. m. Adelaide), Západní Austrálie (hl. m. Perth), Severní teritorium (hl. m. Darwin)

Celá telefonní síť v zemi využívá osmimístných místních telefonních čísel.

Důležitá telefonní čísla:

- policie-tísňové volání - 000 bez poplatku
- záchranná služba - 000 bez poplatku
- hasiči - 000 bez poplatku.

Informace o telefonních číslech: 1223

1.18. Internetové informační zdroje

- www.fed.gov.au - Australian Federal Government
- www.business.gov.au - Federal Government's Business Point
- www.dfat.gov.au - Department of Foreign Affairs and Trade
- www.immi.gov.au - Department of Immigration
- www.abs.gov.au - Australian Bureau of Statistics
- www.ato.gov.au - Australian Taxation Office (daňový úřad)
- www.customs.gov.au - Australian Customs Service (celní správa)
- www.nla.gov.au - National Library of Australia
- www.austrade.gov.au - agentura na podporu obchodu AUSTRADE
- www.investaustralia.gov.au - investiční agentura Invest Australia
- www.csiro.au - vládní agentura pro vědu a výzkum CSIRO
- www.australia.com - Australian Tourist Commission
- www.tourism.gov.au - turistické informace
- www.aaa.com.au - vyhledávací služba Matilda
- www.yellowpages.com.au - australské "Zlaté stránky"
- www.dnb.com.au - Dun & Bradstreet Australia
- www.smh.com.au - The Sydney Morning Herald
- www.theage.com.au - The Age
- www.afr.com.au - The Australian Financial Review
- www.news.com.au - The News Corporation
- www.austlii.edu.au - Australasian Legal Information Institute - přehled australských státních i federálních zákonů, předpisů a norem a významných právních případů
- <http://www.abs.gov.au/ausstats/abs@.nsf/mf/1301.0> Year Book

1.19. Adresy významných institucí

Australian Chamber of Commerce and Industry

Commerce House, Level 3, 24 Brisbane Ave, Barton ACT 2600

pošt. adresa PO Box E14 Kingston ACT 2604

tel +61 2 6273 2311, fax +61 2 6273 3286

www.acci.asn.au

NSW Business Chamber

Level 15 140 Arthur Street, North Sydney NSW 2060

pošt. adresa Locked Bag 938, North Sydney NSW 2059

fax 1300 655 277

<http://www.nswbusinesschamber.com.au/>

VictorianEmployer`s Chamber of Commerce and Industry (VECCI)

Industry House, 486 Albert Street, Melbourne VIC 3002

pošt. adresa GPO Box 4352, Melbourne VIC 3001

tel +61 3 8662 5333, fax +61 3 8662 5462

www.vecci.org.au

Chamber of Commerce and Industry of Western Australia

180 Hay Street, East Perth WA 6004

pošt. adresa PO Box 6209, East Perth WA 6204

tel +61 8 9365 7555, fax +61 8 9365 7616

www.cciwa.com

Tasmanian Chamber of Commerce and Industry

Industry House , 30 Burnett St, North Hobart TAS 7000

pošt. adresa GPO Box 793, Hobart TAS 7001

tel +61 3 6236 3600, fax +61 3 6231 1278

www.tcci.com.au

Commerce Queensland

Industry House, 375, Wickham Terrace, Brisbane QLD 4000

tel +61 7 3842 2244, fax +61 7 3832 3195

www.commerceqld.com.au

Business South Australia

Enterprise House, 136 Greenhill Road, Unley SA 5061

tel +61 8 8300 0000, fax +61 8 8300 0001

www.business-sa.com

Chamber of Commerce Northern Territory

Suite 1/2 Shepherd Street, Darwin NT 0800

pošt. adresa GPO Box 1825, Darwin NT 0800

tel +61 8 8982 8100, fax +61 8 8981 1405

<http://www.chambernt.com.au/>

ACT & Region Chamber of Commerce & Industry

12a Thesiger Court Deakin ACT 2600 Australia

pošt. adresa PO Box 192 Deakin West ACT 2600 Australia

tel +61 2 6283 5200, fax +61 2 6282 2436

<http://www.actchamber.com.au/>

Australian Business Limited

140 Arthur Street, North Sydney NSW 2060

pošt. adresa Private Bag 938, North Sydney NSW 2059

tel +61 2 9927 7494, fax +61 2 9955 8914

www.australianbusiness.com.au

Australian Industry Group

Level 2, 44 Sydney Avenue, Forrest ACT 2630

PO Box 4986, Kingston ACT 2604

tel +61 2 6233 0777, fax +61 2 6233 0799

www.aigroup.asn.au

Business Council of Australia

Level 42, 120 Collins Street, Melbourne VIC 3001

tel +61 3 8644 2664, fax +61 3 8664 2666

www.bca.com.au

Employers First™

313 Sussex street, Sydney, NSW 1235

PO Box A233, Sydney South, NSW 1235

Tel +61 2 9264 2000, fax +61 2 9261 1968

www.employersfirst.org.au

EFIC (Export Finance and Insurance Corporation)

22 Pitt Street, Sydney, NSW 2000

tel +61 2 9201 2111, fax +61 2 9251 3851

<http://www.efic.gov.au>

Czech Chamber of Commerce Australia Inc.

Dr. Zdenek D. Kotasek, President

51 Coglin Street, Brompton SA 5007
Poštovní adresa: P.O.Box 479, Welland, SA 5007
Adelaide, Australia

Tel/fax: +61 8 8346 9145
E-mail: zhkotasek@yahoo.com.au

Bohemia Crystal Pty.Ltd.

Mr. Paul Hesse - Director

49 Fitzroy Street

P.O. Box 1054, Marrickville NSW 2204

tel +61 2 9565 1855, fax +61 2 9565 1644

e-mail: bohemia-sales@bigpond.com

AUSTRADE (Australian Trade Commission)

Level 23 Aon Tower, 201 Kent Street, Sydney NSW 2000

email: <mailto:info@austrade.com.au>

www.austrade.gov.au

Kancelář AUSTRADE v ČR

Klimentská 10, 110 00 Praha, ČR
Tel: (420) 296 578 350
Fax: (420) 296 578 352
Email: prague@austrade.gov.au

2. Vnitropolitická charakteristika

2.1. Stručná charakteristika politického systému

Austrálie je **parlamentní demokracií a konstituční monarchií federativního typu**.

V Austrálii sílily ve druhé polovině 90. let postoje ke změně ústavního zřízení na republiku, referendum konané v r. 1999 však ústavní změny odmítlo. Otázka ústavního uspořádání Austrálie se výhledově opět stane důležitým vnitropolitickým tématem, což po svém zvolení do funkce v listopadu 2007 opakovaně řekl i současný premiér Kevin Rudd, který je zastáncem přechodu Austrálie ze současného zřízení na republiku.

Dvoukomorový federální parlament se skládá z **Poslanecké sněmovny** (House of Representatives), která má 150 poslanců volených na období nepřesahující 3 roky, a **Senátu** s celkem 76 senátory, z nichž 72 je voleno na 6 let (senátoři voleni ve státech) a 4 senátoři jsou voleni na 3 roky (senátoři voleni v teritoriích).

V Poslanecké sněmovně zasedají poslanci **Australské labouristické strany** (Australian Labor Party), **Liberální strany** (Liberal Party of Australia) a **Národní strany** (The Nationals).

V Senátu jsou kromě uvedených stran zastoupeny strany **Zelení** (The Greens), **Rodina především** (Family First) a **Liberální strana venkova** (Country Liberal Party).

Nejvyšší soudní instancí je sedmičlenný **Nejvyšší soud** (High Court of Australia), kterému předsedá Chief Justice, jmenovaný na doporučení vlády generálním guvernérem. Generální guvernér může odvolat soudce Nejvyššího soudu pouze na základě doporučení obou komor parlamentu. V Austrálii je zřízen úřad jak federálního ombudsmana, tak i ombudsmanů státních. Zabývají se i stížnostmi vznesenými příslušníky ozbrojených sil Austrálie a řeší i daňové problémy.

I.1 Aktuální vnitropolitická situace

Ve volbách do dolní komory parlamentu dne 24.11.2007 s převahou zvítězila Australian Labor Party (ALP, předseda a premiér Kevin Rudd). Současně probíhající volby v polovině senátních obvodů (38 ze 76 mandátů) rozhodly o tom, že bývalá vládní koalice (konzervativní Liberal Party-LP a koaliční partner The Nationals) ztratila od července 2008 rovněž kontrolu nad Senátem (ani ALP s potenciálním partnerem The Greens však nezískala senátní většinu a musí často složitě vyjednávat s nezařazenými poslanci).

Opozice se dlouho vzpamatovávala z volební porážky a vedení Liberal Party prochází restrukturalizací. Po neúspěšných volbách v roce 2007 vystřídal v čele vůdce opozice bývalého premiéra Howarda (který neobhájil ani parlamentní křeslo) jeho ministr obrany B. Nelson. Ten vydržel v čele opozice do září 2008, kdy inicioval hlasování o podpoře uvnitř strany s cílem využít oslabení svého hlavního kritika - bývalého ministr financí Costello. Přepočítal se však a ve volbách zvítězil Malcom Turnbull. Za dramatických vnitrostranických okolností se do čela strany dne 1. prosince 2009 překvapivě dostal Tony Abbott (konzervativní křídlo), když ve třetím kole volby zvítězil nad Malcolmem Turnbullem (liberální křídlo) o jediný hlas.

Změna ve vedení LP jí napomohla k růstu v žebříčku popularity a začíná snižovat náskok ALP.

Vůdce opozice má v AU systému poměrně důležitou roli, premiér, či ministři s ním konzultují „věci národního zájmu“ a i při ceremoniálních záležitostech mu přináleží místo vedle premiéra.

Jedním z důležitých aktuálních vnitropolitických témat je otázka klimatických změn a zejména pak problematika emisních povolenek (Emissions Trading Scheme - ETS). Na australské poměry relativně radikální návrh zákona ohledně ETS byl sice schválen v dolní komoře, ale neprošel senátem (zatímco

opozice ho kritizuje jako silně restriktivní, zelení ho mají za málo progresivní). Premiér Rudd a jeho vládní ALP vyvinul značné úsilí, aby zákon byl přijat ještě před summitem o klimatických změnách v Kodani. Na poslední chvíli se mu pro zákonnou normu podařilo získat (za cenu kompromisů) podporu tehdejšího předáka opozice Turnbulla. S tím se nehodlala smířit řada opozičních liberálních poslanců a spory ve vlastních řadách skončily mimořádnými stranickými volbami a změnou vůdce.

Tonny Abbott měl k vládnímu návrhu ETS zásadně odlišný přístup a zákon se mu podařilo v senátu zablokovat, když v jeho současné podobě spatřuje mj. ohrožení australské ekonomiky.

Tím, že horní komora australského parlamentu dne 2.12. 2009 již podruhé neschválila (poměrem 33 pro ku 41 proti) vládní návrh zákona o ETS byla naplněna zákonná podmínka pro možnost rozpustit obě komory parlamentu a vyhlásit předčasné volby (tzv. double dissolution - dle australské ústavy možnost řešení patové situace vzniklé mezi sněmovnou reprezentantů a senátem). Premiér nyní může (ale nemusí) požádat generální guvernérku o rozpuštění parlamentu a vyhlášení předčasných voleb.

I když se spekovalo, že by předčasné volby mohly být vyhlášeny na jaře 2010 zdá se, že toto řešení nebylo v zájmu ani z jedné z hlavních politických stran. Premiér si nehodlá komplikovat konec funkčního období a opozice nezískala (dle průzkumů veřejného mínění) takové preference, aby si byla jistá volebním vítězstvím. Kdyby Labour Party příští volby (předčasné nebo ty v řádném termínu - srpen 2010) vyhrála, mohla by právní úpravu obchodování s emisními povolenkami „protlačit“ na společném zvláštním zasedání obou komor parlamentu.

Dalším kontroverzním tématem se stala reforma zdravotního systému. Její nejvíce kritizovanou částí (nejen ze strany opozice ale i ze strany některých vlád na státní úrovni) je opatření zřízení státních nemocnic na federální úrovni (jejich vyjmutí z pravomoci lokálních vlád jednotlivých států) řízených centrálně z hlavního města. Na jejich financování by ale měly podílet převážně státní vlády, a to formou odvodů z vlastních daňových příjmů. I v případě schvalování zákona o zdravotní péči je tedy reálná hrozba double dissolution.

Předvolební klání v Austrálii v podstatě již začalo a postupně zvyšuje obrátky. O tom, že bude zajímavé a intenzivní svědčí i výsledky březnových voleb do legislativních sborů ve státech Tasmánie a Jižní Austrálie. V Tasmánii dopadly volby patem a na základě absolutního počtu hlasů i hlasů preferenčních bude místní menšinovou vládou sestavovat LP, která nahradí vládu labouristů. V Jižní Austrálii ALP v porovnání s volbami minulými ztratila cca 8 procent a pouze s rozdílem dvou poslaneckých křesel se udržela u moci. Výsledky průzkumů veřejného mínění z měsíce března 2010 na federální úrovni stále favorizují labouristy, ale potvrzují i vzestup preferencí pro opoziční liberály.

2.2. Hlava státu (jméno, kompetence)

Hlavou Australského společenství je britská královna Alžběta II., kterou zastupuje generální guvernérka Quentin Bryce, AC (vyznamenání Companion of Order of Australia), která 5. 9. 2008 jako historicky první žena v této funkci vystřídala na návrh premiéra Rudda generálmajora v.v. Michaela Jefferyho (ve funkci od 11. 8. 2003). Quentin Bryce působila před jmenováním generální guvernérkou Australského svazu jako právníčka, ředitelka organizací na ochranu práv žen a dětí, děkanka fakulty při Univerzitě v Sydney a naposledy jako guvernérka státu Queensland.

Australská ústava dává osobě generálního guvernéra některé důležité pravomoci (např. rozpouští parlament a vyhlašuje volby, jmenuje předsedu vlády a ministry, podepisuje zákony schválené oběma komorami parlamentu, je nejvyšším velitelem ozbrojených sil). V praxi je však generální guvernér/ka v podstatě ceremoniálním zástupcem hlavy státu, jedná pouze ve shodě s ministerským předsedou a vládou a do politického života země aktivně nezasahuje.

V každém ze 6 států Australského společenství zastupuje královnu guvernér, v Severním teritoriu administrátor a v Teritoriu australského hlavního města generální guvernér.

Nekabinetní ministři

- Alan Griffin ministr pro záležitosti veteránů
- Tanya Pilbersek/ová ministryně pro bydlení a pro postavení žen
- Brendan O 'Connor ministr vnitra
- Warren Snowdon ministr zdravotnictví původního obyvatelstva, venkovských a regionálních oblastí a regionálních služeb
- Craig Emerson ministr pro konkurenceschopnost a záležitosti spotřebitelů, drobného podnikání, nezávislých podnikatelů a služeb,
- zástupce ministra financí pro deregulaci
- Nick Sherry zástupce ministra hospodářství
- Justine Elliot/ová ministryně starobní péče
- Kate Ellis/ová ministryně raného vzdělávání, péče o děti a mládež a sportu
- Greg Combet ministr pro personální, materiální a vědecké otázky v obraně, zástupce ministryně pro klimatické změny
- Mark Arbib ministr pro zaměstnanecké otázky a ministr asistující předsedovi vlády v otázkách vládních služeb

Stálí tajemníci

- Maxine McKew/ová parlamentní tajemnice pro infrastrukturu, dopravu, regionální rozvoj a místní správu
- Mike Kelly parlamentní tajemník pro obranu a hospodaření s vodou
- Gary Grey parlamentní tajemník pro Západní a Severní Austrálii
- Bill Shorten parlamentní tajemník pro péči o postižené a o děti a pro rekonstrukci oblastí postižených požáry ve Victorii
- Bob McMullan parlamentní tajemník pro mezinárodní rozvojovou pomoc
- Antony Byrne parlamentní tajemník předsedy vlády a pro obchod
- Ursula Stephnes/ová parlamentní tajemnice pro sociální zapojení a dobrovolnou činnost
- Laurie Ferguson parlamentní tajemník pro multikulturní záležitosti a služby pro přistěhovalce
- Jason Clare parlamentní tajemník pro zaměstnanost
- Mark Butler parlamentní tajemník pro zdravotnictví
- Richard Marles parlamentní tajemník pro inovace a průmysl

3. Zahraničně-politická orientace

Zahraniční politika Austrálie dlouhodobě sleduje a zabezpečuje především obchodně ekonomické a bezpečnostní zájmy země, a to v prvé řadě ve spolupráci s USA a zeměmi asijsko-pacifické oblasti. Základní východiska a cíle zahraniční politiky zůstaly zachovány i po změně vlády v listopadu 2007, dochází však ke změnám v některých aspektech, k posunu v akcentech zahraniční politiky a aktivizaci Austrálie v regionálním dění i ve vztahu k partnerům, a to včetně Evropské unie. Australská zahraniční politika se opírá o 3 pilíře – spolupráce s USA, spolupráce se zeměmi asijsko-pacifické oblasti a spolupráce s mezinárodními organizacemi a uskupeními, včetně zintenzivnění kontaktů s EK/EU a zvýšení aktivity v OSN.

V oblasti obchodu Austrálie dlouhodobě usiluje o liberalizaci obchodu na globálním, regionálním i bilaterálním základě a je aktivní v globálních jednáních v rámci WTO, v regionálních sdruženích i při jednáních o bilaterálních dohodách o volném obchodu. Vláda v oblasti obchodu usiluje o posílení konkurenceschopnosti na světových trzích a rozvoj spolupráce s USA coby největší světovou ekonomikou, s EU, která je jako celek největším zahraničním investorem a druhým nejvýznamnějším obchodním partnerem Austrálie a v neposlední řadě s ČLR, která je největším bilaterálním obchodním partnerem.

V bezpečnostní oblasti Austrálie stojí po boku USA v boji proti terorismu, usiluje o stabilitu v asijsko-pacifické oblasti a své zájmy prosazuje prostřednictvím blízké spolupráce s klíčovými partnery, které kromě USA představují především Nový Zéland, ČLR, Japonsko a Indonésie a z evropských zemí tradičně Velká Británie. Zájem vlády v bezpečnostní oblasti se zaměřuje na posilování spolupráce s USA a NATO, a to zejména v rámci nasazení v Afghánistánu, na prevenci a řešení konfliktů a na přizpůsobení vlastních obranných kapacit aktuálním bezpečnostním výzvám.

Novou prioritou zahraniční politiky Austrálie se s nástupem vlády Kevina Rudda stala problematika klimatických změn. Význam přikládaný této globální výzvě i serióznost záměru podílet se na konkrétních opatřeních v zájmu jejího řešení nová vláda demonstrovala ratifikací Kjótského protokolu, k níž přistoupila na samém počátku funkčního období zač. r. 2008. Téma klimatických změn je zařazováno na program všech zahraničně politických jednání.

K posunu priorit došlo v oblasti vojenského nasazení Austrálie v zahraničí. Premiér Rudd v souladu s předvolebním slibem prosadil v prvním roce své vlády stažení australských bojových jednotek z Iráku. Po více než 5 letech působení v rámci koaličního nasazení v Iráku se v červnu 2008 vrátila zpět poslední skupina 550 vojáků nasazených na jihu země. Náklady Austrálie na nasazení v Iráku dosáhly celkem 3 mld AUD. Těžiště australské pomoci Iráku se po stažení vojenských jednotek přesunulo do oblasti nevojenské spolupráce.

Prioritou australské vlády v dalším období je dlouhodobé působení australských jednotek v Afghánistánu. Austrálie průběhu r. 2008 a 2009 opakovaně apelovala na spojence a zejména evropské země, aby posílily a zintenzivnily své zapojení do úsilí o stabilizaci Afghánistánu. Austrálie má v současnosti v Afganistanu kolem 1500 vojáků a podle vyjádření ministra zahraničí S. Smithe ze září 2009, nemíní toto číslo navyšovat ani po odchodu Nizozemska z provincie Oruzgan. Austrálie nepředpokládá, že by nahradila tyto nizozemské jednotky, ale hodlá navýšit civilní spolupráci.

Australská vláda v současnosti na domácí scéně čelí zvyšujícímu se zpochybnování jak nasazení vojáků v Afganistanu, tak i zvolené taktice a způsobu péče o těžce zraněné vojáky a o rodiny pozůstalých. Ač nebyly ztráty na životech dramatické, tak čísla zabitých a zraněných v posledním období začínají narůstat a vláda musí přesvědčovat vlastní obyvatele, aby neochabovala podpora boje proti terorismu. Z hlediska dalšího působení v Afghánistánu klade australská vláda důraz na „afghanizaci“, zejména na výcvik afghánských jednotek, budování vlastních kapacit v bezpečnostní i správní oblasti a vzdělání.

Vláda premiéra Rudda usiluje o zintenzivnění spolupráce se zeměmi Tichomoří v zájmu posílení demokracie, stability a prosperity celého regionu. Konkrétní projevy tohoto úsilí představuje iniciace a přijetí tzv. Deklarace z Moresby o spolupráci s tichomořskou oblastí, iniciativy v zájmu řešení situace na Fidži. Vláda K. Rudda, za podpory novozélandské vlády, se snaží o zákaz dalšího využívání vojenských jednotek z Fidži v rámci mírových operací OSN. Na druhé straně australská vláda za pozitivní označuje aktuální vývoj situace ve Východním Timoru a na Šalamounových ostrovech.

Vláda Kevina Rudda zdůrazňuje princip multilateralismu při řešení mezinárodních krizí. V souladu s deklarovanou podporou posílení role OSN a prosazení potřebných reforem organizace oznámila vláda

koncem března 2008 kandidaturu Austrálie na místo nestálého člena Rady bezpečnosti OSN na období 2013-14.

Austrálie nadále přikládá zásadní význam otázkám boje proti terorismu a hrozbě použití jaderných zbraní a zbraní hromadného ničení. Za nejzávažnější otevřeně zahraničně politické otázky považuje situaci v Afghánistánu, Iráku a na Blízkém východě a jaderný program KLR a Íránu.

Vláda věnuje pozornost i lidskoprávním otázkám. Patří mezi permanentní kritiky režimu v Barmě, KLR, kritizuje LP situaci v Číně, na Fidži. Méně aktivní je teď při kritice LP v subsaharské Africe a v arabských zemích, co je dáváno do souvislosti s kampaní na křeslo nestálého člena RB OSN (2013-14).

Priority zahraniční politiky formuluje premiér K. Rudd, a to často bez konzultace s ministrem zahraničí. Premiér je bývalým diplomatem a specialistou na Čínu.

Vztahy s Evropskou unií

Země EU jako celek představují pro Austrálii největšího obchodního partnera vůbec. Obchodní spolupráce je pro Austrálii určujícím faktorem vztahu k EU. Ta jako celek v AU prioritách začíná hrát stále významnější roli.

Austrálie a EU mají shodný přístup k řadě důležitých otázek mezinárodního významu. Rozdíly jsou však patrné v oblastech imigrační a vízové politiky, vzdělávání (problematika uznávání vysokoškolských diplomů a titulů členských zemí EU v Austrálii) a zejména v obchodní politice, kde přetrvávají problémy především v zemědělství (sanitární a fytosanitární opatření).

Austrálie dlouhodobě kritizuje EU za její společnou zemědělskou politiku, kterou považuje za příliš subvencovanou, často přitom používá zastaralé argumenty, které nezohledňují přijaté a realizované reformy. Austrálie negativně vnímá bariéry v přístupu svých produktů na trh EU, zároveň však uplatňuje striktní karanténní opatření bránící přístupu zahraniční produkce na australský trh. S výjimkou přístupu na zemědělské trhy mají však EU a Austrálie v multilaterálních obchodních jednáních velmi blízké zájmy.

Za doklad pozitivního vývoje vzájemných vztahů a projev zvýšení zájmu Austrálie o EU je považováno zařazení návštěvy Bruselu a setkání s představiteli EK na program první velké okružní zahraniční cesty australského premiéra začátkem dubna 2008, během níž Rudd vyjádřil podporu připravovanému novému smluvnímu dokumentu o spolupráci EU a Austrálie. V červnu 2008 byla podepsána Dohoda mezi EU a Austrálií o výměně dat cestujících v letecké dopravě (PNR) a Dohoda o letecké dopravě.

První významný mezník ve vztazích Austrálie a EU představovala společná deklarace z r. 1997, která zakotvila základy vzájemné ekonomické a politické spolupráce. Realita vzájemných vztahů však postupně překonala obsah Deklarace i následného společného komuniké z r. 2002 a Austrálie a EU se proto dohodly na jejich nahrazení novým smluvním dokumentem, který by odrážel aktuální stav spolupráce a na jeho základě upravoval vzájemné vztahy v dalším období. Nový rámcový dokument EU-Austrálie (EU-Australia Partnership Framework), na němž se dohodli předseda EK Barroso a australský premiér během Ruddovy návštěvy Bruselu v dubnu 2008, byl přijat na jednání ministerské Trojky EU s Austrálií za francouzského předsednictví a podepsán 29. 10. 2008 v Paříži

Rámcový dokument o spolupráci klade oproti předchozím smluvním dokumentům důraz zejména na

- spolupráci v oblasti bezpečnosti a boje proti terorismu
- spolupráci v regionu Asie a Tichomoří
- spolupráci ve vzdělávání, vědě a technologii
- spolupráci v oblastech životního prostředí, klimatických změn a energetiky.

Smluvní dokument obsahuje Akční plán zahrnující 5 cílů („objectives“):

- posílení dialogu a spolupráce v oblasti společných zahraničně politických a globálně bezpečnostních zájmů

- podpora obchodu na multilaterálním základě
- rozšíření bilaterálního obchodu a investičních vztahů
- posílení spolupráce a koordinace v regionu Asie a Tichomoří
- spolupráce v oblasti energetiky a klimatických změn
- posílení spolupráce ve výzkumu, vzdělávání, inovacích a výměně expertů

Akční plán počítá s konkrétními formami spolupráce jako je např. podpora Mezinárodního trestního soudu (ICC) a jeho působení ve vztahu k regionu jihovýchodní Asie a Tichomoří, společná podpora misí OSN v Barmě/Myanmaru, jednání o Memorandu o porozumění o technické spolupráci a bezpečnosti leteckého provozu, jednání o dohodě o leteckých službách, zlepšování prostředí pro rozvoj obchodu a investiční činnosti, výměna informací o otázkách lidských práv v Asii a Tichomoří aj.

Zatímco v roce 2008 se připravovala smluvní základna pro další spolupráci mezi EU/EK a Austrálií, tak k rozmachu vzájemných vztahů došlo v roce 2009 (za CZ a SE PRES). Od podepsání dohody o spolupráci v říjnu 2008 bylo zaznamenáno dokončení již 16 důležitých agend (včetně Dohody o víně, Dohody o vzájemném uznávání a zahájení unikátního dialogu o potírání terorismu, závěrečná fáze přípravy dohody o Classification of Security Documents). Byla dosažena úprava textu v kapitole o klimatických změnách, která více reflektuje stanovisko EU, byly dohodnuty pravidelné konzultace na ministerské a expertní úrovni v oblasti ekonomiky a obchodu. Za přínos pro EU je považována skutečnost, že se podařilo prolomit negativní stanovisko Austrálie k zapojení EK do regionálních pacifických programů rozvoje infrastruktury. Došlo i k signifikantnímu nárůstu vzájemných návštěv.

3.1. Členství v mezinárodních organizacích a regionálních uskupeních

V oblasti multilaterální diplomacie je Austrálie aktivním členem OSN, Britského společenství národů, obranných paktů, obchodních dohod, organizací pro kontrolu zbrojení a regionálních uskupení.

Austrálie se účastní činnosti většiny organizací, výborů a komisí v systému OSN. Austrálie se uchází o místo nestálého člena Rady bezpečnosti OSN na léta 2013-14 (ČR kandidatuře nepříslíbila podporu).

Austrálie intenzivně rozšiřuje vztahy s NATO. V r. 2005 jmenovala svého obranného poradce při NATO v Bruselu, do června 2008 se podílela na koaličním nasazení v Iráku vyslala své jednotky do mise ISAF v Afghánistánu. Vyslání rekonstrukčního týmu (téměř 1.000 vojáků včetně speciálních jednotek) do jihoafghánské provincie Uruzgán jako součásti provinčního rekonstrukčního týmu vedeného Nizozemskem se stalo historicky nejvýznamnějším příspěvkem Austrálie k operaci vedené NATO. Vláda premiéra Rudda oznámila záměr ponechat australské jednotky v Afghánistánu dlouhodobě.

Přes snahu o zintenzivnění spolupráce australská vláda s ohledem na regionální situaci zájem o členství v NATO neprojevuje, chce však být lépe informována o činnosti NATO zejména v těch oblastech, kde spolu působí jednotky NATO a australští vojáci, což byl i důvod, proč se australský premiér a ministr obrany zúčastnili části summitu NATO v dubnu 2008 v Bukurešti.

Austrálie, Nový Zéland a USA uzavřely v r. 1951 bezpečnostní pakt ANZUS. Zatímco Nový Zéland v r. 1985 zakázal americkým bojovým plavidlům a letadlům s jadernými zbraněmi na palubě vstup do svých výsostných vod a na své území a tím fakticky paralyzoval činnost paktu, Austrálie si své velmi těsné obranné svazky s USA zachovala.

Austrálie je dominantní politickou i ekonomickou silou regionu Tichomoří, jehož ostrovním státům poskytuje rozsáhlou rozvojovou pomoc a v případě potřeby i pomoc vojensko-policejní; zároveň se však snaží postupovat obezřetně, aby nebyla nařčena z neokolonialismu. V r. 2006 Austrálie vyslala do regionu tři vojensko-policejní mise na obnovu pořádku – na Šalomounovy ostrovy po vypuknutí násilných demonstrací v souvislosti s volbou premiéra, na Východní Timor po rozsáhlých nepokojích a na Tongu v souvislosti s násilím v hlavním městě. Všechny intervence se uskutečnily na žádost místních vlád.

Austrálie vyslala válečné lodě k fidžijským břehům v období kolem státního převratu na konci r. 2006, k vojenskému zásahu však nepřikročila.

Dlouhodobým strategickým zájmem Austrálie je rozšiřování a upevňování mnohostranných vztahů s ASEAN (Association of South Asian Nations), a to především v bezpečnostní a obchodní oblasti. Po dlouhém váhání se Austrálie rozhodla v červenci 2005 podepsat Smlouvu zemí ASEAN o přátelství a spolupráci a díky tomu získat pozvání na Východoasijský summit (EAS). EAS má mimořádný význam pro další politický i ekonomický vývoj v regionu a účast na něm je v životním zájmu Austrálie. Od r. 2005 probíhají jednání o vytvoření zóny volného obchodu mezi zeměmi ASEAN, Austrálií a Novým Zélandem.

Austrálie je členem Regionálního fóra ASEAN (ARF)- regionálního uskupení pro otázky obrany a bezpečnosti v asijsko-tichomořské oblasti. Austrálie sehrála významnou roli při jeho ustavení a platformy ARF využívá k aktivním stykům s členskými zeměmi ASEAN, které mají pro regionální bezpečnost klíčový význam.

V zájmu posílit svoji roli a vliv ve vztahu k asijskému regionu Austrálie koncem r. 2008 oznámila svoji kandidaturu ucházet se o členství, resp. účast na ASEM (Asia-Europe Meeting) a zahájila intenzivní kampaň na získání podpory své kandidatury. ČR kandidaturu podporuje.

Austrálie je aktivní v jednáních o liberalizaci světového obchodu v rámci WTO. Při jednáních se zasazuje o odbourání veškerých zemědělských vývozních subvencí a snaží se dosáhnout maximální otevřenosti v přístupu svých zemědělských a průmyslových produktů i služeb na světové trhy. Austrálie prohlašuje jednání v rámci WTO za nejvyšší prioritu své obchodní diplomacie, nicméně vůči globálním řešením zůstává spíše skeptická. To se dosud prakticky projevovalo velkým úsilím při jednáních o bilaterálních a regionálních dohodách o volném obchodu.

Rovněž v APEC (Asia-Pacific Economic Cooperation) a v OECD je úsilí Austrálie zaměřeno na dosažení maximální liberalizace světového obchodu. Austrálie patří k nejaktivnějším zemím APEC a doporučení této organizace používá jako nástroje při prosazování svých zájmů na půdě WTO. Austrálie uvádí, že výsledky jejího členství v APEC, tj. liberalizace obchodu spočívající především v redukcí dovozních tarifů a cel a otevírání nových trhů, se promítly do domácí ekonomiky v průběhu poslední dekády nárůstem o min. 10 mld. AUD.

Mimořádně prestižní akcí se stal pro Austrálii summit APEC, který se uskutečnil v Sydney začátkem září 2007, a jehož se zúčastnili nejvyšší představitelé všech členských zemí organizace včetně prezidentů USA, Ruska a ČLR. Hlavním výstupem summitu bylo přijetí tzv. Sydneyské deklarace ke klimatickým změnám, v níž se účastníci shodli na „dlouhodobém záměru usilovat o dosažení globálního cíle“. Summit dále deklaroval zájem členských zemí na ukončení jednání WTO o liberalizaci obchodu do konce r. 2007 a přijal dohodu o moratoriu na rozšíření APEC do r. 2010. V rámci summitu proběhla řada bilaterálních schůzek (Austrálie-USA, Austrálie-ČLR, Austrálie-Rusko), trilaterální setkání Austrálie-USA-Japonsko a byly podepsány dohody o obchodní a strategické spolupráci.

Austrálie je regionální mocností v oblasti jižního Tichomoří. Věnuje proto značnou pozornost činnosti Fóra pacifických ostrovů (Pacific Islands Forum - PIF, dříve South Pacific Forum).

Austrálie má významné slovo v Cairnské skupině, sdružení 18 zemí Asie, Ameriky, Afriky a Tichomoří s vysokým podílem zemědělského exportu. Cairnská skupina je zejména aktivní v jednáních o obchodu se zemědělskými produkty s rozvojovými zeměmi sdruženými v G20.

Austrálie je členem všech organizací v rámci Britského společenství národů, Mezinárodního měnového fondu, Mezinárodní banky pro obnovu a rozvoj (IBRD), Světové banky a Jihopacifické regionální dohody o obchodní a ekonomické spolupráci (SPARTECA).

3.2. Účast země na mnohostranných smlouvách a dohodách

Kromě smluv uzavřených v rámci mezinárodních organizací uvedených v kap. 3.1. je Austrálie členem mezinárodních kontrolních režimů proti šíření zbraní hromadného ničení i konvenčních zbraní jako jsou Zanggerův výbor, Skupina jaderných dodavatelů, Wassenaarské ujednání, Kontrolní režim raketových

technologií (MTCR). Austrálie byla v roce 2008 předsednickou zemí MTCR a v listopadu 2008 hostila výroční plenární zasedání členských zemí v Canbeře.

Z iniciativy Austrálie vznikla tzv. Australská skupina (Australia Group) zahrnující 39 rozvinutých zemí světa (všechny členské státy NATO a EU, Japonsko, Korejská republika, Turecko, Ukrajina, Nový Zéland aj.) s propracovaným licenčním mechanismem pro koordinaci národních systémů kontroly exportu látek umožňujících výrobu chemických a biologických zbraní. Austrálie se angažuje v procesu urychlení verifikačního protokolu k Úmluvě o biologických zbraních (Biological Weapons Convention, BWC).

Na základě společné australsko-japonské iniciativy byla v září 2008 ustavena Komise pro mezinárodní nešíření jaderných zbraní a odzbrojení (Commission on International Nuclear Non-proliferation and Disarmament) v čele s dvěma předsedy - bývalými ministry zahraničí Garethem Evansem a Yoriko Kawaguchi/ovou. Komise má vypracovat dvě zprávy, které by naznačily vhodné cesty přístupu k jaderným zbraním i civilní jaderné energii do budoucna. Složení Komise má být reprezentativní z geografického hlediska a zahrnovat signatářské i nesignatářské státy Smlouvy o nešíření jaderných zbraní (NPT).

3.3. Přehled bilaterálních smluv s ČR (včetně data vstupu) – mimo smluv dle kap.7.1.

Stručná charakteristika vzájemných vztahů s ČR

Austrálie představuje pro ČR z politického, ekonomického i kulturního hlediska významného partnera v asijsko-tichomořské oblasti. Vzájemné vztahy jsou na dobré úrovni.

Oficiální styky mezi Československem a Austrálií byly navázány v roce 1920 na konzulární úrovni a 18. června 1972 na úrovni velvyslanectví. Od 13. září 1988 byl akreditován první československý velvyslanec se sídlem v Canbeře a od 18. července 1990 byl akreditován první australský velvyslanec se sídlem v Praze. Australská strana v srpnu 1992 rozhodla o uzavření svého velvyslanectví v Praze z ekonomických důvodů.

Dne 1. 1. 1993 uznala Austrálie Českou republiku a byly navázány vzájemné diplomatické styky na úrovni velvyslanectví. Australský velvyslanec je akreditován z Varšavy, australské velvyslanectví v Berlíně je pověřeno sledováním hospodářských vztahů s ČR, velvyslanectví ve Vídni provádí imigrační politiku a vydává občanům ČR víza. Kromě Velvyslanectví ČR v Canbeře působí v Austrálii Generální konzulát ČR v Sydney a honorární konzuláty v Melbourne (generální – Victoria), Adelaide (Jižní Austrálie), Perthu (Západní Austrálie), a v Hobartu (Tasmánie) a na české straně probíhá schvalovací procedura na funkci HK v Brisbane (Queensland). V ČR hájí zájmy Austrálie honorární konzul a obchodní kancelář AUSTRADE.

Vzájemné bilaterální vztahy jsou zatím nevyvážené. Převažuje v nich aktivnější přístup a zájem české strany. Vysoké návštěvy se realizovaly především do Austrálie, nikoli však naopak. Ve dnech 2. - 6. února 2010 vykonala oficiální návštěvu Austrálie delegace Senátu Parlamentu ČR vedená předsedou Přemyslem Sobotkou. Doprovázena byla obchodní misí.

V září 2009 došlo k podpisu Smlouvy o sociálním zabezpečení, která vstoupí v platnost po ratifikačním procesu na obou stranách.

Od 28. 10. 2008 se na občany ČR stejně tak jako na občany všech členských zemí EU vztahuje nový online vízový systém „eVisitors“ určený pro udělování víz pro účely turistického pobytu nebo pobytu za obchodním účelem. Při splnění stanovených podmínek může žadatel opakovaně navštívit Austrálii během jednoho roku, přičemž každý pobyt může trvat maximálně 3 měsíce. Během pobytu držitel víza uděleného v tomto systému nesmí pracovat, může však studovat, a to rovněž po dobu maximálně 3 měsíců.

Podle posledních odhadů žije v Austrálii cca 27 tisíc českých krajanů (emigranti a jejich potomci, kteří se k české komunitě hlásí). V každém státu a teritoriích Austrálie s výjimkou Severního teritoria existuje český/česko-slovenský klub. Velvyslanectví ČR v Canbeře a Generální konzulát ČR v Sydney se podílejí na pořádání kulturních akcí, výstav, koncertů českých umělců a obchodních seminářů.

Přehled bilaterálních smluv s ČR (mimo smluv dle kap. 7.1.)

Mezi Austrálií a ČR jsou v platnosti tyto smlouvy:

1. Smlouva mezi Republikou československou a Spojeným královstvím Velké Británie a Irska o právní pomoci ve věcech občanských ve znění a doplnění ze dne 15. února 1935, upravená výměnou nót /Praha, 5./25.1. 1972/

Londýn, 11.11.1924

č. 152/1938 Sb.

2. Dodatková úmluva o civilním řízení soudním mezi Republikou československou a Spojeným královstvím Velké Británie a Severního Irska - rozšíření na Austrálii

Praha, 15.2.1935

č. 152/1938 Sb.

3. Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Austrálie o spolupráci při mírovém využívání jaderné energie a převozech jaderného materiálu

Praha, 27.7.2001

č. 78/2002 Sb. m. s.

Smlouva mezi Českou republikou a Austrálií o sociálním zabezpečení

S podpisem smlouvy vyslovila souhlas vláda ČR usnesením č. 472 ze dne 20. 4. 2009. Podepsaná v Canbeře dne 16. 9. 2009, zatím nebyla ratifikována.

Bilaterální smlouvy obchodně-ekonomického charakteru (Dohoda mezi ČR a Austrálií o vzájemné podpoře a ochraně investic, Smlouva mezi ČR a Austrálií o zamezení dvojího zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu) jsou uvedeny v kap. 7.1.

4. Ekonomická charakteristika země

Austrálie je vyspělým průmyslovým a zemědělským státem s bohatými zásobami a významnou těžbou nerostných surovin. Má silnou a dlouhodobě stabilní ekonomiku, která konkuruje nejsilnějším evropským státům. Je členem skupiny G 20 a je považována ze jednu z důležitých zemí majících vliv na formování a vývoj světového hospodářství. Na tvorbě australského HDP se nejvíce podílí oblast služeb. Kupní síla obyvatelstva, firem a státního sektoru je vysoká, což Austrálii činí zajímavým obchodním partnerem. V mnoha oborech je Austrálie závislá na dovozu.

Rozlohou je Austrálie srovnatelná s USA (bez Aljašky), avšak hustota zalidnění země je nízká. Většina z téměř dvaadvaceti milionové populace se koncentruje ve velkých městech na jihovýchodním pobřeží kontinentu, přičemž téměř polovina obyvatelstva žije v Sydney a v Melbourne a v okolí těchto měst.

Účinky globální finanční a ekonomické krize se začaly na výkonnosti australské ekonomiky projevovat ve druhé polovině roku 2008. Poměrně razantní stimulační opatření uplatněná ze strany vlády a centrální banky jejich vliv však výrazně zmírnila a australská ekonomika zůstala i nadále poměrně zdravou a výkonnou. Více informací k tomuto tématu je uvedeno v další kapitole.

Labouristická vláda Kevina Rudda klade v oblasti mezinárodního obchodu na první místo multilaterální směřování, to je jednání v rámci WTO, zejména snahu o úspěšné uzavření kola obchodních jednání z Doha. Ve vnitřní obchodní politice se vláda zaměřila na nízkou výkonnost exportu. Australský zahraniční obchod se po mnoho let vyvíjí deficitně, a to přesto, že Austrálie prožívala v posledních letech boom vývozu svých nerostných surovin. Na vině je podle labouristů nízká exportní schopnost ostatních průmyslových odvětví a snaha nahrazovat tuzemskou produkci dovozem potřebných výrobků a technologií ze zahraničí. Ve druhé polovině roku 2008 se díky silnému vývozu surovin začala vyvíjet bilance australského zahraničního obchodu pozitivně, globální krize však tento trend znovu zvrátila.

4.1. Zhodnocení hospodářského vývoje za minulý rok, předpověď dalšího vývoje

Ve finančním roce 2007/08 dosáhl hospodářský růst hodnoty 3,6% a nezaměstnanost, která klesala od roku 2001, dosahovala v uvedeném období úrovně z poloviny sedmdesátých let, tj. 4,1 až 4,3%. Rovněž směnný kurz AUD se díky síle ekonomiky držel v první polovině roku 2008 nad dlouhodobým průměrem.

Působení vlivu globální finanční a ekonomické krize, stimulační opatření a vývoj HDP

Účinky globální finanční a ekonomické krize se začaly na výkonnosti australské ekonomiky projevovat ve druhé polovině roku 2008 a vlivem této skutečnosti se ve čtvrtém čtvrtletí výsledek australského hospodářství propadl do záporných čísel (o 0,5%). Stalo se tak poprvé od roku 2000, kdy se hospodaření rovněž posledního kvartálu propadlo kvůli zavedení daně z přidané hodnoty (Goods and Services Tax). Na začátku roku 2009 se nezaměstnanost znovu dostala na úroveň přes 5% a v důsledku razantního snižování základní úrokové sazby oslabil i AUD. Z hodnot kolem 0,95 za 1 USD se během relativně krátké doby propadl až na 0,61 za 1 USD. V důsledku klesajících výdajů domácností, nižších investičních výdajů a zároveň menší poptávky přicházející ze zahraničí se výkonnost australské ekonomiky v průběhu roku 2009 citelně snížila.

Vlivům globální finanční a ekonomické krize se však australská vláda rozhodla postavit a přišla s opatřeními, jejichž cílem bylo udržet ekonomiku nad pomyslnou hladinou recese. Prvním z nich byl tzv. předvánoční balíček, kdy vláda rozdala milionům australských rodin celkem 10,5 miliardy AUD (přibližně 7,3 mld. USD). 9,65 miliardy AUD ještě před koncem roku 2008. Další stimulační opatření v hodnotě 41,5 miliard AUD (téměř 30 miliard USD) byla uplatněna v průběhu prvního pololetí roku 2009 a spotřeba zbývajících částí alokovaných prostředků je rozložena až do konce prvního pololetí roku 2013. Opatření jsou zaměřena především do oblasti investic a dále na podporu zaměstnanosti a příjmů. Byl vytvořen tzv. fond infrastruktury ve výši 26 miliard AUD (přibližně 18 mld. USD), pomocí kterého jsou a budou financovány investice v celé zemi. Část prostředků poplyne do rozpočtů jednotlivých států a přispěje k financování projektů regionálního významu. Součástí přijatých opatření bylo rozdělení 3,5 miliard AUD (2,5 mld. USD) jednotlivým australským státům pro oblast zdravotnictví a vzdělání. Rovněž tyto prostředky by měly generovat nová pracovní místa a přispět k celkovému výkonu australské ekonomiky. Další opatření se týkala poskytnutí garancí bankám při zajišťování provozního a investičního kapitálu firmám a příslušná opatření byla zavedena i pro zachování likvidity. Uváděná stimulační opatření dosáhla celkové hodnoty

téměř 4% HDP (po Saudské Arábii největší stimulační opatření ve vztahu k HDP ze všech zemí G20) a další objemné stimulační opatření přibýlo v dubnu 2009. Jedná se o projekt zavedení vysokorychlostního internetu prakticky pro celou obydlenu Austrálii, na který má být v průběhu následujících osmi let vynaloženo 43 miliard AUD (přibližně 30 mld. USD). Než pasivně přihlížet postupnému zpomalování ekonomiky a propadu rozpočtů států i rozpočtu federálního do mínusu, bylo z pozice Ruddovy vlády vhodnější se těmto trendům razantně postavit. Výše uvedená stimulační opatření se týkala oblasti fiskální, pravděpodobně nejúčinnější opatření proti vlivům globální krize však byla přijata v oblasti monetární. V období od října 2008 do dubna 2009 snížila australská centrální banka (Reserve Bank of Australia) základní úrokovou sazbu, tzv. Cash Rate, o 4,2% a zafixovala úroveň základní úrokové sazby na hodnotě 3,0%.

V Austrálii se v době globální krize neprojevovaly problémy na trhu hypoték, ani ji nepostihly těžkosti spojené s provázaností bank na finanční instituce v zahraničí, které celosvětovou finanční a hospodářskou krizi způsobily. Problémem Austrálie byl především velmi výrazný pokles zahraniční poptávky po surovinách, ale i po dalších zboží, který ve svém důsledku vedl k citelnému poklesu zisku firem, k omezení investic, ke snížení spotřebitelské poptávky a k růstu nezaměstnanosti. I přes zavedení masivních finančních stimulů a přes výrazné snížení základní úrokové sazby se proto Austrálie mírnému hospodářskému poklesu v rozmezí jednoho kvartálu nevyhnula. Ve srovnání s vývojem ekonomik ostatních vyspělých zemí se však jednalo o pokles velmi mírný.

Na pokles HDP v posledním čtvrtletí roku 2008 navázal však již v prvním čtvrtletí roku 2009 růst v hodnotě 0,4% a růst HDP pak pokračoval i v dalších čtvrtletích roku 2009. Hlavní hnací silou růstu HDP zejména v první polovině roku 2009 byla spotřebitelské poptávka a investice státního i soukromého sektoru do infrastruktury a výstavby domů na bydlení i pro komerční účely, což mělo do značné míry vliv na zpomalení růstu nezaměstnanosti. **Austrálie se tedy propadu do recese ubránila a je možno konstatovat, že z této krize vyvázla o mnoho lépe, než většina ostatních rozvinutých zemí. Bez podstatných otřesů ve finančním sektoru a s relativně omezeným vlivem na výkon ekonomiky. Krize se projevila poklesem růstu hospodářství pouze v jediném čtvrtletí (- 0,5%) a růstem nezaměstnanosti pouze ve výši 1,5%.**

Poslední známé ekonomické výsledky potvrzují, že australská ekonomika pokračuje v růstu. Velmi optimistickou indikací je snížení nezaměstnanosti v lednu roku 2010 na 5,4% a v únoru dokonce na 5,3% (5,5% v prosinci a 5,8% v listopadu loňského roku). Zatímco absolutní hodnota inflace (headline inflation) vykazuje vzestup o 0,5%, hodnota očistěné inflace (underlying inflation – inflační ukazatel pevněji vázaný na vývoj ekonomiky) poklesla z 3,7% na 3,6%, což dokladuje absenci inflačních tlaků v průběhu dosavadního vývoje ekonomiky. Centrální banka zvýšila na základě těchto indikací výhled růstu australské ekonomiky na 2,5% ve finančním roce 2009-10 (původně 2,25%) a na 3,5% v dalších dvou následujících letech (původně 3,25%). V roce 2009 vzrostlo australské hospodářství o 2,7%, což je velice dobrý výsledek.

Centrální banka reagovala na zlepšující se vývoj ekonomiky zvýšením základní úrokové sazby poprvé v říjnu roku 2009 a dále rovněž v listopadu a prosinci téhož roku. Cash Rate se tak dostal na hodnotu 3,75%. Na počátku března roku 2010 byl znovu zvýšen o čtvrt procentního bodu a dosáhl úrovně 4%. Pro úplnost uvádíme, že v důsledku působení globální ekonomické krize zafixovala RBA úrokovou míru na hodnotě 3% dne 8. dubna 2009. Rekordně nízká sazba však určovala tempo rozvoje australské ekonomiky pouze šest měsíců, což je ve srovnání s jinými rozvinutými ekonomikami pozoruhodná skutečnost.

V oblasti fiskální politiky jsou dále, prakticky beze změny, uplatňována přijatá stimulační opatření. Jejich účinek je zvyšováním základní úrokové sazby poněkud tlumen a je tedy pravděpodobné, že v případě pokračujícího pozitivního vývoje ekonomiky dojde k revizi uplatňování těchto opatření.

Významným faktorem budoucího vývoje australské ekonomiky se (současně s těžbou ostatních surovin) postupně stává těžba zemního plynu a jeho přeměna na plyn zkapalněný (LNG). Společnost Chevron Australia uzavřela 5. prosince roku 2010 s japonskou společností Tokyo Electric Power dvacetiletý kontrakt na dodávky zkapalněného zemního plynu (LNG) z projektu Wheatstone u pobřeží Západní Austrálie v hodnotě 90 miliard AUD (81 mld. USD). Dlouhodobé kontrakty na prodej australského zkapalněného plynu uzavřené v roce 2009 dosáhly neuvěřitelné hodnoty 500 miliard AUD (450 miliard USD) a lepší příspěvek rozvoji australské ekonomiky po globální ekonomické krizi si dovedl představit jen málokdo. Vezmeme-li v úvahu, že se v případě dodávek LNG jedná převážně o dvacetileté kontrakty, připadne na každý příští rok v průměru 25 miliard AUD inkasa z exportu zkapalněného plynu jen z kontraktů uzavřených v roce 2009. Uvedená částka představuje přibližně 9% celkové hodnoty

současného exportu. V roce 2008, pro srovnání, vyvezla Austrálie LNG v hodnotě přibližně 9,1 mld. AUD, což představuje 3,25% celkového vývozu. Nárůst vývozu LPG v příštích letech je tedy zřejmý.

Výsledky vývoje Australské ekonomiky v roce 2009 jsou patrné z následujících údajů.

4.2. Základní makroekonomické ukazatele za posledních 5 let (HDP/obyv., vývoj objemu HDP, podíl odvětví na tvorbě HDP, míra inflace, míra nezaměstnanosti)

1Tab. Porovnání hospodářských agregátů – pětileté období

POLOŽKA / ROK	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	konec roku 09
HDP (v mld. USD)	757,5	910,9	1 084,1	1 095,2	n.a.
Přírůstek HDP (v %)	2,6	4,1	3,6	0,7	2,7
HDP (v USD/1 obyv.)	36 325	43 178	50 145	49 986	n.a.
Míra inflace (v %)	3,3	3,00	3,7	1,5	1,5
Míra nezaměst. (v %)	4,6	4,3	4,3	5,8	5,5
Kurs AUD/USD	0,75	0,88	0,89	0,83	0,90
Kurs AUD/EUR	0,64	0,60	0,57	0,55	0,58
Úroková míra (v %)	6,25	6,75	7,00	3,00	3,75

Pozn.: jedná se o údaje v příslušném finančním roce, to je od 1. července do 30. června.

(www.abs.gov.au -Australian System of National Accounts, www.dfat.gov.au, www.rba.gov.au, www.tradingeconomics.com/Economics/GDP-Growth.aspx?Symbol=AUD)

Ve finančním roce 2008/2009 vzrostlo australské hospodářství pouze o 0,7%, hrubý domácí produkt v roce 2009 vzrostl však již o 2,7%. Z uvedených údajů je patrný postupné zlepšování australské ekonomiky již v průběhu roku 2009. V době, kdy se ekonomiky ostatních vyspělých zemí vyrovnávaly s následky globální ekonomické krize jen velmi pomalu. Pro ilustraci připojujeme graf vývoje australského HDP od poloviny roku 2006:

2Tab. Podíl jednotlivých odvětví národního hospodářství na tvorbě HDP, srovnání:

([www.abs.gov.au/AusStats/ABS@.nsf/Latestproducts/5204.0Main Features22008-09?opendocument&tabname=Summary&prodno=5204.0&issue=2008-09&num=&view=](http://www.abs.gov.au/AusStats/ABS@.nsf/Latestproducts/5204.0MainFeatures22008-09?opendocument&tabname=Summary&prodno=5204.0&issue=2008-09&num=&view=)), (5204.0 - Australian System of National Accounts, 2008-09)

Z výše uvedeného grafu je patrný vývoj podílu jednotlivých odvětví národního hospodářství na tvorbě HDP v období let 1993/94 – 2008/09. Finanční a pojišťovací služby přispívaly v roce 2008/2009 tvorbě HDP téměř 12ti %, výroba 10ti % a těžební průmysl spolu se stavebnictvím 8%. Až do roku 2006/07 byla přitom z hlediska tvorby HDP zdaleka nejvýznamnějším odvětvím výroba. Významně se zvýšil příspěvek těžebního průmyslu.

3Tab. Pracovní trh podle oborů (v tis.)

Obor	Počet zaměstnanců
Maloobchod	1 209,5
Zdravotnictví	1 189,4
Stavebnictví	984,1
Vzdělání	808,8
Ubytování, restaurace	721,2
Vládní služby	693,1
Doprava	599,2
Ostatní služby	441,5
Velkoobchod	399,2
Finanční služby	391,6
Zemědělství	348,1
Komunikace	224,3
Kultura	204,6
Těžební průmysl	152,3
CELKEM	10 781,6

(www.abs.gov.au - Australian Labour Market Statistics cat. no. 6105.0)

Z pohledu zaměstnanosti jsou nejdůležitějšími obory maloobchod, zdravotnictví a stavební výroba. Celkově je v Austrálii v současné době téměř 11 milionů praceschopného obyvatelstva.

4Tab. Vývoj základní úrokové sazby v roce 2008 a 2009

Datum změny	Změna	Úroková míra
3.2. 2010	+0,25	4,00
2.12. 2009	+0,25	3,75
4.11. 2009	+0,25	3,50
7.10. 2009	+0,25	3,25
8.4. 2009	-0,25	3,00
4.2. 2009	-1,00	3,25
3.12. 2008	-1,00	4,25
5.11. 2008	-0,75	5,25
8.10. 2008	-1,00	6,00
2.9. 2008	-0,25	7,00
5.3. 2008	+0,25	7,25
6.2. 2008	+0,25	7,00

(http://www.rba.gov.au/Statistics/cashrate_target.html)

Z výše uvedené tabulky je patrný vývoj hodnoty základní úrokové sazby v průběhu posledních dvou let. V březnu roku 2008 dosáhla základní úroková míra svého maxima, přibližně o rok později naopak svého minima. Půl roku nato však důvody pro snižování základní úrokové sazby pominuly a trend vývoje Cash Rate se znovu vrátil k růstu.

5Tab. Vývoj směnného kurzu australského dolaru k Euru v roce 2008 a 2010

(www.patria.cz)

Směnná hodnota australského dolaru (AUD) zaznamenala ve druhé polovině roku 2008 silný pokles především vůči USD. Projevil se zde důsledek výrazného poklesu cen komodit a odlivu zahraničního kapitálu z komoditně orientovaných investic. V průběhu prvního pololetí roku 2009 však australský dolar tuto ztrátu téměř smazal a trend jeho posilování pokračoval i po zbytek roku 2009. Obdobně se vyvíjel kurz AUD k Euro.

6Tab. Vývoj směnného kurzu australského dolaru ke Kč v roce 2008 a 2010

(www.patria.cz/CurrenciesRates/CZK/AUD/detail.aspx)

Směnný kurz Kč a AUD dosahoval na konci roku 2007 hodnoty 17,00 Kč/ 1AUD. O rok později poklesla hodnota AUD až na 12,00 Kč, na začátku roku 2010 se však směnný kurs vrátil na hodnotu 17 Kč/ 1 AUD.

Souborové přílohy:

- 4.2.
<http://download.czechtrade.cz/odsi.asp?id=56969> (404kB)

4.3. Průmysl – struktura, tempo růstu, nosné obory

I.1 Těžební průmysl

Jedním z nejdůležitějších a zároveň exportně nejvýkonnějších odvětví v Austrálii je průmysl těžební, v němž je zaměstnáno více než 152 000 pracovníků, respektive 1,3% praceschopného obyvatelstva.

Podívá-li se investor, ve kterých zemích jsou největší zásoby nejdůležitějších kovových rud a kovů, konkrétně železné rudy, mědi, zinku, niklu, olova, stříbra a zlata, zjistí zajímavou skutečnost - jména některých zemí se ve statistikách opakují, ale jenom jedna země je uváděna pokaždé: Austrálie. Austrálie má 4. největší zásoby železné rudy (13%) a je 3. největším producentem této suroviny (16%). Má k dispozici 2. největší zásoby mědi (12%) a ve statistice produkce je na 5. místě (6%). Vlastní největší zásoby zinku na světě (24%) a je jeho 2. největším producentem. První na světě je rovněž pokud jde o zásoby olova (30 %) a i zde je jeho 2. největším výrobcem. Vlastní také největší zásoby niklu (37%) a je 3. největším výrobcem tohoto kovu. Zásoby stříbra má Austrálie 2. největší na světě (17%) a v jeho produkci je na 4. místě. Zásoby zlata jsou v Austrálii na světě rovněž 2. největší, v jeho produkci je Austrálie na 3. místě. Pokud jde o uran, má Austrálie primát i v tomto ohledu. Vlastní 34% jeho světových zásob. Pro zajímavost, v Rusku se nachází 6% zásob této strategické suroviny. V uvedeném výčtu by bylo možno pokračovat i dále.

Vývoz surovin, polotovarů a průmyslových materiálů velmi výrazně ovlivňuje hospodářskou stabilitu země včetně kurzu australské měny. Výkon těžebního průmyslu zaznamenal mezi lety 2002/03 až 2006/07 nárůst o 124% a uvedený trend bude po odeznění vlivu globální ekonomické krize pokračovat. Těžební průmysl se podílí na celkovém australském exportu 40%, z čehož uhlí představuje 10% podíl. Základnou těžebního průmyslu je Západní Austrálie (45% celkového objemu), významná je však též těžba v Novém Jižním Walesu (16 %), Queenslandu (23%) a v Severním teritoriu. Nové doly, zejména na strategické suroviny, se otevírají v Jižní Austrálii a v Severním teritoriu. Struktura hlavních dovozců australských surovin se proti minulosti, kdy dominovala EU (41% v roce 1965), z toho především Velká Británie, výrazně změnila. Dnes směřuje export australský surovin zejména do Asie (Číny, Indie, Japonsky a Jižní Koreji), EU dováží pouze 14%. Hlavní položkou čínského dovozu z Austrálie je železná ruda. Čína australskou železnou rudu nezbytně potřebuje pro udržení plného provozu svých oceláren a trvalá a objemná poptávka z Číny je samozřejmě vítaná i na australské straně. Následující mapa znázorňuje nové těžební projekty otvírané na přelomu roku 2007/2008 a dále.

1Tab. Zahájené projekty v oblasti těžby (rok 2007/8 a dále)

Zdroj: December 2007 Access Economics Investment Monitor

2Tab. Produkce hlavních nerostných surovin, porovnání let 2006/07, 2007/08 a 2008/09

SUROVINA	2006/07 v tunách	2007/08 v tunách	2008/09 v tunách
Černé uhlí	398 400 000	413 700 000	402 700 000
Železná ruda	263 800 000	287 700 000	318 900 000
Hnědé uhlí	67 700 000	71 900 000	72 400 000
Zinek	1 380 000	1 382 000	1 654 000
Měď	936 000	859 000	885 000
Olovo	762 000	642 000	665 000
Nikl	186 000	192 000	186 000
Uranová ruda	9 974	9 594	10 744
Zlato	248	249,5	243,4
Stříbro	2 218	1 674	1 671
Diamanty(mil. karátů)	5,07	4,93	4,33

(www.abareconomics.com- Australian Commodities (march quarter 08.1), Mineral Council - http://www.minerals.org.au/_data/assets/pdf_file/0013/20254/MCA_Minerals_Industry_Fa

ctsheets_250507.pdf)

Souborové přílohy:

- 4.3. <http://download.czechtrade.cz/odsi.asp?id=56970> (761kB)

4.4. Stavebnictví

Stavebnictví je dalším z důležitých odvětví australského hospodářství. Ve stavebnictví je zaměstnáno celkem 984 000 osob, což představuje 8,9% všeho praceschopného obyvatelstva. Stavební výroba se v minulém roce podílela zhruba 7 % na celkové tvorbě HDP.

V australské rezidenční i komerční výstavbě převažují domácí firmy, většinou střední či malé velikosti (s méně než 50 zaměstnanci), pouze v inženýrské výstavbě se prosazují velké mezinárodní společnosti. K nejvýznamnějším stavebním firmám v Austrálii patří Leighton Holdings, Multiplex Constructions, Transfield, Lend Lease a Barclay Mowlem. Základním předpisem upravujícím standardy pro stavebnictví je Building Code of Australia, jehož dodržování je kontrolováno institucí zvanou The Australian Building Codes Board. Australské stavebnictví je výrazně orientováno na tuzemský trh a obdobně naprostá většina vstupů (cca 90%), jak zboží, tak služeb, pochází z domácích zdrojů. V poslední době se střední a velké australské stavební firmy čím dál více snaží prosadit při realizaci velkých infrastrukturních a ostatních stavebních projektů v okolních zemích asijského regionu.

4.5. Zemědělství – vývoj, struktura

Podíl australského zemědělství na tvorbě australského HDP představuje přibližně 2%. I když z hlediska tvorby HDP nepatří zemědělská produkce k hlavním odvětvím místní ekonomiky, zachovává si australské zemědělství významnou úlohu zejména díky postavení Austrálie na světovém trhu vlny, hovězího a jehněčího masa, cukru a obilovin. Austrálie je největším světovým vývozcem jemné vlny a významným světovým vývozcem pšenice a hovězího masa.

Dle Světové obchodní organizace dosáhl v roce 2006 podíl australského zemědělského exportu na světovém zemědělském exportu hodnoty 2,3%. Na australském vývozu zboží se v roce 2006/07 podílel zemědělský 16,1%.

1Tab. Nejvýznamnější destinace australského zemědělského exportu

2Tab. Komoditní složení australského zemědělského exportu

(http://www.dfat.gov.au/trade/negotiations/trade_in_agriculture.html)

http://www.abare.gov.au/publications_html/data/data/data.html

<http://www.abs.gov.au/AUSSTATS/abs@.nsf/Lookup/7106.0Main+Features12009?OpenDocument>

V zemědělství bylo v roce 2008 zaměstnáno 348 000 pracovníků (3,4% práceschopného obyvatelstva), kteří obhospodařovali rozlohu 455,5 milionů ha půdy, tedy 59 % celkové rozlohy Austrálie. Z této plochy je však pouze 23,790 mil. ha (tj. 5,28%) obdělávaných a 23,820 mil. ha (5,24%) připadá na zavlažované nebo kultivované pastviny. Zbylých 89,5% registrované zemědělské půdy tvoří příležitostné pastviny a úhor. Průměrná velikost australské farmy je 3200 ha.

Základní bariérou většího rozvoje zemědělství jsou nevelké vodní zdroje, především v australském vnitrozemí. Dalším problémem jsou omezené investiční zdroje farmářů pro rozsáhlejší irigační projekty. Hlavním faktorem konkurenceschopnosti australské zemědělské výroby je příznivé klima s mírným zimním obdobím. Negativním faktorem, se kterým musí australská farmáři poměrně často bojovat, je sucho. To postihlo zemi ve velkém rozsahu například v letech 2001 a 2003, kdy se jednalo o nejhorší sucho za uplynulých 100 let.

I.1 Rostlinná výroba

Nejvýznamnější komoditou australské rostlinné výroby jsou obiloviny (pšenice, ječmen, čirok, oves a kukuřice), které se pěstují na celkové ploše více než 16,8 mil. ha. Dále se pěstuje řepka olejná (1.910 tis. ha), lupina (1.350 tis. ha), bavlna (450 tis. ha), cukrová třtina (430 tis. ha) a další plodiny. Austrálie vyváží 80% své úrody. Ve vývozu surového cukru jí patří třetí místo na světě po Brazílii a EU s 4,1 mil. tun a 9% podílu. V exportu bavlny na jižní polokouli Austrálie zcela dominuje.

Stále významnější postavení zaujímá v australském vývozu čerstvá zelenina a ovoce. Hodnota vývozu této komodity činila za minulý rok 1,289 mld. AUD. Banány, ananasy, avokádo, rajčata a mandarinky se pěstují zejména v Queenslandu, zatímco v jižních státech se daří pomerančům a vínu. Podle agentury Australia Food News spotřebuje jeden obyvatel Austrálie v kalendářním roce v průměru 141kg ovoce. Dle údajů ze stejného zdroje je vyprodukováno v průměru 500 tisíc tun pomerančů, 265 tisíc tun banánů a 326 tisíc tun jablek. Celková hodnota vyvezeného ovoce činila v období 2007/08 částku 566 mil. AUD. Austrálie se stala v 90. letech také významným producentem velmi kvalitních vín. Vinná réva se pěstuje již na 170 tisících hektarech a roční objem produkce přesahuje 8 mil. hektolitrů. Podstatná část produkce je určena na export. Celková hodnota vývozu vína za finanční rok 2008/2009 činila 2,427 mld. AUD, což v objemovém vyjádření představuje 750 milionů litrů. Oproti minulému roku to znamená nárůst o 6% (při poklesu cen o 14% na AUD 3,24 za litr). Austrálie se tak stala po Francii, Itálii a Španělsku čtvrtým největším světovým vývozcem vína a zároveň šestým největším producentem vína.

(<http://www.fao.org/docrep/004/ab985e/ab985e04.htm>, <http://www.ausfoodnews.com.au/db/node/3121>, www.wineaustralia.com)

Na objemu rostlinné výroby (obilniny, technické plodiny, vinná réva) mají největší podíl státy Západní Austrálie, Nový Jižní Wales, Jižní Austrálie a Viktorie. Cukrová třtina a tropické ovoce se pěstuje zejména

v Queenslandu a v Severním teritoriu. V chladnějším podnebí ostrovního státu Tasmánie se pěstují hlavně jablka a hrušky. V mírnějším pásmu na jihu Austrálie se na celkové rozloze 153 tisíc hektarů pěstují sazenice jehličnanů pro zalesňování komerčně vykáčených ploch.

Marketing, propagaci, výzkum a vývoj v oblasti produkce nejdůležitějších komodit řídí společnosti Australian Wheat Board Ltd. a Australian Barley Board Ltd. Tyto firmy jsou v plném vlastnictví producentů jimi zastupovaných komodit a jejich hlavním úkolem je zajištění a udržení úspěšného rozvoje příslušných odvětví.

I.2 Živočišná výroba

V živočišné produkci dominuje chov ovcí. V produkci masa jsou pak nejvýznamnějšími položkami hovězí, skopové a jehněčí, kuřecí a vepřové maso. Mírně klesající úroveň má výroba mléka. V následující tabulce uvádíme pro názornost některá data. Podrobné informace jsou k dispozici na stránkách statistického úřadu www.abs.gov.au - Livestock Products, cat.no. 7215.0.

1Tab. Produkce vybraných položek živočišné výroby

POLOŽKA	2007/08	2008/09
Hovězí maso (kt)	536 128	524 264
Kuřecí maso (kt)	209 376	210 724
Skopové (kt)	107 762	108 589
Vepřové maso (kt)	80 010	79 221
Mléko (mil. l)	2 348	2 332

(www.abs.gov.au - Livestock Products, cat.no. 7215.0)

Jednou z nejdůležitějších exportních komodit ve finančním roce 2008/2009 bylo hovězí maso. Marketing a koordinace exportu masa je prováděna soukromou společností Meat and Livestock Australia, jejímiž vlastníky jsou největší australské výrobci masa a masných výrobků.

Další významnou položkou australské živočišné výroby je vlna, jejíž produkce od počátku 90. let v důsledku snížené světové poptávky a nepříznivých klimatických podmínek postupně klesala. Výkup a marketing vlny je organizován společností Woolstock Australia Ltd.

Komerční rybolov a umělý chov ryb a plodů moře patří k významným primární odvětvím, které v minulém finančním roce zaznamenala produkci 235,8 kt. Hlavními komoditami jsou krevety, humr, tuňák, ústřice a mušle. Austrálie je čistým exportérem ryb, celkový vývoz činil v roce 2008 294 mil. AUD.

(http://www.dfat.gov.au/publications/stats-pubs/downloads/pmp_2006_07.pdf - Exports of Primary and Manufactured products)

Souborové přílohy:

- 4.5. <http://download.czechtrade.cz/odsi.asp?id=56971> (459kB)

4.6. Služby

Australské hospodářství disponuje vyspělou strukturou služeb, které si zachovávají vysoký podíl na tvorbě HDP (73% v roce 2009). Přidaná hodnota sektoru služeb dosáhla v roce 2008/09 hodnoty 574,036 mld. AUD. Vysokým podílem terciární sféry na HDP je Austrálie srovnatelná s ostatními zeměmi OECD. Ve službách je nyní zaměstnáno zhruba 75% veškerého praceschopného obyvatelstva.

Celková hodnota vývozu služeb za rok 2008/09 činila 48 mld. AUD (vzrůst oproti roku 2007/08 o 9,8 %) a představovala tak značný přínos pro platební bilanci země. Mezi hlavní odvětví služeb patřily v roce

2008/09 zejména cestovní ruch (jmenovitě za účelem vzdělání), doprava, velkoobchod, maloobchod a bankovníctví a pojišťovnictví .

K tvorbě HDP a devizových zdrojů významně přispívá zejména vzdělávání, které obsadilo v žebříčku australského exportu za rok 2008/09 celkové čtvrté místo a první místo mezi službami s hodnotou 12,6 mld. AUD s meziročním nárůstem o 17%. Následuje cestovní ruch v celkovém objemu 11,8 mld. AUD a navýšením o 7% oproti 2007/8. V odvětvích spojených s cestovním ruchem je zaměstnán přes 1 milion lidí (12,5% z celkového počtu praceschopného obyvatelstva). Nejvíce návštěvníků přijíždí do Austrálie z Nového Zélandu (20%), z Velké Británie (12%), Japonska (10%), USA (8%), Singapuru a ostatních zemí Asie. Mezi hlavní důvody pro cestu do Austrálie patří dovolená (50%), soukromé návštěvy (21%) a služební cesty (17%).

1Tab. Příjezdy krátkodobých návštěvníků ze zahraničí

ROK	POČET
2009	5 604 500
2008	5 581 700
2007	5 656 000
2006	5 248 500
2005	5 020 100

(www.abs.gov.au- International Trade in Goods and Services cat.no. 3401.0)

Vyspělé jsou také odborné služby v oblasti právní, financí a obchodu.

V červnu 2006 se propojila Australian Stock exchange a Sydney Future Exchange a vznikla tak osmá největší burza na světě. Austrálie zároveň zaujímá jednu z nejpřednějších pozic v počtu obyvatel obchodujících na burze. (Více než 50% dospělé populace je držiteli akcií). Ve finančních a pojišťovacích službách je zaměstnáno 395 000 lidí. Austrálie se stala obchodním centrem pro regionální zastoupení řady mezinárodních společností pro Austrálii, Nový Zéland, jihovýchodní Asii a Oceánii. Anglofonní, dvojjazyčná (vč. znalosti asijských jazyků), odborně kvalifikovaná pracovní síla, světová úroveň dopravního spojení a telekomunikací, nižší provozní náklady a příznivější životní podmínky než v asijských velkoměstech jsou základem úspěchu při získávání zahraničních investic do hlavních městských aglomerací.

Na vysoké úrovni je také inženýrské poradenství nebo softwarové služby. Australský trh s informačními a komunikačními službami představuje 89 mld. AUD. Přibližně 25 000 specializovaných firem zaměstnává 236 000 osob. Na vývozu profesionálních služeb se významně podílí vzdělávací odborné kurzy, jazykové kurzy a dlouhodobé studijní pobyty zahraničních studentů (do velké míry z asijských zemí) v hodnotě cca 3,5 mld. AUD ročně.

Významným prvkem, který rapidně mění australské obchodní zvyklosti, je elektronický obchod (e-commerce). Australská vláda prostřednictvím Národního úřadu pro informační ekonomiku (NOIE) aktivně propaguje využívání nových informačních technologií.

4.7. Infrastruktura (doprava, telekomunikace, energetika – z toho jaderná)

Austrálie má i přes svou rozlohou velmi vyspělou infrastrukturu v letecké, silniční, železniční i námořní dopravě, telekomunikacích, energetice a vodohospodářství. V dopravě je v současné době zaměstnáno 599 200 lidí (tj. 4,8% z celkového počtu) a v telekomunikacích 224 300 lidí (1,7%).

Motivující vybudování vyspělé infrastruktury dopravy a telekomunikací byla nutnost překonávání velkých geografických vzdáleností. Námořní a letecká doprava patří k životně důležitým odvětvím australského hospodářství. V provozu je okolo 270 letišť a přes 700 registrovaných přistávacích ploch, na kterých operuje cca 200 místních i mezinárodních leteckých přepravců. Mezinárodní letiště jsou v Sydney, Melbourne, Brisbane, Perthu, Darwinu a v Cairnsu. V objemu námořní přepravy se Austrálie s více než

500 milionů tun řadí na 5. místo ve světě. Po moři se přepravuje 99% australského importu a přes 96% exportu. Hlavními komerčními přístavy jsou Melbourne, Sydney, Brisbane, Fremantle (Perth) a Adelaide.

Austrálie disponuje obstojnou silniční sítí, která je ze státních i federálních zdrojů postupně zdokonalována. Po silnici se dosud uskutečňuje většina vnitrostátní přepravy zboží. Všechny hlavní tahy a spojnice mezi nejdůležitějšími městy jsou zpevněné, přibývá rychlostních silnic a dálnic. Největší města Adelaide, Melbourne, Sydney a Brisbane však dosud nejsou propojena standardní čtyřproudou dálnicí. Místní komunikace, zejména ve vnitrozemí, jsou často nezpevněné, většinou však pravidelně a dobře udržované. V Austrálii je registrováno celkem téměř 14 milionů vozidel, jeden z nejvyšších počtů na obyvatele na světě. V roce 2008 přišlo na australských silnicích o život celkem 1598 osob, což oproti minulému roku představuje nárůst o 1,5%.

(Australian Safety Transport Bureau <http://www.bitre.gov.au/info.aspx?NodeId=5>)

Ve vnitrostátní nákladní dopravě je důležitá i železniční doprava, která je předmětem postupné privatizace a modernizace. Vládní program pro reformu v této oblasti byl představen v listopadu 1996. Celková délka železničních tratí činila v r. 2006 cca 39 000 km. Železnice spojuje jižní produkční oblasti Austrálie (Adelaide, Melbourne) se strategickým severem, odkud vede přímé a relativně krátké námořní spojení na asijská odbytíště. Tím se přeprava zemědělských produktů i minerálních surovin nepoměrně zrychlila a zefektivnila. Železniční přeprava osob skomírá vinou pomalé přepravní rychlosti (max. 80 km/h) a řídkosti spojů. Nicméně v roce 2002 byla vydána studie řešící možnosti propojení východního pobřeží rychlovlaků. K praktické realizaci však dosud nedošlo.

Surovinová základna (uhlí, plyn) a částečně vodní toky (Tasmánie, Nový Jižní Wales) jsou nosnou silou pro soběstačnost ve výrobě elektrické energie. Pokud se týká přírodních zdrojů energie, Austrálie je považována za energetickou zásobárnu světa 21. století.

1Tab. Hlavní oblasti těžby energetických surovin

(http://www.abareconomics.com/interactive/09_auEnergy/)

Austrálie generuje 90% spotřeby elektrické energie spalováním uhlí a zemního plynu v tepelných elektrárnách, 9% pochází z hydroelektráren a 1% z tzv. obnovitelných zdrojů (plyn z biomasy, sluneční a větrná energie). Austrálie v současné době neprovozuje žádnou jadernou elektrárnu, její jediný jaderný reaktor o maximálním výkonu cca 10 MW se nachází ve výzkumném centru Australian Nuclear Science & Technology Organisation (www.ansto.gov.au) v Lucas Heights na jihozápadě Sydney. Budoucí potenciální rozvoj jaderné energetiky je předmětem vyhraněných polemik jak na politické úrovni, tak mezi veřejností.

Nedostatek vodních zdrojů v některých částech země byl již v minulosti důvodem značné pozornosti věnované vodohospodářství. Ve druhé polovině 20. století byla realizována řada projektů na zavlažování rozsáhlých oblastí ve vnitrozemí. Nejvýznamnějším byl tzv. Snowy Mountains Scheme, kdy byla vybudována soustava přehrad na divokých horských řekách Sněžných hor na pomezí států Nový Jižní Wales a Victoria, která umožnila regulaci jejich toků směrem na západ do suchého vnitrozemí. Díky tomu byly velké plochy nevyužité půdy uzpůsobeny pro pěstování komerčních zemědělských plodin.

Telekomunikace jsou další významnou součástí australské infrastruktury. Na 22,2 mil. obyvatel v současné době (březen 2010) připadá cca 13 mil. mobilních telefonů. Na plně deregulovaném trhu se prezentuje 35 telekomunikačních firem, k nejvýznamnějším patří Telstra, Optus, Primus, AAPT a Vodafone. Mobilní sítě GSM provozují Telstra, Optus, Vodafone, 3G a Virgin mobile. V roce 2000 byl dokončen kompletní přechod z analogového systému na systém digitální.

Austrálie je v současné době na jedenáctém místě na světě v celkovém počtu pravidelných uživatelů internetu (cca 15 milionu uživatelů). Počet internetových přípojek dosáhl k prosinci 2008 počtu 7,996 milionu, z toho připadá přes 6 milionů připojení na domácnosti a zbývající připojení na podnikovou sféru a státní správu. Technologii ADSL je využívána stále častěji. Registrováno bylo 610 poskytovatelů internetových služeb (ISP).

Souborové přílohy:

- 4.7.
<http://download.czechtrade.cz/odsi.asp?id=56972> (416kB)

4.8. Přijímaná a poskytovaná rozvojová pomoc

Austrálie je regionálně významným poskytovatelem rozvojové pomoci. Ve fiskálním roce 2008/2009 poskytla rozvojovou pomoc v hodnotě 3,78 mld. AUD (v předešlém období to bylo 3,15 mld. AUD). Tato částka představovala 1% federálních vládních výdajů, respektive 0,3% HDP. Pro rok 2009/2010 bude v rámci rozvojové pomoci rozděleno 3,819 mld. AUD a to do následujících oblastí:

1Tab. Příjemci australské zahraniční pomoci ve finančním roce 2009/2010

PŘÍJEMCI	MIL. AUD
Východní Asie	1073,5
z toho Indonésie	452,5
z toho Filipíny	123,0
z toho Východní Timor	117,0
z toho Vietnam	105,9
z toho Kambodža	61,4
Pacifické ostrovy	1090,9
z toho Papua Nová Guinea	414,3
z toho Šalomounovy ostrovy	246,2
z toho Vanuatu	53,6
z toho Fidži	35,4
Afrika, jižní a střední Asie a Blízký východ	538,3
z toho Irák	44,7
z toho Afganistan	88,7
z toho Afrika	163,9
z toho Bangladéš	61,2
z toho Palestina	32,3
z toho Pákistán	58,8
z toho Srí Lanka	35,6

(www.ausaid.gov.au)

http://www.aph.gov.au/budget/2009-10/content/ministerial_statements/ausaid/html/ms_ausaid-05.htm

V případě některých výše uvedených zemí nezahrnují náklady jen klasickou rozvojovou pomoc, ale jedná se o faktické převzetí státní správy (Šalomounovy ostrovy, Papua Nová Guinea).

Austrálie považuje za prioritní země z hlediska rozvojové pomoci Indonésii, PNG, Šalomounovy ostrovy, také však Irák a Afghánistán. Austrálie například Iráku odpustila 80% jeho dluhu (850 mil. USD).

Austrálie hraje klíčovou roli při obnově oblastí jihovýchodní Asie, které byly v r. 2004 postiženy tsunami. Na pomoc Indonésii věnovala celkem 1 mld. AUD (cca 830 mil. USD). Finanční částka zahrnuje dary, granty a dlouhodobé půjčky na obnovu postižených oblastí. Jedná se o největší finanční pomoc, kterou Austrálie ve své historii poskytla.

5. Finanční a daňový sektor

5.1. Státní rozpočet – příjmy, výdaje, saldo za posledních 5 let

Státní rozpočet se v Austrálii sestavuje pro fiskální rok (od 1.7. do 30.6.), následující porovnání je tedy ponecháno za finanční, nikoliv kalendářní roky.

1Tab. Srovnání posledních 5 let

POLOŽKA / ROK	2005/2006	2006/2007	2007/2008	2008/2009	2009/2010
Příjmy (v mld. AUD)	214,511	231,668	247	319	290,6
Výdaje (v mld. AUD)	206,081	220,867	236	292,5	338,2
Saldo (v mld. AUD)	+ 8,430	+ 10,801	+11	+26,5	-47,6

(<http://www.budget.gov.au/2007-08/>, http://www.aph.gov.au/budget%20dummy/budget%20200809%20mirror/2008-09/content/Overview/download/Budget_Overview.pdf)

Australská labouristická vláda představila 12. května 2009 státní rozpočet na finanční rok 2009-10, druhý rozpočet sestavený během jejího vládnutí. Tentokrát zarámovaný do obtížných podmínek celosvětové finanční a hospodářské krize, která se z pochopitelných důvodů nevyhnula ani Austrálii. Výsledkem toho je hluboce deficitní rozpočet s plánovaným schodkem 47,6 miliardy AUD (zhruba 40 mld. USD).

Státní rozpočet byl představen jako rozpočet pro obnovu a výstavbu, jehož cílem je nastartovat rozvoj propadající se ekonomiky. Zaměřen je zejména na stimulaci spotřebitelské poptávky, na udržení co největšího počtu pracovních míst, na investice do infrastruktury a podpořeny budou rovněž investice do výroby čistých energií (solární). Opatření, která budou aplikována jako součást rozpočtové strategie, by měla napomoci rozvoji malého a středního podnikání, zajistit rozvoj vzdělání, vědy a výzkumu, napomoci zlepšení zdravotní péče a podpořit výstavbu rodinných domů. Podpora investic pro rozvoj infrastruktury, vzdělanosti a školství by měla dosáhnout částky 22 mld. AUD, téměř 8 % celkových výdajů rozpočtu. Zároveň je v rozpočtu pamatována na zvýšení australské vojenské přítomnosti v Afghánistánu a na modernizaci armády. Z dlouhodobého hlediska počítá rozpočet také se zavedením 18ti týdenní placené mateřské dovolené a s postupným zvýšením důchodového věku až na hranici 67 let.

Jak významně se projevily důsledky světová finanční a ekonomické krize na sestavení rozpočtu je patrné z následujících čísel. Ještě v loňském roce se počítalo s přebytkem státního rozpočtu ve výši 19,7 miliard AUD, výsledkem je ale deficit v hodnotě 47,6 miliard (4,9 % HDP). Deficitním nezůstane pouze rozpočet pro příští finanční rok. Naopak, do červených čísel se propadnou všechny další státní rozpočty až do finančního roku 2015-16. Celkový propad příjmů státního rozpočtu do roku 2012-13 způsobený zejména propadem ve výběru daní je odhadován na 210 mld. AUD. Vlivem těchto skutečností se zvýší čistá zadluženost Austrálie na 188 mld. AUD v roce 2012-13, to je přibližně na 13,5 % HDP.

Rozpočet počítá se zavedením převratné novinky ve formě placené mateřské dovolené. Austrálie totiž prozatím tuto poměrně rozšířenou pomoc rodičům ze strany státu vůbec neznala. Zavedena by měla být od roku 2011 s výplatou 544 AUD (zhruba 400 USD) týdně po dobu 18 týdnů. Ale pozor, nebude se týkat všech rodin. Přidělení této dávky bude podléhat uplatnění tzv. means testu, to je prověření (ne)schopnosti rodiny vyjít bez uvedené podpory. Při výplatě této dávky bude navíc výplata některých dalších sociálních dávek pozastavena.

5.2. Platební bilance (běžný, kapitálový, finanční účet), devizové rezervy (za posledních 5 let)

Deficit běžného účtu platební bilance za finanční rok 2008 klesl na 50,2 miliardy AUD. Záporná hodnota běžného účtu je zapříčiněna trvalým deficitem zahraničního obchodu. Kapitálový účet se vyvíjel přibližně stejně jako v předchozím finančním roce, hodnota finančního účtu však poměrně poklesla.

1Tab. Platební bilance – srovnání posledních pěti let v mil. AUD

POLOŽKA / ROK	2004/5	2005/6	2006/7	2007/8	2008/9
Běžný účet	□ 53 744	- 55 044	- 67 394	- 70 632	- 50 201
Kapitálový účet	1 639	2 294	2 056	2 167	2 176
Finanční účet	52 882	53 299	65 676	67 227	48 025

(www.abs.gov.au - Balance of Payments and International Investment Position Tab. 5302)

Podle údajů IMF dosahovala Australská výše zahraničních rezerv v červnu 2009 hodnoty 38,665 mld. USD.

(<http://www.imf.org/external/np/sta/ir/aus/eng/curaus.htm#I>)

5.3. Zahraniční zadluženost, dluhová služba

K září 2009 činila celková částka čisté zahraniční zadluženosti 637,5 mld. AUD. V ročním porovnání se zahraniční zadluženost země snížila z původních 657,9 mld. AUD (září 2008) o 3%. Půjčky soukromého sektoru činily 571 003 mil. AUD a zahraniční dluh veřejného sektoru vč. finančních institucí činil 38.950 mil. AUD. Půjčky do zahraničí dosáhly výše 921 748 mil. AUD. Hlavními věřitelskými zeměmi Austrálie byly již tradičně USA, Japonsko, země EU, Švýcarsko a některé země ASEAN. Další významné půjčky pochází z mezinárodních kapitálových trhů.

(http://www.rba.gov.au/Statistics/AlphaListing/alpha_listing_f.html,

<http://www.abs.gov.au/AUSSTATS/abs@.nsf/mf/5302.0/>)

5.4. Bankovní systém (hlavní banky a pojišťovny)

Činnost bankovního sektoru je upravena zákonem Banking Act 1959. Bankovníctví prošlo od počátku 80. let procesem deregulace a privatizace včetně účasti zahraničních bank. V poslední době se objevují poměrně intenzivní signály o možných fúzích mezi některými australskými bankami s cílem vytvořit silné bankovní skupiny schopné konkurence na světových finančních trzích.

Finanční trhy jsou regulovány australskou centrální bankou (RBA). Od roku 1992 je liberalizován přístup zahraničních bank, jejichž pobočky tvoří téměř polovinu více než 50ti v Austrálii registrovaných bank. Pobočky zahraničních bank se mohou účastnit operací na kapitálovém trhu. Komerční banky poskytují kromě půjček pro podnikatelskou a privátní sféru veškerou škálu služeb včetně pojištění a burzovních operací.

Finanční služby jsou velmi efektivní s pružným platební systémem a využívající řadu výhod elektronizace včetně praktického systému platebních a úvěrových karet (EFTPOS).

Hlavní komerční banky jsou podle velikosti základního kapitálu National Australia Bank, Commonwealth Bank, Westpac a ANZ Banking Group. S těmito bankami udržují korespondenční styk hlavní české banky (ČSOB, Komerční banka, UniCredit Bank).

5.5. Daňový systém

Austrálie má třístupňový systém zdanění a to konkrétně ze strany federace, států a také na lokální úrovni. V porovnání s ostatními ekonomikami OECD je daňové zatížení nižší, jak dokladuje následující graf.

Přímé a nepřímé daně

Stejně jako u většiny států OECD tvoří převážnou část daní daně přímé (68% pro 2008/2009). Do této kategorie se řadí mzdy (salaries, wages), celkové mzdy (payroll) a zisky (profits). Zbytková částka pochází z nepřímých daní jako je DPH (zde GST), cla (excise duties, custom duties) a daně z nemovitostí (property tax). V celkovém objemu daní má téměř 60% daní původ v daní z příjmů, 4,5% v daní z celkových mezd a □ v daní z nepřímých daní – viz graf.

V porovnání celkového zdanění příjmu jednotlivců, který zahrnuje daň z příjmu, daň na sociální zabezpečení a daně z celkových mezd, se Austrálie umístila v rámci OECD mezi státy s nejnižšími hodnotami.

Z pohledu složení nepřímých daní tvoří většinu DPH a zbytek pak daň z nemovitostí. Jiné daně se do této kategorie neřadí.

Federální fiskální systém

Daně patří k zásadním příjmům státního rozpočtu. 40% z celkových příjmů z daní tvoří daň z příjmů jednotlivců (personal income tax). Ta v sobě slučuje gross income tax withholding, gross other individuals' income tax a individuals' refunds. Další 3% se odvádí do superannuation funds a 1% fringe benefits payments. 24% příjmů z daní tvoří příjmy společností (company income) a z petroleum resource

rent taxation. Daň z prodeje (GST) činí 15%. Zbytkových 10% zabezpečují cla (excise and customs duties).

Daň z příjmu

Jedná se o progresivní daň, která se odvíjí od výšky příjmů. Postupné změny jsou uvedeny v tabulce.

DPH (GST)

Jedná se o spotřební daň ve výši 10%, kterou je zatížena většina zboží a služeb a aplikuje se během celého procesu dodávky zboží.

Daň zdravotního pojištění (medicare levy)

Tato daň závisí na konkrétních příjmech jednotlivce a dosahuje hodnoty 1,5% zdanitelného příjmu. Daňová kompenzace (offset) může výjimečně snížit výšku tyto daně. Nejedná se o povinnou daň pro nerezidenty.

Přirážka k dani ze zdravotní starostlivosti (medicare levy surcharge)

Jedná se o navýšení daně o 1% z hodnoty příjmu pro osoby a rodiny, které mají příjmy vyšší než je nastaven práh a které nemají soukromého lékaře.

Daň z odvodu do penzijního fondu (superannuation funds taxation)

Do fondu je přispíváno odpočtem z daně z příjmu v hodnotě 15%.

Daň z pohonných hmot

Podle údajů ze IV Q 2009 představovala spotřební daň (excise duty) 38,1 centů za litr. Celková daň po započtení obecních spotřebních daní (GST a prodejní daně) byla pak vyšší a v případě bezolovnatého benzínu představovala 0,5 AUD na litr.

Daňová kompenzace pro osoby s nízkými příjmy (low income tax offset -LITO)

Podpora pro osoby s nejnižšími příjmy se v červenci 2008 zvýšila ze 750 AUD na 1 200 AUD, v červenci 2009 dosáhla hodnoty 1 350 AUD a od července 2010 hodnoty 1 500 AUD.

Zdanění příjmů společností (company income taxation)

Celková hodnota této daně je 30 % a týká se všech akciových i neakciových společností typu s.r.o. a pod. (incorporated and unincorporated associations).

Zemědělské daně (agricultural levies)

Aktuální nutnost daně si určuje samo odvětví. Získané prostředky směřují do propagace, výzkumu a rozvoje. K výběru daně pak dochází při prvním prodeji primárního výrobce.

Vyrovňovací daň z vína (wine equalisation tax)

Této dani podléhají vína, medovina, mošty a saké. Jedná se o daň ad valorem, která představuje 29% z konečné velkoobchodní ceny, ve výjimečných případech dosahuje úrovně 50% maloobchodní ceny. Výrobci mají nárok na rabat z prvních 500 000 AUD zaplacených v dani za rok.

Daň nezletilých osob

Některé příjmy osob do 18 let podléhají vyššímu zdanění. V případě ročního příjmu nepřesahujícího 1 667 AUD není povinností podávat daňové přiznání (tax return).

Daň z luxusních vozidel (luxury car tax)

Počínaje 1.červencem 2008 je prodej luxusních osobních vozů zatížen 33% daní. Práh pro kategorii „luxusní“ je stanoven na ceně 57 123 AUD a každý rok se tato hodnota odvíjí od CPI (consumer price index).

30 % rabat při péči o dítě (30% child care tax rebate)

Cílem je pokrýt 30% nákladů na péči o dítě, které se počítají na každé dítě a každý rok zvlášť. Maximální částka je 4 096 AUD. Nejedná se o vyplácenou částkou ale o slevu na daních.

Přídavky na děti (baby bonus)

Roční příspěvek pro matku do dovršení pátého roku dítěte. Není závislý na jiných rodinných podporách.

Daň z kapitálových zisků (CGT- Capital gains tax)

Jedná se o součást daně z příjmu pro osoby, které takový zisk dosáhly. Mezi zdaňovaný majetek se počítají nemovitosti, podíly, svěřené jendotky (units in a trust or managed investment fund) a splátky (collectables)

Cla

Mezi hlavní položky podléhající clu patří ropa a ostatní paliva (benzín a letecký benzín, diesel, biodiesel, letecký kerozín, tepelní oleje,...), mazací oleje, tabák, alkohol (kromě vína). V rámci alkoholických nápojů je pro stanovení cla důležitý obsah alkoholu a u tabákových výrobků zas jejich složení. Konkrétní čísla uvádí tabulka:

Zdroje

- http://www.treasury.gov.au/documents/866/PDF/pocket_tax_2008.pdf (pocket_tax_2008.pdf,)
- <http://www.ato.gov.au/>

Souborové přílohy:

- 5.5.
<http://download.czechtrade.cz/odsi.asp?id=56973> (484kB)

6. Zahraniční obchod země

6.1. Obchodní bilance za posledních 5 let – vývoz, dovoz, saldo – tabulka

Obrat zahraničního obchodu Austrálie dosáhl v roce 2009 hodnoty 506,9 mld. AUD (přibližně 430,9 mld. USD), meziročně tedy poklesl o 10%. Důvodem poklesu objemu zahraničního obchodu byly především účinky světové finanční a ekonomické krize, které se nejvíce projevily snížením cen surovin. Výše vývozu dosáhla v roce 2009 hodnoty 249,7 mld. AUD (212,2 mld. USD) a výše dovozu dosáhla v roce 2009 hodnoty 257,2 mld. AUD (218,6 mld. USD). Bilance australského zahraničního obchodu zůstává tedy i v roce 2009 záporná, hodnota salda zahraničního obchodu se však o něco snížila.

1Tab. Obchodní bilance zboží a služeb za uplynulá období (v mld. AUD):

POLOŽKA / ROK	2005	2006	2007	2008	2009
Vývoz	180,9	209,6	217,8	277,2	249,7
Dovoz	197,7	221,2	237,9	286,3	257,2
Obrat	378,6	430,8	455,7	563,5	506,9
Saldo	-16,8	-11,6	-20,1	-9,1	-7,5

http://www.dfat.gov.au/publications/stats-pubs/cot_cy2008.pdf

6.2. Teritoriální struktura – postavení v (k) EU

Z dále uvedeného přehledu vyplývá, že největšími obchodními partnery Austrálie v obchodu se zbožím a službami jsou asijské země (ČLR, Japonsko, ASEAN), země EU a Spojené státy. Největšími jednotlivými obchodními partnery Austrálie byly v roce 2008/09 (jedná se o údaje za finanční rok) ČLR, Japonsko a USA.

Evropská unie, pokud je na ni pohlíženo jako na celek, je podle obratu zahraničního obchodu dokonce větším obchodním partnerem Austrálie než Čína a Japonsko. V roce 2008/09 dosáhl obrat obchodu EU(27) s Austrálií 90,3 mld. AUD s podílem 16% na celkovém zahraničním obchodě Austrálie. Hlavními australskými obchodními partnery mezi členskými státy EU jsou Velká Británie (30% obratu obchodu Austrálie s EU), Německo (17%), Francie (9%) a Itálie (9%). Podrobnější údaje jsou k dispozici z následujících grafů a tabulce.

1Tab. Nejvýznamnější obchodní partneři Austrálie v roce 2008/09 – vzájemná obchodní bilance (zboží a služby) v mld. AUD)

2Tab. Nejvýznamnější obchodní partneři Austrálie v letech 2008 a 2009 – vzájemná obchodní bilance (zboží) v mld. AUD)

3Tab. Vývoj vzájemného obchodu Austrálie s vybranými obchodními partnery v letech 1998 – 2009 (zboží) v- mld. AUD)

www.dfat.gov.au/PUBLICATIONS/stats-pubs/cot_fy_2008_09.pdf (cot_fy_2008_09.pdf,)

I.1.1 Export

Největším odběratelem australského zboží v roce 2008/09 bylo Japonsko, dále ČLR a na třetím místě země EU. Do Japonska a Číny vyváží Austrálie především suroviny, ve vývozu do zemí EU však již tyto komodity tak výrazně nedominují. Hlavními dovozci australského zboží ze zemí EU byly v roce 2008/09 Velká Británie, Nizozemí a Německo.

1Tab. Nejvýznamnější obchodní partneři Austrálie ve vývozu v roce 2008/2009:

www.dfat.gov.au/PUBLICATIONS/stats-pubs/cot_fy_2008_09.pdf (cot_fy_2008_09.pdf,)

Údaje z výše uvedené tabulky vyjádřené v grafu

www.dfat.gov.au/PUBLICATIONS/stats-pubs/cot_fy_2008_09.pdf (cot_fy_2008_09.pdf,)

Pro srovnání uvádíme grafické vyjádření nejvýznamnějších obchodních partnerů Austrálie ve vývozu před dvaceti lety, to je v roce 1988/1989:

Z porovnání grafů je patrné, že podíl vývozu australského zboží do asijských zemí se v průběhu posledních dvaceti let podstatně zvýšil. Příčinou tohoto stavu je především vzrůstající vývoz australských surovin do Číny, Indie, Japonska a dalších zemí asijského kontinentu.

2Tab. Hlavní dovozci australského zboží ze zemí EU v roce 2008/09

ZEMĚ	HODNOTA VÝVOZU
Velká Británie	9,3 mld. AUD
Nizozemí	3,6 mld. AUD
Německo	2,1 mld. AUD
Francie	1,7 mld. AUD

Itálie	1,7 mld. AUD
Belgie	1,5 mld. AUD
Finsko	1,1 mld. AUD

3Tab. Další dovozci australského zboží ze zemí EU v roce 2008/09

ZEMĚ	HODNOTA DOVOZU
Rumunsko	180 mil. AUD
Česká republika	81 mil. AUD
Polsko	40 mil. AUD
Bulharsko	30 mil. AUD
Slovinsko	19 mil. AUD
Maďarsko	17 mil. AUD
Slovensko	7 mil. AUD

(<http://www.abs.gov.au/AUSSTATS/abs@.nsf/DetailsPage/5368.0Jan%202009?OpenDocument>)

I.1.2 Import

1Tab. Nejvýznamnější obchodní partneři Austrálie v dovozu v roce 2008/2009:

Dále uvádíme údaje z výše uvedené tabulky vyjádřené v grafu plus srovnání s léty 1988/1989

www.dfat.gov.au/PUBLICATIONS/stats-pubs/cot_fy_2008_09.pdf

Z porovnání grafů je patrné, že podíl australského dovozu z asijských zemí se v průběhu posledních dvaceti let podstatně zvýšil. Příčinou tohoto stavu je především vzrůstající dovoz čínského zboží.

2Tab. Hlavní exportéři ze zemí EU v roce 2008/09

ZEMĚ	HODNOTA VÝVOZU
Německo	11,4 mld. AUD
Velká Británie	9,9 mld. AUD
Itálie	5,3 mld. AUD
Francie	5,0 mld. AUD
Švédsko	2,6 mld. AUD
Irsko	2,2 mld. AUD
Finsko	1,1 mld. AUD

3Tab. Další exportéři ze zemí EU v roce 2008/09

ZEMĚ	HODNOTA DOVOZU
Maďarsko	417 mil. AUD
Polsko	374 mil. AUD
Česká republika	373 mil. AUD
Slovensko	210 mil. AUD
Rumunsko	78 mil. AUD

Slovinsko	56 mil. AUD
Bulharsko	47 mil. AUD

(<http://www.abs.gov.au/AUSSTATS/abs@.nsf/DetailsPage/5368.0Jan%202009?OpenDocument>)

Největšími vývozci do Austrálie byly v roce 2008/09 země EU, dále ČLR a Spojené státy. Největším vývozci do Austrálie v roce 2008/09 ze zemí EU byly Německo, Velká Británie, a Itálie. V australském dovozu ze zemí EU dominují produkty zpracovatelského průmyslu (62,7%), především léky a automobily.

Souborové přílohy:

- 6.2.
<http://download.czechtrade.cz/odsi.asp?id=56974> (578kB)

6.3. Komoditní struktura

EXPORT

Mezi nejdůležitější položky australského vývozu patřily v roce 2008/09 již tradičně primární produkty, zejména nerostné suroviny, a zemědělské komodity (58%) a dále služby (18%). Hlavními australskými vývozními komoditami v hodnotovém vyjádření byly v roce 2008/09 uhlí, železná ruda, zlato, ropa a plyn. V zemědělské produkci hovězí maso a v sektoru služeb pak vzdělávání a cestovní ruch. Navzdory celosvětové hospodářské krizi poptávka po komoditách (především v asijských zemích) nadále pokračovala, i když v menších objemech. .

1Tab. 10 nejdůležitějších položek australského vývozu 2008/09:

POLOŽKA	HODNOTA (mld. AUD)
1. uhlí	54,6
2. železná ruda	34,2
3. zlato	17,5
4. vzdělávací služby	16,6
5. cestovní ruch (mimo vzdělávání)	11,6
6. zemní plyn	10,0
9. surová ropa	8,2
7. hliníkové rudy	6,0
8. hliník	5,2
10. hovězí maso	5,0

Jak je patrné z následující tabulky, největší nárůst zaznamenal vývoz uhlí (123,5%) a vývoz železné rudy (85,9%), o téměř třetinu se zvýšil vývoz australského zlata (27,1%) a velmi podstatný nárůst, 78,2%, zaznamenal rovněž vývoz přírodního plynu. **Austrálie svůj podíl na výrobě a vývozu zemního plynu postupně zvyšuje a stává se jedním z nejvýznamnějších exportérů této strategické suroviny.**

2Tab. Nejdůležitější položky australského vývozu – objem vývozu v posledních třech letech

www.dfat.gov.au/PUBLICATIONS/stats-pubs/cot_fy_2008_09.pdf

Následující grafy znázorňují složení struktury australského exportu. V období posledních 5ti let je výrazně znatelný nárůst podílu primárních zdrojů na úkor výroby a služeb v celkovém vývozu Austrálie.

3Tab. Vývoj složení australského vývozu v posledních pěti letech

Pozn.:

STM – Simply Transformed Manufacture,

ETM – Elaborately Transformed Manufacture / Výroba s nízkou a vysokou přidanou hodnotou).

IMPORT

V dovozu měl v roce 2008/09 rozhodující podíl dovoz průmyslových výrobků a zařízení (72%). Podíl celé skupiny primárních produktů na celkovém dovozu činí 19%.

1Tab. 10 Nejdůležitějších položky australského dovozu v r. 2008/09:

POLOŽKA	HODNOTA(mld.AUD)
1. cestovní ruch (kromě vzdělání)	18,4
2. surová ropa	14,4
3. rafinovaná ropa	12,2
4. osobní automobily	11,6
5. zlato	11,5
6. služby v přepravě zboží	9,3
7. léčiva (včetně veterinárních)	7,3
8. telekomunikační zařízení	7,3
9. služby v osobní dopravě	6,0
10. výpočetní technika	5,8

Největší nárůst hodnoty importu u hlavních dovozních komodit byl zaznamenán u zlata a služeb cestovního ruchu. Mezi nejsilnější dovozní položky se tak zařadily (v mld. AUD): cestovní ruch (18,4), surová ropa (14,5), rafinované ropné produkty (12,2) a osobní automobily (11,6).

2Tab. Nejdůležitější položky australského dovozu – objem vývozu v posledních třech letech

www.dfat.gov.au/PUBLICATIONS/stats-pubs/cot_fy_2008_09.pdf

Složení struktury australského importu za období posledních 5ti let dokladuje mírně se snižující podíl průmyslové výroby (STM + ETM) na celkovém objemu importu na úkor zvyšujícího se podílu primární produkce (energií).

3Tab. Vývoj složení australského dovozu v posledních pěti letech

Souborové přílohy:

- 6.3.
<http://download.czechtrade.cz/odsi.asp?id=56975> (435kB)

6.4. Dovošní podmínky a dokumenty (po vstupu do EU), celní systém, kontrola vývozu

Vývošní a dovošní režim je široce liberalizován. Celní kontrola je prováděna administrativně a zdánlivě formálně. Při porušení předpisů, nesprávné deklaraci apod. však hrozí velmi vysoké pokuty, eventuálně zabavení zboží.

Ve vývozu jsou uplatňovány předpisy na označování a balení exportního zboží. Vývošní cla v současné době nejsou uplatňována na žádný druh zboží. V roce 1997 byly zrušeny i licence na vývoz některých surovin a minerálů vydávané ministerstvem primárních odvětví. V případě vývozu strategických surovin jako je uran nebo thorium, podléhá licenci každý jednotlivý obchodní případ a vývozce musí mít vývošní povolení. Licencování vývozu zbraní a materiálů dvojího užití je v gesci ministerstva obrany.

Komodity, jejichž vývoz je koordinován státními marketingovými společnostmi, musí splňovat podmínky těchto institucí a v některých případech se vyžaduje k vývozu jejich souhlas. Vývoz vybraných komodit mohou provozovat pouze licencovaní vývozci, u nichž je záruka příslušné kvalifikace k odbornému provedení vývošní operace. Důvodem je ochrana image nosných vývošních komodit na světových trzích. Dále platí absolutní zákaz vývozu všech chráněných živočišných druhů a některých předmětů historické hodnoty.

Austrálie jako člen WTO zastává pozitivní přístup k liberalizaci mezinárodního obchodu - zejména v oblasti zemědělských komodit. Hlavním cílem tohoto přístupu je zlepšení podmínek pro přístup vlastních zemědělských produktů na světové trhy.

Dovoz zboží do Austrálie podléhá celní kontrole a výběru cla spolu s daní z přidané hodnoty (GST). Austrálie používá mezinárodní celní klasifikace harmonizovaného celního sazebníku (Australian Customs Tariff). Dovošní cla mají ochranný efekt pro místní zpracovatelský průmysl a u položek, které v Austrálii nejsou vyráběny, je celní tarif většinou nulový. Celkově se celní sazby pohybují v rozmezí 0% - 25%, jejich vážený průměr činil v roce 2005 zhruba 4%. Od roku 1988 dochází k postupnému snižování celních sazeb, které byly do současnosti sníženy prakticky na polovinu. Většina celních sazeb se snížila na úroveň

10%, 5%, nebo 0%. Sazby 15% a vyšší jsou uplatňovány pouze výjimečně, s cílem ochrany místního rozvíjejícího se průmyslu (textil, oděvy, osobní motorová vozidla).

Preferenční celní sazby jsou aplikovány na základě bilaterálních dohod v případě Kanady, Papuy Nové Guiney (dále jen PNG), Malajsie a tichomořských ostrovů na základě dohody SPARTECA (South Pacific Regional Trade and Economic Cooperation Agreement). Celní sazby snížené o 5% (kromě textilních, oděvních výrobků, obuvi a některých ocelářských produktů) jsou poskytovány na základě GSP rozvojovým zemím. Od 1. 7. 1994 poskytuje Austrálie preferenční tarify GSP pouze nejméně rozvinutým zemím, čímž byla vyloučena celá skupina industrializovaných zemí včetně ČR.

Celní správa je vybavena elektronickým systémem zpracování celních deklarací, které jsou vyřizovány velmi rychle. V případě reexportů je refundováno zaplacené clo a daň ze zboží a služeb (GST). Pro celní odbavení v dovozu je jako minimální dokumentace požadována obchodní faktura, námořní nebo letecký konosament a podpůrně další dokumentace, týkající se zásilky (balicí listy, pojistné smlouvy). Celní deklarace je vyžadována u každé zásilky zboží v hodnotě od AUD 1 000,- (v poštovním styku) nebo AUD 250,- (jiný způsob dopravy). Zásilky do výše těchto hodnot se odbavují na základě ICD (Informal Clearance Document). Dovozece má povinnost archivovat celní doklady po dobu 5 let.

Australská federální vláda zavedla v roce 2000 celní legislativní úpravu Customs Legislation Amendment and Repeal Bill 2000, která přiblížila celní řízení současným požadavkům na plně elektronickou komunikaci firem s celními úřady. Další novinkou tohoto zákona je tzv. Accredited Client Program. Tento program vytvořil kategorii „akreditovaných dovozců“, jimiž se mohou stát dovozní firmy, které v minulosti vždy bezvadně přihlásily své zboží k proclení a nemají v tomto směru žádný negativní záznam v celních statistikách. Akreditovaní dovozci mohou v okamžiku dovozu poskytnout celnímu úřadu pouze základní informace o dovážené zásilce a kompletní proclení včetně platby cla odložit na první den měsíce následujícího po měsíci dovozu. Kromě možnosti proclívat více zásilek najednou má tento program pro akreditované dovozce přínos zejména ve zlepšení jejich cash-flow.

Informace o celních sazbách v Austrálii lze získat na internetové adrese www.apectariff.org, informace o celní dokumentaci a celních procedurách včetně informací o dovozních či vývozních restrikcích lze získat na adrese služby BizLink australské celní správy www.customs.gov.au/bizlink/index.htm.

6.5. Ochrana domácího trhu

Dovozy nejsou kvantitativně omezeny, licenční režim byl postupně počátkem 90. let zrušen. Poslední kvantitativní omezení platilo do roku 1994 (na dovoz sýrů). Omezení dovozu se týká pouze zboží ohrožujícího zdraví, bezpečnost nebo morální úroveň obyvatelstva. Dovoz zdravotních pomůcek, léčiv, farmaceutických výrobků a preparátů podléhá souhlasu ministerstva zdravotnictví. Zvláštní povolení se vyžaduje též při dovozu zbraní, radioaktivních materiálů, zboží obsahující olovo a u výrobků, vyrobených z materiálů z ohrožených druhů živočichů nebo rostlin.

Nedovolená výroba a držení omamných a psychotropních látek a jedů spolu se šířením toxikomanie jsou upraveny v zákoně, který vychází z Úmluvy OSN proti ilegálnímu obchodu s omamnými a psychotropními látkami. Za držení zařízení a látek specifikovaných v uvedené úmluvě, za výrobu omamných a psychotropních látek, za jejich prodej, zásobování, dovoz (příp. vývoz) do Austrálie, transport nebo distribuci hrozí trest odnětí svobody na 5 až 10 let. Prodej, zásobování nebo držení omamných nebo psychotropních látek se trestá odnětím svobody, podle jejich množství, na 2 až 10 let, s možností uložení trestu doživotí v případě, že se jedná o „komerční“ množství. Trestným činem je rovněž obchod s drogami na palubě australského letadla či lodi a konspirace mimo území Austrálie ke spáchání příslušného činu v Austrálii a dále dovoz (příp. vývoz) nebo držení narkotických a psychotropních látek za účelem jejich dovozu (vývozu).

V individuálním dovozu je nezbytně nutné veškeré druhy potravin dovážené do Austrálie přiznat a zapsat do příslušného prohlášení. Pracovník karanténní služby při pohraniční kontrole rozhodne o tom, zda si turista může zapsané potraviny ponechat. Veškeré rostliny a výrobky z nich musí být deklarovány a předloženy při příjezdu do Austrálie ke kontrole. K dovozu živých zvířat včetně psů a koček je třeba obstarat nejprve povolení od Australian Quarantine and Inspection Service (AQIS) (www.aqis.gov.au). Domácí zvířata musí po příletu do Austrálie nejprve pobývat v karanténě, a to minimálně 30 dnů. Tato

lhůta však může být prodloužena v závislosti na době, kdy byla aplikována potřebná očkování. V této souvislosti doporučujeme předem kontaktovat AQIS a informovat se o konkrétních podmínkách.

U řady výrobků se vyžaduje schválení vhodnosti výrobku pro všeobecnou spotřebu na základě zákona o ochraně spotřebitele, a to před zahájením vlastního dovozu do země. Dále jsou vyžadovány atesty spotřebního zboží, které musí odpovídat místním spotřebitelským standardům. Zajištění těchto zkušek při zavedení dovozu výrobku je časově a finančně velmi náročné. U spotřebního zboží platí, že na obalu musí být v anglickém jazyce vyznačen název a stručný popis zboží, země jeho původu a název a kontaktní údaje australské dovozní firmy.

Devizová kontrola byla zrušena v roce 1983. Transfery devizových prostředků jsou volné. Při dovozu a vývozu valut nad částku 10 000,- AUD v cestovním styku je stanovena oznamovací povinnost u celních orgánů. Taktéž transakce v hotovosti nad hodnotu 10 000,- AUD a všechny podezřelé transakce musí být ohlášeny finančními ústavy agentuře Financial Transaction Reports Agency.

Austrálie uplatňuje antidumpingová opatření v případě, že hrozí materiální újma místnímu výrobcí nebo je ohroženo založení místního průmyslu v daném oboru u produktů, jejichž dovozní cena je nižší než běžná cena v zemi původu. Řízení jsou prováděna přímo australskou celní správou (Australian Customs Service). V případě nesouhlasu s výsledkem antidumpingového řízení mají zainteresované strany možnost odvolání k instituci zvané Trade Measures Review Office (TMRO), která má právo přezkoumat podklady, které vedly k závěrečnému rozhodnutí a podat návrh na přezkoumání celé věci u Australian Customs. GK Sydney neevduje v současné době žádný případ antidumpingového řízení vedený proti zboží importovanému z ČR.

Oblasti obchodního práva se řídí zákony Contract Law a Corporations Law. The Trade Practices Act sleduje chování obchodních firem z hlediska antimonopolního přístupu a ochrany spotřebitele. Federální úřad pro dohled nad cenami (The Prices Surveillance Authority) provádí kontrolu cen benzínu, některých základních potravin a provádění rozhodnutí ve věcech stížností na neoprávněné zvyšování cen a nesprávné určování cen.

Celní správa se rovněž zabývá dohledem nad dodržováním autorských práv a ochranou registrovaných obchodních značek. Intelektuální vlastnictví je v Austrálii chráněno několika zákony (Patents Act 1952, Designs Act 1906) a mezinárodními úmluvami, jejichž je Austrálie členem (World Intellectual Property Organization, Paris Convention for Protection of Industrial Property, Patent Cooperation Treaty a další).

Austrálie kontroluje export strategických druhů zboží, zejména pak zbraní a surovin dvojího užití. Kontrola je řízena federálním ministerstvem obrany na základě systému tzv. Customs Prohibited Exports Regulation. Licence k vývozu vydává oddělení ministerstva zvané Strategic Policy and Operations Branch a za finální dodržování těchto pravidel je odpovědná australská celní správa.

6.6. Zóny volného obchodu

Na základě CER (Closer Economic Relations Trade Agreement 1983) mezi Austrálií a Novým Zélandem došlo k postupné liberalizaci vzájemného obchodu a zboží vyrobené na Novém Zélandu (s podílem místní práce vyšším než 50 %) je nyní dováženo do Austrálie s nulovým tarifem. Zvláštní pozornost si také zasluhuje orientace na vytvoření zóny volného obchodu v rámci APEC.

Bezcelní zóna Northern Territory Trade Development Zone (TDZ) v Darwinu byla založena v roce 1986 vládou Severního teritoria jako regionální aktivita s cílem etablování exportně orientovaných průmyslových odvětví pro vývoz do jihovýchodní Asie.

Od roku 1998 je v platnosti schéma nazvané Manufacturing-in-Bond (MiB), na jehož základě jsou autorizované firmy oprávněny dovézt zboží určené k přepracování do bezcelního skladu bez nutnosti jeho okamžitého proclení. V případě jeho následného reexportu firma neplatí clo ani GST, v případě uvolnění na vnitřní trh jej proclí až v okamžiku vyskladnění. Licenci pro MiB uděluje zásadně australská vláda na základě důkladného posouzení přínosu pro australské hospodářství. Prvním místem vybraným podle tohoto schématu byla Steel River Facility firmy BHP ve městě Newcastle severně od Sydney.

Dohody o volném obchodu (Free Trade Agreements - FTA):

Austrálie má uzavřeny FTA se Singapurem, Thajskem, USA, Chile a nejnověji se společenstvím ASEAN. Dohoda o volném obchodu mezi Singapurem a Austrálií (Singapore-Australia Free Trade Agreement - SAFTA) byla podepsána v Singapuru dne 17. února 2003. Dohoda vstoupila v platnost dne 28. 7. 2003.

SAFTA je historicky první australskou bilaterální dohodou o volném obchodu od roku 1983, kdy na základě CER mezi Austrálií a Novým Zélandem došlo k postupné liberalizaci vzájemného obchodu (viz výše). Dne 1. ledna 2005 vstoupily v platnost Dohoda o volném obchodu mezi Austrálií a USA (Australia-United States Free Trade Agreement) a Dohoda o volném obchodu mezi Austrálií a Thajskem (Thailand-Australia Free Trade Agreement). Dohoda s Chile byla podepsána 30. července 2008 a v platnost vstoupila 6. března 2009.

AANZFTA - (ASEAN–Australia–New Zealand Free Trade Agreement) dohoda o volném obchodu podepsaná 27. února 2009 v Thajsku mezi australským ministrem obchodu Simonem Creanem a jeho protějšky z Nového Zélandu a sdružení států ASEAN (Brunej, Filipíny, Indonésie, Kambodža, Laos, Malajsie, Myanmar, Singapur, Thajsko a Vietnam). Dohoda vstoupila v platnost 1.1.2010. AANZFTA se tímto pro Austrálii stala největší dohodou o volném obchodu vůbec. ASEAN, jako sdružení zemí, je větším obchodním partnerem Austrálie než jakákoliv ostatní jednotlivá země, dosahující 17% australského zahraničního obchodu a služeb.

V jednání jsou dále FTA s Japonskem, Čínou, Malajsií, a připravuje se společná dohoda se zeměmi Perského zálivu (GCC – Golf Cooperation Council) – Bahrajnem, Kuvajtem, Ománem, Katar, Saudskou Arábií a Spojenými Arabskými Emiráty. V rámci spolupráce s Korejskou republikou byla dne 11. srpna 2008 úspěšně uzavřena dohoda o přípravě FTA. Austrálie také připravuje realizační studie o takovém druhu spolupráce s Indií a Indonésií.

7. Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR

7.1. Smluvní základna

- Smlouva o zamezení dvojího zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu mezi ČR a Austrálií, podepsaná v Canbeře 28. března 1995, vstoupila v platnost dne 27. listopadu 1995.
- Dohoda mezi ČR a Austrálií o vzájemné podpoře a ochraně investic byla podepsána v Canbeře 30. září 1993, v platnost vstoupila dne 26.6.1994.
- Dohoda mezi ČR a Austrálií o spolupráci při mírovém využití jaderné energie a převodech jaderného materiálu vstoupila v platnost dne 17.5.2002.
- Platnost obchodní dohody mezi ČR a Austrálií byla ukončena ke 30.4.2004, tedy ke dni vstupu ČR do EU.

7.2. Bilance vzájemné obchodní výměny za posledních 5 let – tabulka

Podle statistiky ČSÚ dosáhla vzájemná obchodní výměna mezi ČR a Austrálií v roce 2009 celkové hodnoty téměř 290 mil. USD, což představuje v porovnání s rokem 2008 pokles o 35%. Celková hodnota českého vývozu do Austrálie činila v uvedeném roce 192,7 mil. USD. To je v porovnání s předešlým rokem pokles o 111 mil. USD, respektive o 36%. Současně došlo k poklesu českého dovozu z Austrálie z hodnoty 149 mil. USD v roce 2008 na 97 mil. USD v roce 2009 (pokles o 35%). **ČR ve vzájemné obchodní výměně s Austrálií zaznamenala opět aktivní saldo (šestým rokem po sobě) ve výši 95 mil. USD.**

1Tab. Vývoj vzájemného obchodu podle statistiky MPO v tis. USD (tabulka a graf):

Vývoz			Dovoz			Obrat			Saldo	
USD	poř.	Index	USD	poř.	Index	USD	poř.	Index		
1993	35 976	38.	-	20 722	39.	-	56 698	39.	-	15 254
1994	34 998	41.	97,3	20 318	42.	98,1	55 316	42.	97,6	14 680
1995	42 126	43.	120,4	29 248	41.	144,0	71 374	40.	129,0	12 878
1996	38 068	45.	90,4	41 656	38.	142,4	79 724	47.	111,7	-3 588
1997	32 471	48.	85,3	52 916	34.	127,0	85 387	41.	107,1	-20 445
1998	31 256	49.	96,3	49 266	38.	93,1	80 522	46.	94,3	-18 010
1999	29 019	48.	92,8	33 371	45.	67,7	62 390	49.	77,5	-4 352
2000	32 212	52.	111,0	48 555	46.	145,5	80 767	48.	129,5	-16 343
2001	28 973	55.	89,9	66 342	39.	136,6	95 315	49.	118,0	-37 369
2002	46 838	46.	161,7	58 373	44.	88,0	105 211	50.	110,4	-11 535
2003	56 480	45.	120,6	58 720	48.	100,6	115 200	52.	109,5	-2 240
2004	100 537	42.	178,0	88 002	47.	149,9	188 539	48.	163,7	12 535
2005	104 222	44.	103,7	91 252	46.	103,7	195 474	48.	103,7	12 970
2006	159 282	41.	152,8	104 562	47.	114,6	263 844	48.	135,0	54 720
2007	243 721	38.	153,0	104 347	52.	99,8	348 068	47.	131,9	139 374
2008	303 640	37.	124,6	149 012	48.	142,8	452 652	48.	130,0	154 628
2009	192 700			97 291			289 991			95 409

(Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR)

(MPO)

Pro úplnost uvádíme v dalším rovněž hodnoty vzájemné obchodní výměny podle australských statistik. Podle australských statistik dosáhla vzájemná obchodní výměna mezi ČR a Austrálií v roce 2009 celkové hodnoty 287 mil. AUD (zhruba 258 USD). Český vývoz do Austrálie dosáhl dle místních statistik ve

sledovaném období hodnoty 233 mil. AUD. Dovoz z Austrálie činil 54 mil. AUD. Podle australské statistiky tak ČR zaznamenala ve vzájemné obchodní výměně přebytek ve výši 179 mil. AUD.

2Tab. Bilance vzájemného obchodu za posledních 5 let dle australské statistiky v mil. AUD:

POLOŽKA / ROK	2005	2006	2007	2008	2009
Vývoz z ČR	178,964	201,967	228,0	373,0	233,0
Dovoz do ČR	65,366	99,250	91,0	81,0	54,0
Vzájemný obrat	244,330	301,217	319,0	453,0	287,0
Saldo ČR	+113,598	+102,717	+137,0	+292,0	+ 179,0

Pozn. Jedná se o statistiku Ministerstva zahraničních věcí a obchodu Austrálie. Důvodem odlišností ve statistikách jsou reexporty, rozdílná měna a použitý směnný kurz. Navíc finanční rok v Austrálii neodpovídá roku kalendářnímu.

(www.abs.gov.au - cat.no.5368.0)

7.3. Komoditní struktura českého vývozu/dovozu

Vývoz

K nejdůležitějším komoditám českého vývozu do Austrálie patřily v roce 2009 dětské hračky, osobní automobily a jednoduše opracované dřevo. Na vývozu do Austrálie se v roce 2009 projevila celosvětová krize a následná investiční zdrženlivost australského podnikového sektoru. Tato skutečnost se projevila poklesem vývozu české stavební a telekomunikační techniky. Vysoká zaměstnanost však udržela relativně vysokou koupěschopnou poptávku obyvatelstva, která naopak pomohla českým vývozním komoditám jako jsou dětské hračky a osobní automobily. Objem vývozu těchto komodit pokračoval v růstu i v roce 2009.

1Tab. Nejdůležitější položky českého vývozu v roce 2009 (v mil. USD)

ČSÚ, nomenklatura zboží: SITC-3

Dovoz

Významnou položku australského dovozu do ČR je dlouhodobě vlna. V historii dovozů dlouhodobě dominovala, nicméně v roce 2009 byla předstižena léčivý. Vývoz australských léčiv do ČR nabírá v posledních letech na dynamice a od roku 2007 se každoročně zvýší téměř o 100%. Podíl vlny a léčiv na celkovém dovozu ČR z Austrálie představuje 70%.

1Tab. Nejdůležitější položky českého dovozu v roce 2009 (v mil. USD)

ČSÚ, nomenklatura zboží: SITC-3

Souborové přílohy:

- 7.3.
<http://download.czechtrade.cz/odsi.asp?id=56976> (422kB)

7.4. Perspektivní položky českého exportu (velikost trhu, podíl domácí výroby a dovozu)

Austrálie je významným dovozcem průmyslových materiálů, průmyslových strojů, energetických zařízení, průmyslových technologií a dopravních zařízení. Australské firmy mají vesměs zájem na převodech vyspělých technologií, know-how a licencí oběma směry a neexistují praktické bariéry, které by tomu bránily. V posledním desetiletí se na principu přenosu technologií výrazně urychlil např. australský vývoj v oblasti počítačového softwaru, letecké techniky, telekomunikací, elektronického zařízení, elektrického zařízení a strojů, vědeckých přístrojů, zdravotnické techniky, farmaceutických a veterinárních výrobků.

Hlavní oblastí obchodních příležitostí pro české podniky jsou i nadále strojírenské výrobky, dopravní zařízení a jejich komponenty. Třída 7 SITC tvoří 53% veškerého dovozu zboží do Austrálie, přičemž v r. 2008 jich bylo dovezeno za 161 mil. AUD. Další příležitosti jsou dodávky komponentů pro automobilový průmysl. Vysokou naději na úspěch mají také terénní nákladní automobily, zemědělská mechanizace, důlní mechanizace, lehká dopravní letadla nebo letecké komponenty.

Austrálie má potenciál pro uplatnění automobilů české výroby. Poprvé se mladoboleslavské vozy Škoda představily australské veřejnosti na mezinárodním autosalonu Australian International Motor Show v Sydney ve dnech 11. - 21. října 2007. V červnu roku 2009 byl na australský trh uveden model Škoda Superb. První měsíce prodeje indikují poměrně velký zájem o tento vůz.

Postupné prosazování se českého automobilového průmyslu na australském trhu dokládá i přítomnost nákladních vozů Tatra. Dodávky Tater pro australský těžební průmysl se staly významnou vývozní položkou již v roce 2006, kdy bylo dodáno 51 vozidel. V roce 2007 bylo do Austrálie vyvezeno 91 a v roce 2008 pak 80 vozidel Tatra v hodnotě 12 mil. USD. V roce 2009 byly však dodávky těchto vozů do Austrálie minimální vlivem snížené aktivity, zejména prospekce, těžebního sektoru.

Rozvoj infrastruktury, zejména v Jižní Austrálii, nabízí značné investiční možnosti v oblasti kolejové dopravy. Tramvaje a také bezpečnostní a signalizační zařízení jsou žádanými artikly.

Naprostá většina strojírenské produkce se do Austrálie dováží z vyspělých zemí jako jsou USA, Japonsko, SRN, Itálie či Velká Británie. Pro výrobce z ČR, kteří svým obchodním úspěchem na trzích EU pravidelně dokazují vysokou kvalitu a spolehlivost svých výrobků, by tento fakt měl být potvrzením vysokých možností i na náročném australském trhu.

Průmyslové spotřební zboží (SITC 8) tvoří více než 20% dovozu českého zboží do Austrálie (62 mil. USD). Zde pro český vývoz přichází v úvahu další zvýšení vývozu papíru a papírenských výrobků, výrobků ze speciální oceli a stavebních materiálů.

Dlouhodobě se do roku 2007 zvyšoval dovoz výrobků českého chemického průmyslu (SITC 5), který však v roce 2008 poklesl na hodnotu 13 mil USD. V této skupině je nejperspektivnější dovoz humánních

i veterinárních léčiv, organických a anorganických komponentů, esenciálních olejů a kosmetických přípravků a karboxylových kyselin a jejich derivátů.

Potraviny a nápoje (SITC 0 a 1) tvoří celkem sice jen cca 0,8% dovozu českých výrobků do Austrálie (2,4 mil USD), jejich dovoz má však stabilní úroveň a u některých skupin, jako jsou alkoholické nápoje či různé potravinové přípravky, trvale stoupá. Některé české potravinářské speciality jako sterilovaná zelenina, pivo, značkové lihoviny nebo čokoládové výrobky mají stále velkou možnost na prosazení na místním trhu. Další možností je navázat spolupráci s hlavními řetězci potravinářských supermarketů a dodávat pro ně trvanlivé potravinářské výrobky pro jejich tzv. home brands.

Mezi tržní výrobky tříděnými hlavně podle materiálu (SITC 6) stojí za zmínku vzrůstající zájem o nábytek, hračky, sportovní potřeby, kvalitní značkové oděvy, obuv, lékařské přístroje a nástroje.

7.5. Firmy a joint-ventures ve vzájemném obchodu a v ostatních oblastech ekonomické spolupráce

Mezi důležité české firmy ve vzájemném obchodu patří:

- Škoda Auto, a.s., Mladá Boleslav
- Tatra a.s., Kopřivnice
- Bohemia Crystalex Trading a.s., Liberec
- Stavostroj, a.s. Nové Město nad Metují
- Krkonošské papírny, a.s., Hostinné
- Siemens Industrial Turbomachinery s.r.o., Brno
- Stamart s.r.o., Praha
- Moravia Steel a.s., Třinec
- Plzeňský Prazdroj a.s., Plzeň
- Barum Continental s.r.o., Otrokovice
- Gamex CZ s.r.o., Zlín
- Mondi Packaging Paper Štětí a.s., Štětí
- OP Papírna s.r.o., Olšany
- Kimberly - Clark Inova a.s., Praha
- Unex a.s., Uničov
- Ivax Pharmaceuticals s.r.o., Opava-Komárov
- Nera Pharm s.r.o., Neratovice
- Lillehammer s.r.o., Olšany
- Park Lane Confectionery s.r.o., Karviná
- Nejdecká česárna vlny a.s., Nejdek
- Karlovarské minerální vody a.s., Karlovy Vary

Z australské strany jde o následující firmy:

- Bohemia Crystal Pty. Ltd.
- 600 Machine Tools Pty. Ltd.
- Pacific Beverages Pty. Ltd.
- Cochlear Limited
- Southtrade International Pty. Ltd.
- Collins & Co.
- GCM Agencies Pty. Ltd.
- Western Electric Australia Pty. Ltd.
- Shriro Australia Pty. Ltd.
- SAK Australia Pty Ltd

- Mincom Limited

7.6. Vyhodnocení poptávek v teritoriu po českém zboží, výrobní kooperaci

Obchodně-ekonomický úsek zodpovídá měsíčně v průměru 10 dotazů na zprostředkování kontaktů na české výrobce či vývozce v rozličném sortimentu, nejčastěji z oblastí strojírenské výroby (přes 40% z celkového počtu), sklářského (asi 30%), textilního a potravinářského průmyslu (zhruba po 20%). Rovněž z ČR dochází měsíčně řádově 10 nabídek zboží se žádostí o nalezení vhodného dovozce v Austrálii.

Dotazů australských firem na výrobní kooperaci s českými výrobci není mnoho, je ale patrný jejich nárůst zejména v souvislosti se snahou australských firem o větší diverzifikaci výroby i odbytu. Většina dotazů je zodpovídána přímo, v případě širších dotazů je využíváno informační poptávkové služby CzechTrade. OEÚ GK Sydney spolupracuje v poptávkové službě také s Czech Chamber of Commerce Australia v Adelaide a s australskými obchodními komorami.

Poptávková služba OEÚ je rovněž součástí internetových stránek GK Sydney na adrese www.mzv.cz/sydney. OEÚ je gestorem pravidelné aktualizace všech ekonomických informací uveřejněných na internetových stránkách konzulátu.

7.7. Zahraniční rozvojová spolupráce

ČR nepatří mezi země, které by byly příjemcem australské rozvojové pomoci. Toto konstatování platí i v opačném směru.

7.8. Vzájemná výměna v oblasti služeb

Příjmy ČR za první tři čtvrtletí roku 2009 dosáhly v oblasti služeb v relaci ČR - Austrálie hodnoty 729,4 mil. Kč. Nejvýznamnější položkou z celkového objemu příjmů ze služeb byl cestovní ruch, který zajistil 622,4 mil. Kč. Z této hodnoty činil podíl soukromých cest 72% a podíl pracovních cest 27%. Celkové příjmy ČR ze služeb v roce 2009 dosáhly hodnoty 377,3 mld. Kč. Austrálie se na nich podílela 0,22%.

1Tab. Bilance vzájemného obchodu v oblasti služeb podle statistiky ČNB v mil. Kč

POLOŽKA / ROK	2005	2006	2007	2008	2009 (I.-III.)
Příjmy ČR	522,6	536,2	802,8	832,5	729,4
Výdaje ČR	223,5	167,3	268,2	370,8	293,2
Vzájemný obrat	746,1	703,5	1 071	1 203,3	1022,6

	+ 299,1	+ 368,9	+ 534,6	+ 461,7	+ 436,2
Bilance					

(http://www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/bezny_ucet_pb_tc/)

2Tab. Struktura služeb v mil. Kč z pohledu ČR v I-III Q 2009:

POLOŽKA	PŘÍJMY	VÝDAJE
Cestovní ruch	622,4	85,9
Doprava	74,5	72,3
Ostatní služby	32,4	135,0

(http://www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/bezny_ucet_pb_tc/)

České firmy se na OEÚ GK obracejí především o dotazy na služby v oblasti cestovního ruchu, vzdělávání (především studium anglického jazyka), hudební spolupráci, poskytování marketingových, právních a poradenských služeb. Dotazů z oblasti služeb však zaznamenává OEÚ GK pouze menší množství a dotazy z oblasti komoditního vývozu a dovozu tak výrazně převažují.

7.9. Podmínky pro zaměstnávání občanů z ČR

Podmínky pro zaměstnávání občanů ČR v Austrálii:

- studenti si mohou vyřídit pracovní povolení na 20 hodin týdně
- working holiday program – připravuje se (jednání momentálně pozastavena australskou stranou z důvodu ekonomické krize)
- dále lze získat pracovní povolení přes tzv. sponzorship visa <http://www.immi.gov.au/skilled/skilled-workers/index.htm>
- přehled profesí, o které mají Australané zájem: <http://www.immi.gov.au/skills/index.htm>
- další informace na <http://www.immi.gov.au/employers/index.htm>

8. Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

8.1. Distribuční a prodejní kanály, využívání místních zástupců, další faktory ovlivňující prodej

Využívání místních zástupců, další faktory ovlivňující prodej

Z hlediska českých vývozních podniků je nejdůležitějším subjektem dovozce a distributor na úrovni velkoobchodu. Vlastní prodejní technika a marketingové praktiky na vnitřním trhu jsou většinou přenechány místním maloobchodním subjektům. Vzhledem ke geografické rozlehlosti země a relativní samostatnosti jednotlivých států je třeba volit importéra se zastoupením ve většině australských států a nejlépe zároveň i na Novém Zélandu. Pouze dovoz prostřednictvím významnějších a v oboru zavedených firem přináší dlouhodobé výsledky.

Poněkud jiná je situace u zboží investičního charakteru a strojírenských komponentů. Nedostatečně zajištěná servisní síť, nepružné a nepravidelné dodávky náhradních dílů a nedostatečné reference z vyspělých světových trhů jsou hlavními limitujícími faktory českých firem ve vývozu strojírenské produkce. Pro nejvýznamnější australské firmy ve zpracovatelském nebo těžebním průmyslu připadají v úvahu pouze dodávky od předkvalifikovaných firem se světovými referencemi. Rovněž inženýrské firmy zahrnou do užšího výboru potenciálních dodavatelů pouze osvědčené a investorem schválené dodavatele zařízení a komponentů. České firmy jsou vzhledem ke své bývalé orientaci na země sovětského bloku a nízké aktivitě na místním trhu ve strojírenských oborech v relativní nevýhodě, i když se postupně i tato situace zlepšuje.

Základním prvkem úspěšného vývozu na australský trh je vhodný dovozce a distributor. Vzhledem k relativně vysokým obchodním nákladům požadují dovozci/distributoři většinou exkluzivní zastupitelskou smlouvu. Významnější a trvalejší obrát je docilován pouze u těch položek, které jsou realizovány zavedeným místním zástupcem (výrobky ze skla, silniční stavební stroje, elektroizolátory, pneumatiky, textil, nábytek apod.). Při výběru partnera je nutno zvažovat zejména postavení dovozce na trhu, jeho odběratelskou síť a kontakty a zastoupení v ostatních australských státech.

Seznamy dovozců/distributorů a prodejců mají k dispozici obchodní komory jednotlivých států, oborová sdružení, marketingové firmy a konzultanti v oblasti průzkumu trhu. Jednoduchou základní orientaci poskytne i nahlédnutí do telefonního seznamu (Yellow Pages - www.yellowpages.com.au).

Studie World Bank Doing Business 2008 umístila Austrálii na 9. příčku na světě v seznamu zemí, které mají nejpříteľštější obchodní prostředí a nejméně náročné regulace. K započítání vlastního podnikání typu společnosti s ručením omezeným jsou zapotřebí pouze dva dny, je nutné podstoupit dvě administrativní procedury a mít k dispozici 1% průměrného ročního příjmu na osobu.

8.2. Podmínky zaměstnávání cizinců a místních sil

Zaměstnávání cizinců v Austrálii má poměrně přísná pravidla. Běžné turistické vízum v žádném případě k pracovní činnosti neopravňuje. Držitelé studentského víza si můžou bezplatně zažádat o povolení k práci v maximálním rozsahu 20 hodin týdně.

O povolení k přechodnému pobytu (temporary business visa) v Austrálii na dobu delší než 6 měsíců lze požádat pro služební účely za předpokladu, že:

- pracovník byl jmenován na vedoucí místo u australské firmy,
- byl pověřen zahraniční firmou zřízením firemní pobočky v Austrálii,

- jeho kvalifikační schopnosti jsou pro australskou firmu potřebné a nemohou být adekvátně pokryty z místních zdrojů.

Žádost o pracovní vízum je třeba podpořit řadou dokladů, prokazujících, že se jedná o zaměstnání na plný úvazek, že pracovník bude dostávat plat obvyklý australské úrovni, že daná pracovní činnost bude mít pro Austrálii ekonomický přínos apod.

Zaměstnávání místních sil v podnicích založených v Austrálii s cizí majetkovou účastí je totožné s podmínkami zaměstnávání Australanů v australských firmách.

8.3. Podmínky pro zřízení kanceláře, reprezentace, společného podniku

Zřízení vlastního zastoupení je možné formou:

- založením dceřiné firmy jako australského právního subjektu,
- filiálky mateřské firmy jako zahraničního subjektu,
- firemní reprezentace (reprezentační kanceláře), která nemá oprávnění vstupovat do právních závazků.

Podmínky pro založení a závazky (zejména daňové) se dle jednotlivých typů společností liší. Právní rámec zakládání firem je určován zákonem Corporations Law. Registrace ekonomických subjektů je prováděna zásadně u Australian Securities and Investments Commission (www.asic.gov.au).

Firmy jsou povinny používat na veškeré oficiální firemní dokumentaci daňové a registrační číslo zvané Australian Business Number (ABN - tj. obdoba českého IČO a DIČ), které ASIC vydává. V případě filiálky registrované jako cizí společnost obdrží filiálka číslo ARBN - Australian Registered Body Number. Náklady na založení společnosti činí 700 - 1.500 AUD. Požadavky na založení firmy zahraničním subjektem jsou stejné ve všech státech australské federace a jsou shodné s požadavky kladenými na místní firmy. Po úvodní centrální registraci firmy u ASIC je třeba ještě zaregistrovat obchodní jméno firmy ve všech australských státech, ve kterých bude firma operovat.

V praxi je v Austrálii využíváno několik forem podnikání, jako např.:

- společnosti s omezeným ručením (společnost vlastníků - Pty. Ltd. nebo společnost veřejná - Ltd.) - jedná se o naprosto převažující formy podnikání,
- partnerství (partnership), partnerství s omezeným ručením (limited partnership),
- podniky jednotlivce (sole proprietors),
- trusty (trusts),
- joint ventures.

Pro podnikání zahraniční společnosti lze využít formy dceřiné společnosti nebo filiálky, pro neobchodní činnost i reprezentační kanceláře. Zahraniční firmy však většinou upřednostňují založení dceřiné společnosti, která má výhodu místního právního subjektu. Založení filiálky jako zahraničního subjektu je z důvodu formálních požadavků na předkládání veškeré účetní dokumentace mateřské firmy v anglickém jazyce z praktického hlediska pro český subjekt nevýhodné. Naopak určitou výhodou této formy je skutečnost, že filiálka nemusí zaměstnávat australského residenta jako jednatele firmy.

Joint ventures, jako forma společného podnikání několika subjektů včetně zahraničních, jsou obvyklou formou účasti na společném projektu po určitou dobu. Z právního hlediska je posuzována tato forma jako partnerství (partnership) na základě partnerské smlouvy.

8.4. Požadavky na propagaci, marketing, reklamu (využití HSP)

Z hlediska českých exportních firem mohou být pro podporu prodeje na australském trhu využity pouze následující druhy propagační činnosti:

- inzerce a publikování v denním a odborném tisku (The Australian, The Australian Financial Review, The Sydney Morning Herald, velké množství odborných časopisů, vydávaných či aspoň distribuovaných v Austrálii),
- účast na specializovaných výstavách, a to zejména prostřednictvím australského dovozce nebo v rámci oficiální účasti ČR na vybraných a schválených akcích s podporou Ministerstva průmyslu a obchodu ČR,
- akce typu public relations,
- odborné semináře a prezentace.

Pro běžnou akviziční činnost však doporučujeme věnovat velkou pozornost formální stránce používaných tištěných propagačních materiálů, výročních zpráv apod. včetně jazykové správnosti ověřené rodilým mluvčím. Stejně tak u stále více využívané prezentace prostřednictvím vlastní internetové stránky je třeba klást velký důraz na preciznost zpracování, správné používání odborných anglických výrazů a pravidelnou aktualizaci uveřejňovaných údajů.

8.5. Způsoby řešení obchodních sporů

Obchodní spory nejsou v Austrálii příliš častým jevem, což vyplývá z relativně vysoké korektnosti a solidnosti obchodních vztahů. V zájmu předcházení pozdějším nedorozuměním je dobré při uzavírání obchodních smluv nezapomenout na klauzuli, podle obchodního práva které země se případný spor bude řešit. Australské subjekty však v naprosté většině případů vyžadují řízení smlouvy australským právem.

U aktérů komerčních sporů v Austrálii bývá před soudní cestou dávána přednost řešení obchodních sporů cestou mimosoudní. Spory lze řešit mimosoudní cestou prostřednictvím obchodní arbitráže při Australian Centre for International Commercial Arbitration (ACICA), 22 William Street, Melbourne, tel. +61 3 9629 6799, fax +61 3 9629 5250, www.acica.com.au

8.6. Režim zadávání veřejných zakázek

Austrálie je členem WTO od 1. ledna 1995, nicméně dosud není v jejím rámci signatářem mezinárodní dohody o veřejných zakázkách (Agreement on Government Procurement). Může tedy v tendrových podmínkách volně specifikovat podíl domácí produkce na celkovém objemu dodávek. Této možnosti bývá hojně využíváno a téměř každý významnější tendr obsahuje podmínku určitého podílu domácí produkce (míněno australské nebo novozélandské - viz níže). Australská federální vláda průběžně provádí revizi tohoto přístupu s perspektivním cílem podpisu uvedené dohody WTO, nicméně se zdá, že v současné době pro takový krok neexistuje dostatečná politická vůle.

Zadávání státních zakázek se vyznačuje veřejně dostupnými informacemi, transparentností výběrového řízení a jasně stanovenými objektivními kritérii. Státní zakázky jsou zveřejňovány prostřednictvím Commonwealth (Purchasing and Disposals) Gazette, která je zveřejňována na internetu. Tato služba umožňuje i elektronické provádění nabídek, kontraktů a plateb. Státní zakázky jsou vypisovány na základě tendrového řízení většinou úřadem Competitive Tendering and Contracting federálního ministerstva financí, resp. příslušnou institucí svazového státu. Zvláštní pravidla mohou platit dle jednotlivých států.

Korektnost tendrového řízení je dána vnitřním nařízením federální vlády (Commonwealth Procurement Guidelines). Austrálie patří k zemím s jednou z nejnižších úrovní korupce na světě. Zřejmě proto mají vládní úředníci poměrně vysokou rozhodovací pravomoc. Na menší zakázky nemusí být výběrové řízení vypisováno a státní úředník může objednat službu nebo zboží přímo na základě vlastního rozhodnutí. Hlavním kritériem je dosažení dodávky služeb nebo zboží od schopného dodavatele, který zaručí dodání

v příslušné kvalitě za akceptovatelnou cenu (value for money policy). Nejnižší cena tedy ještě nemusí být zárukou získání vládní zakázky.

Důraz je kladen na vzájemnou spolupráci domácího průmyslu a vládních institucí, zejména v klíčových zakázkách, jako je oblast dodávek vojenského materiálu. Nákupy federálního ministerstva obrany se řídí přístupy jako "Australian Industrial Involvement" či „Through Life Support“, tedy dlouhodobým zapojením australských firem do výzkumu, vývoje a výroby zařízení pro určitý projekt.

Přímá účast zahraniční firmy je velmi složitá a bez zapojení místního partnera téměř nemožná. Preferenci při výběru mají australské a novozélandské firmy, resp. zboží vyrobené v Austrálii nebo na Novém Zélandu. Od roku 1997, kdy byla uzavřena dohoda mezi Austrálií a Novým Zélandem o rovném přístupu k vládním zakázkám firmami obou zemí (ANZ policy), může jen ve výjimečných případech dojít k výběru zahraničního dodavatele. Z výše uvedeného vyplývá, že vládních tendrů v Austrálii je možno se účastnit víceméně pouze prostřednictvím místních dovozců a distributorů a nikoliv přímo. Přejít na elektronické spojení dodavatele pomocí internetu může vyvolávat dojem, že se tohoto procesu může přímo zúčastnit i zahraniční dodavatel, což je ovšem zavádějící a realitě poměrně vzdálené.

Přehled důležitých internetových adres pro tendry vyhlášené australskou federální vládou:

www.tenders.gov.au	- Commonwealth Electronic Tender System
www.apcc.gov.au	- Australian Procurement and Construction Council
www.ads.gov.au	- Commonwealth Government Advertising
www.contracts.gov.au	- Commonwealth Gazette Publishing System
www.finance.gov.au/ctc	- Competitive Tendering and Contracting

8.7. Problémy a rizika místního trhu

Austrálie je aktivním členem WTO, prosazujícím liberalizaci světového obchodu zbožím a službami a zejména odstranění subvencí zemědělské produkce USA a EU. Austrálie udržuje preferenční ekonomické vztahy se zeměmi a oblastmi, které nejsou v rozporu s ekonomickými zájmy ČR.

Austrálie byla iniciátorem Asia Pacific Economic Cooperation (APEC) s cílem eliminovat ekonomickou izolaci země danou geografickou polohou, intenzivní participace na hospodářském růstu v asijském regionu a napojení na integrační seskupení ASEAN a NAFTA. Vzhledem ke konkurenci členských zemí APEC zejména z jihovýchodní Asie vůči některým položkám českého vývozu by mohlo v důsledku působení APEC perspektivně dojít k oslabení pozic vývozu ČR u spotřebního i strojírenského zboží. Vzhledem k relativně nízkému podílu vzájemného obchodu se však jedná spíše o otázku celkového vztahu k evropskému regionu včetně ČR, resp. vztahu Austrálie a Evropy.

V zájmu prevence problémů na úrovni firemních vztahů doporučujeme českým vývozcům informovat se o australském obchodním partnerovi. U Australian Securities and Investments Commission (kontakt viz kap. 8.3.) lze za nevelký poplatek objednat úplný výpis z firemního registru obsahující údaje o výši základního kapitálu, oboru a délce působení firmy, členech vedení firmy apod. Hlubší analýzy včetně informací o solventnosti a platební historii firmy pak lze objednat u firem typu Dun & Bradstreet, CITEC nebo Lawpoint.

8.8. Problematika ochrany duševního vlastnictví

Austrálie patří mezi země, které ochranu práv duševního vlastnictví úzkostlivě střeží a dodržují. Za ochranu práv duševního vlastnictví je v Austrálii zodpovědný Ministerstvo vnitra a spravedlnosti (Attorney-General's Department) a Ministerstvo spojů, informačních technologií a kultury (Department of Communications, Information Technology and the Arts – DCITA). Podrobnější informace lze nalézt na následujících webových stránkách:

- www.law.gov.au/accesspoint?action=menuHome

- www.dcita.gov.au

Českým zastupitelským úřadům v Austrálii nejsou známy žádné případy porušování práv duševního vlastnictví ve vztahu k českým subjektům v Austrálii.

8.9. Obvyklé platební podmínky, platební morálka

Nejpoužívanějším nástrojem platebního styku je bankovní akreditiv, dále se vyskytuje platba směnkou, šekem a v nepatrné míře i v hotovosti. Obvyklé platební podmínky jsou 30–180 dní od dodání zboží. Platební morálka je velmi vysoká.

Platební styk v obchodních vztazích probíhá výhradně na úrovni podnikatelských subjektů. Australští partneři jsou vesměs solidní. OEÚ GK Sydney nezná případy soudně vymáhaných pohledávek a jiné obdobné případy. Finanční pohledávky na vládní úrovni neexistují.

8.10. Významné veletrhy a výstavy v teritoriu

NATIONAL MANUFACTURING WEEK

2010: termín konání: 25. května - 29. května 2010

místo konání: Sydney Convention and Exhibition Centre

charakter akce: mezinárodní strojírensko-technologický veletrh všeobecného zaměření

periodicita: každoročně v květnu se střídavým místem konání Sydney a Melbourne

pořadatel: REED Exhibition Companies Australia

tel. +61 2 9422 2568, fax +61 2 9422 2553

e-mail: john.gorton@reedexpo.com.au, www.reedexpo.com.au

AIMEX (Asia Pacific's International Mining Exhibition)

termín konání: 6. - 9. září 2011

místo konání: Sydney Showground, Sydney Olympic Park

charakter akce: specializovaná výstava zařízení pro těžební průmysl s mezinárodní účastí

periodicita: jedenkrát za 4 roky

pořadatel: REED Exhibition Companies Australia

tel. +61 2 9422 2511, fax +61 2 9422 2553

e-mail: george.martin@reedexpo.com.au, www.reedexpo.com.au

AUSTRALIAN INTERNATIONAL AIR SHOW

termín konání: 1.– 6. března 2011

místo konání: letiště Avalon, Melbourne/Geelong

charakter akce: specializovaná letecká výstava s mezinárodní účastí

periodicita: dvouletá

pořadatel: Airshows Downunder

tel. +61 3 5282 4400, fax +61 3 5282 4455,

e-mail: expo@airshow.net.au, www.airshow.net.au

FINE FOOD AUSTRALIA

termín konání: 13.- 16. září 2010

místo konání: Melbourne, Convention and Exhibition Centre

periodicita: každoročně, alternativně v Melbourne a v Sydney

charakter akce: největší australský potravinářský veletrh zaměřený na nejnovější inovace v oblasti potravin, nápojů a zařízení pro potravinářský průmysl s mezinárodní účastí

organizátor: Australian Exhibition Services, Melbourne

tel. +61392614500, fax +6139261 4545

www.foodaustralia.com.au

Od r. 1994 do r. 1997 se ČR účastnila oficiálně výstavy AIEE. Tato výstava je nyní součástí veletrhu National Manufacturing Week (NMW). V roce 2001 se NMW účastnil OEÚ GK Sydney ve spolupráci se Svazem průmyslu a dopravy ČR vlastním stánkem, a to formou katalogové výstavy. ČR participovala formou oficiální účasti na NMW v Sydney v roce 2002, v Melbourne v roce 2003 a v Sydney 2004. Plánována byla rovněž oficiální účast na NMW v Melbourne v květnu 2005. Tato účast však byla nahrazena samostatnou prezentací ČR v Sydney ve dnech 19.-22. října 2005 s názvem „Česká republika - Malá velká země“. ČR se rovněž zúčastnila výstav Air Show 1995, 1997 a Aimex 1995. Některých dalších odborných výstav se účastní místní dovozní firmy (Gift Show, Mining & Energy).

V roce 2009, ve dnech 12. až 15. května, se strojírenského veletrhu **National Manufacturing Week** pořádaného v Melbourne Convention and Exhibition Centre opět zúčastnila i Česká republika. Byla zde zastoupena tzv. oficiální účastí, tj. stánkem Ministerstva průmyslu a obchodu ČR včetně přítomnosti zástupce MPO ve funkci ředitele výstavy. Výstavu v průběhu čtyř dnů navštívilo přibližně 10 tisíc návštěvníků převážně z řad odborné veřejnosti a mnozí z nich se seznámili i s českou účastí. Velmi dobře graficky provedený stánek České republiky byl umístěn na ploše 90 m² a kromě výstavních a jednacích prostor patřících vystavovatelům v něm pro zvýšení působivosti našla místo i Škoda Octavia a vitrína s českým sklem. Účast na výstavě byla iniciována Asociací vědeckých organizací ČR, a proto se jí v roce 2008 zúčastnili především vystavovatelé z oblasti vědy a výzkumu. Kromě Asociace samotné ještě Český výzkum, CZRF (Czech Research Facilities), Vítkovice výzkum a vývoj, VÚK Panenské Břežany, VÚTS (Výzkumný ústav textilních strojů) a Výzkumný ústav geodetický, topografický a kartografický. Výrobci strojírenských výrobků a technologií byli v Melbourne zastoupeni společností ZKL Brno, výrobcem ložisek a společností MEATEST, vyrábějící měřicí přístroje. Obchodní společnost WKJ Trading s dlouholetou přítomností na australském trhu zastupovala na veletrhu společnosti Pacovské strojírní (minipivovary), ENVI-PUR (čističky odpadních vod), FIDES (bezpečnostní systémy pro budovy), IMP- International Metal Plast (skladovací a manipulační zařízení) a společnost SINCOLOR (průmyslové nátěrové hmoty na bázi epoxidu). Společnost ZKL Brno zahájila svou účastí na veletrhu aktivity směřující k jejímu návratu na australský trh. Navázala zde kontakt s velmi cenným zákazníkem, západoaustralskou železnicí a důležitá spojení jí přineslo i několik na veletrh navazujících prezentací v Melbourne a v Sydney. Seznam vystavovatelů doplnila a podtrhla Škoda Australia s již zmíněnou Škodou Octavia..

Druhý den výstavy byl v prostorách výstaviště uspořádán českou účastí odborný seminář, na kterém představili vybraní vystavovatelé své výrobky a zároveň byla představena i Česká republika jako australský obchodní partner a země s průmyslovou tradicí. Průběh semináře byl zaznamenáván technikem rádia SBS a zvuková nahrávka byla použita do následné relace rádia pojednávající o české účasti na veletrhu. Rádio SBS zorganizovalo rovněž zhruba třicetiminutový rozhovor vedoucí české sekce vysílání paní Iky de Dietrich s vystavovatelem, který byl z melbournského studia živě přenášen do vysílání pro Sydney. Kromě toho nahrálo rádio SBS několik rozhovorů s českými vystavovateli v průběhu veletrhu. Záznam ze semináře, živého vysílání a rozhovory s vystavovateli byly následně zpracovány

pro celonárodní české vysílání rádia SBS v nedělní relaci. O české účasti na veletrhu se tak dozvěděli posluchači rádia SBS nejen v Melbourne a Sydney, ale zároveň i v řadě dalších australských měst.

9. Investiční klima

9.1. Podmínky vstupu zahraničního kapitálu (omezení, pobídky pro investory)

Vstup zahraničního kapitálu se řídí zákonem Foreign Acquisitions and Takeovers Act 1975 (novela 1989). Schvalování zahraničních investic je podřízeno The Foreign Investment Review Board (FIRB) se sídlem v Canbeře. Většina investičních záměrů bývá schválena víceméně automaticky a pouze nízké procento (1 – 2%) záměrů je odmítnuto.

V oblasti medií je účast zahraničního kapitálu regulována zákonem The Broadcasting Services Act 1992. Zahraniční partner nesmí získat majoritní postavení a podíl zahraničního kapitálu je omezen. (Tisk – 25% a další zahraniční podílník 5%, v oblasti televizního vysílání jednotlivý podíl max. 20% a celkový zahraniční podíl 35%).

S výjimkou několika sektorů, jako je nákup určitých rezidenčních nemovitostí, těžba uranu, bankovníctví, oblast komunikační a lodní doprava, jsou jednotlivá odvětví národního hospodářství zahraničnímu kapitálu plně otevřena. Vkládaná investice však nesmí překročit tzv. investiční práh (monetary thresholds) stanovený zákonem. Zahraniční investice, které tuto hodnotu nepřesáhnou, jsou prostřednictvím FIRB registrovány, za normálních okolností však proti nim nejsou vyslovovány žádné námitky. Investiční prahy jsou stanoveny takto:

založení nové společnosti	10 milionů australských dolarů (AUD)
nákup komerčních nemovitostí tedy „národním dědictvím“)	5 mil. AUD (nejsou-li na seznamu tzv. heritage listing, 50 mil AUD (jsou-li na uvedeném seznamu)
podíl v australské společnosti	100 mil AUD
podíl v austr. zahrani. společnosti	200 mil. AUD

Schváleny musí naopak být všechny investice, směřující do nezastavěných pozemků, rezidenčních nemovitostí a ubytovacích kapacit a také přímé investice zahraničních vlád a agentur. Od 1. ledna 2008 je možno žádat o povolení k investování rovněž prostřednictvím e-mailu (firbapplications@treasury.gov.au) nebo faxu +61 2 6263 2940).

Zahraniční letecké společnosti, které udržují pravidelné spojení s Austrálií, mohou získat podíl na místní letecké společnosti, přičemž podíl zahraničního kapitálu v australských leteckých společnostech je omezen na 49% (s výjimkou těch leteckých společností, které provozují pouze vnitrostátní přepravu - u nich je zahraniční kapitálová účast neomezena). Zahraniční firma přitom může založit v Austrálii novou leteckou společnost ve 100% vlastnictví.

Do roku 1993 se vyžadoval 50% podíl místního kapitálu na projektech v oblasti výstavby městských budov. Tato podmínka byla zrušena, ale rozvojové projekty jsou posuzovány individuálně a 100% zahraniční kapitálová účast je schválena výjimečně. S výjimkou několika dalších sektorů, jako nákup určitých rezidenčních nemovitostí, těžba uranu nebo bankovníctví jsou jednotlivá odvětví národního hospodářství cizímu kapitálu plně otevřena.

Pro podporu získání zahraničních investic je zejména na regionální úrovni vypracována řada podpůrných programů, od pomoci při zpracování investičních záměrů pro zvýšení šance na jejich realizaci až po konkrétní investiční pobídky, závislé vždy na velikosti a zaměření investice (case-by-case přístup). Například ve vybraných oblastech průmyslu, jako jsou high-tech, informační technologie, automobilový průmysl a aplikovaný výzkum jsou poskytovány zvláštní programy a preference zvyšující atraktivnost země pro zahraniční kapitál. Dovoz technologického zařízení a komponentů pro exportně orientované

podniky je za dodržení určitých podmínek bezcelní. Podniky registrované v Austrálii a zaměřené na výzkum mohou získat daňové úlevy a cílené finanční podpory.

Regionální iniciativou pro vstup zahraničního kapitálu je bezcelní zóna Northern Territory Trade Development Zone včetně daňových úlev. Zóna byla založena vládou Severního teritoria s cílem etablování exportně orientovaných průmyslových odvětví na vývoz do JV Asie.

Za specifickou formu vstupu individuálního zahraničního kapitálu je také možno považovat cílenou podporu imigrace v kategorii „business migration“, která vychází z přistěhovalecké tradice země. Spočívá v usnadnění získání statutu „permanent resident“ těm investorům, kteří přinesou do země významnou částku finančních prostředků, kterou zde po určitou minimální dobu investují.

9.2. Přímé zahraniční investice v teritoriu (odvětvová a teritoriální struktura)

K 31. 12. 2008 činila hodnota zahraničních investic v zemi celkem 1 734 mld. AUD, z toho přímé investice dosáhly částky 393 mld. AUD. Souhrnná částka zahraničních investic vzrostla za posledních 5 let o 16,1%, za poslední rok o 6,4%. Podrobné údaje jsou uvedeny v následujících tabulkách.

1Tab. Celkové investice v zemi podle hlavních partnerů

Partneři	Hodnota v mil. AUD				Podíl v %				% změna v roce 2008	
	2005	2006	2007	2008	2005	2006	2007	2008	2007	2003
EU	419,758	489,874	543,551	567,457	34.3	33.6	32.8	32.9	4.4	10.6
USA	333,987	373,814	430,060	418,445	27.3	25.6	25.9	24.3	-2.7	8.5
Japan	51,023	51,762	63,816	89,511	4.2	3.5	3.9	5.2	40.3	20.9
ASEAN	37,140	46,487	55,806	58,271	3.0	3.2	3.4	3.4	4.4	16.6
NZ	27,248	35,344	41,983	27,061	2.2	2.4	2.5	1.6	-35.5	1.5
China	2,274	3,508	nz	7,897	0.2	0.2	nz	0.5	na	na
Other	353,266	458,753	522,293	555,802	28.8	31.4	31.5	32.2	6.4	16.1
World	1,224,69	1,459,542	1,657,509	1,724,444	100.	100.	100.	100.	4.0	12.2

2Tab. Celkové přímé investice v zemi podle hlavních partnerů

Partneři	Hodnota v mil. AUD				Podíl v %				% změna v roce 2008	
	2005	2006	2007	2008	2005	2006	2007	2008	2007	2003
EU	105,295	114,936	136,732	133,243	36.2	34.9	35.3	33.9	-2.6	9.2
USA	75,554	80,497	93,059	95,417	26.0	24.4	24.0	24.3	2.5	8.8
Japan	21,403	23,842	31,092	35,959	7.4	7.2	8.0	9.2	15.7	20.0
ASEAN	9,027	10,480	17,709	15,435	3.1	3.2	4.6	3.9	-12.8	23.8
NZ	6,981	9,458	7,671	5,362	2.4	2.9	2.0	1.4	-30.1	-9.5
China	nz	549	nz	3,048	np	0.2	np	0.8	na	na
Other	72,771	89,951	101,278	104,398	25.0	27.3	26.1	26.6	3.1	12.8
World	291,031	329,713	387,541	392,862	100.	100.	100.	100.	1.4	11.2

(www.abs.gov.au)

<http://www.abs.gov.au/AUSSTATS/abs@.nsf/DetailsPage/5352.02008?OpenDocument>

Z údajů australského statistického úřadu uvedených v tabulce vyplývá, že celkové investice zemí EU dosáhly v Austrálii v roce 2008 hodnoty 567 mld. AUD, což představuje 32,9%. Země EU jsou tak v Austrálii zdaleka největším investorem.

Podle odvětví jsou zahraniční investice směřovány do:

- § průmyslové výroby (19%),
- § těžebního průmyslu (24%),
- § finančního sektoru a pojišťovnictví (14,9%)
- § obchod (16,6%)

Bilaterální smlouvy o ochraně investic má Austrálie kromě ČR uzavřeny rovněž s Argentinou, ČLR, SAR Hongkong, Maďarskem, Indonésií, Laosem, PNG, Peru, Filipínami, Polskem, Rumunskem, Vietnamem a Chile.

Z následujícího grafu je patrný dominantní podíl EU(27) na celkových zahraničních investicích v Austrálii v roce 2008.

3Tab. Objem zahraničních investic podle zemí v roce 2008

http://www.delaus.ec.europa.eu/eu_and_australia/Trade&Investment/index.htm

Souborové přílohy:

- 9.2.
<http://download.czechtrade.cz/odsi.asp?id=56977> (456kB)

9.3. České investice v teritoriu

Přímé české investice v zemi existují pouze v menším objemu, a to ve formě majetku několika firem založených českými subjekty podle australského práva.

9.4. Nejperspektivnější odvětví pro investice, privatizační a rozvojové projekty

Austrálie je zemí vysoce atraktivní pro zahraniční kapitál, a to z řady důvodů:

- stabilní hospodářské prostředí,
- dlouhodobě nadprůměrně rostoucí ekonomika,
- vysoká politická stabilita,
- vládní politika deregulace finančního systému,
- daňová soustava na úrovni vyspělých zemí OECD,
- vládní podpora expanze progresivních odvětví high-tech,
- bohatá surovinová základna,
- kvalifikovaná multikulturní pracovní síla,
- relativně levná elektrická energie a nízké provozní náklady,
- vysoká kvalita životního stylu a neznečištěné životní prostředí.

Austrálie je významným dovozcem kapitálu a vládní strategie napomáhá zahraničním investicím s cílem posílení internacionalizace australského hospodářství a zvýšení konkurenceschopnosti země. Zvláštní podpůrné programy jsou zaměřeny na projekty „na zelené louce“ ve zpracovatelském průmyslu s exportní orientací. Zahraniční a místní investoři mají pro získání těchto výhod stejné podmínky. Jako členská země OECD Austrálie uznává deklaraci OECD z roku 1975 o zahraničních investicích a nadnárodních

společnostech a rovněž uznává kód OECD v oblasti liberalizace pohybu kapitálu a ostatních neviditelných transakcí.

K nejperspektivnějším odvětvím pro investice v Austrálii patří:

- high-tech technologie,
- výzkum,
- průmysl informačních technologií,
- geologický průzkum a těžba ropy,
- automobilový průmysl (zejména výroba komponentů),
- všechna exportně orientovaná průmyslová odvětví.

Úroveň privatizační aktivity, která kulminovala během 90. let a spočívala zejména v privatizaci státních organizací a institucí jak na federální, tak i na státní úrovni, se v poslední době snížila. Z nejvýznamnějších zbývajících privatizačních projektů tak lze jmenovat prodej státního podílu v telekomunikační společnosti Telstra, privatizaci mezinárodního letiště v Sydney, pokračující privatizaci v železniční dopravě a privatizaci elektrárenských společností státu Nový Jižní Wales. Celkově se však i nadále předpokládá spíše pokles privatizační aktivity australské vlády.

9.5. Rizika investování v teritoriu

V Austrálii je stále relativně silné odborové hnutí, i když za poslední desetiletí se podíl zaměstnanců registrovaných v odborech snížil ze 40 % (v r. 1991) na 24 % (v r. 2007). 46 různých odborových svazů zaštiťuje Australian Council of Trade Union (www.actu.asn.au), který má přes 2 miliony členů. Stávka je využívána poměrně často jako forma nátlaku na zaměstnavatele, což může být u některých investorských zemí chápáno snad jako jediný vážnější negativní signál. Nejvíce je stávka využívána ve strojírenské výrobě a zpracovatelském průmyslu, v menší míře i ve veřejné dopravě a školství.

10. Očekávaný vývoj v teritoriu

10.1. Významné události v následujícím roce a jejich dopady na ekonomickou sféru země

Účinky celosvětové finanční a ekonomické krize se tak staly, stejně jako v jiných zemích, naprosto rozhodujícím fenoménem pro další vývoj australské ekonomiky a pro další kroky vlády a centrální banky (informace o těchto opatřeních jsou uvedeny v kapitole IV). Z dopadů globální ekonomické krize zasáhl Austrálii nejvíce pokles domácí a zahraniční poptávky, který měl za následek nejen růst nezaměstnanosti, ale především snížení příjmů státního rozpočtu z nižších daní a zároveň jeho vyšší výdaje ve formě stimulačních opatření a zvýšených sociálních dávek. Na snížení zahraniční poptávky měl vliv především pokles zájmu o suroviny provázený poklesem jejich cen. Australské banky a další finanční instituce kromě snížení počtu zaměstnanců a snížení zisků projevy krize nijak vážně nepocítily. Zasloužila se o to fungující regulace finančního trhu a rovněž poměrně nízká provázanost těchto bank s bankami ve Spojených státech.

Po neúspěšných pokusech o uzavření obchodního kola jednání z Doha v rámci WTO se začala Austrálie intenzivněji věnovat uzavírání bilaterálních, případně regionálních dohod o volném obchodu. V minulosti Austrálie uzavřela FTA s Novým Zélandem, Thajskem, Singapurem a USA a 30. července 2008 byla podepsána FTA s Chile. V platnost vstoupila 6. března 2009. V únoru roku 2009 byla podepsána AANZFTA - (ASEAN–Australia–New Zealand Free Trade Agreement) dohoda o volném obchodu mezi Austrálií, Novým Zélandem a státy sdružení ASEAN. Dohoda vstoupila v platnost v 1.1.2010. AANZFTA se pro Austrálii stala největší dohodou o volném obchodu vůbec. ASEAN, jako sdružení zemí, je větším obchodním partnerem Austrálie než jakákoliv ostatní jednotlivá země. Obchodní výměna s ASEAN představuje 17 % australského zahraničního obchodu a služeb.

Dále jsou v jednání FTA s Japonskem, Čínou, Malajsií, a připravuje se společná dohoda se zeměmi Perského zálivu (GCC – Golf Cooperation Council) – Bahrajnem, Kuvajtem, Ománem, Katar, Saudskou Arábií a Spojenými Arabskými Emiráty. V rámci spolupráce s Korejskou republikou byla dne 11. srpna 2008 úspěšně uzavřena dohoda o přípravě FTA. Austrálie také připravuje realizační studie o FTA s Indií a Indonésií. Paralelně s těmito aktivitami však Austrálie i nadále usiluje o dosažení dohody jednání WTO z Doha.

10.2. Trendy, vstup země do mezinárodních uskupení, přijetí nových zákonů, daní apod.

V oblasti zahraničněpolitické lze – kromě udržování strategického spojení s USA - očekávat další snahu Austrálie o upevnění vztahů s EU, se zeměmi ASEAN a s dalšími regionálními mocnostmi. Pro tyto snahy bude Austrálie moci využívat i možnosti, které jí poskytuje účast na Východoasijském summitu (ASEAN + ČLR, Japonsko, Korejská republika, Indie, Nový Zéland)

Hlavní prioritou obchodní politiky vlády v oblasti mezinárodního obchodu, jak již bylo zmíněno výše, bude její další multilaterální směřování. V praxi to znamená, že v příštích letech bude vláda Kevina Rudda prosazovat především dosažení a implementaci dohod na úrovni WTO.

Ve vnitřním pohledu na obchodní politiku se chce vláda zaměřit zejména na nízkou výkonnost exportu. Australský zahraniční obchod se vyvíjí od konce devadesátých let deficitně, a to přesto, že Austrálie prožívala v posledních letech boom vývozu nerostných surovin. V tomto ohledu se očekává rozsáhlá revize stávajícího systému proexportní politiky, která byla již zahájena. Dále by se měl australský export důrazněji zaměřit na zboží s vyšší přidanou hodnotou. Plánováno je rovněž zefektivnění sektoru služeb, který i přesto, že se na tvorbě HDP podílí z více než 70%, tvoří pouze 21% australského vývozu.

Priority Austrálie pro jednání zemí G20 byly zaměřeny zejména na (i) posílení makroekonomického prostředí. To je na odstranění nezdravých aktiv bank (toxic assets), na možnost snazšího přístupu k úvěrům, na zavedení stimulačních opatření v globálním rozsahu a na podporu rozvoje světového obchodu včetně zamezení nárůstu protekcionistických opatření. Dále byly australské priority zaměřeny na (ii) reformu Mezinárodního měnového fondu (MMF) ve smyslu zvýšení jeho schopnosti poskytovat úvěry (alespoň na dvojnásobek), ve smyslu jejich snadnějšího a efektivnějšího čerpání a ve smyslu vybudování systému včasného varování před globálními finančními poruchami. V neposlední řadě směřovalo úsilí Austrálie k prosazení efektivní reformy finančního sektoru cestou posílení regulačních opatření a posílení mezinárodní spolupráce v tomto ohledu.

Horní komora australského parlamentu zamítla i podruhé návrh zákona pro obchodování s emisními povolenkami. Zákon měl vstoupit v platnost 1. července 2011 (původně dokonce 1. července 2010) a jeho cílem bylo snížení emisí oxidu uhlíku do roku 2020 ve srovnání s rokem 2000 o 5 až 15%. První rok počítal s fixní cenou 10 AUD za povolenku pro jednu tunu oxidu uhlíku, po dvou letech platnosti zákona se měly ceny uvolnit. Austrálie vyprodukuje 1,2% celosvětových emisí oxidu uhlíku a v přepočtu na jednoho obyvatele jí tak patří jedno z předních míst ve světě.

10.3. Nové možnosti pro český export či jinou ekonomickou spolupráci s ČR

Austrálie je významným dovozcem průmyslových materiálů, strojů, energetických zařízení, průmyslových technologií a dopravních zařízení. Australské firmy mají vesměs zájem na převodech vyspělých technologií, know-how a licencí oběma směry a neexistují praktické bariéry, které by tomu bránily. V posledním desetiletí se na principu přenosu technologií výrazně urychlil např. australský vývoj v oblasti počítačového softwaru, letecké techniky, telekomunikací, elektronického zařízení, elektrického zařízení a strojů, vědeckých přístrojů, zdravotnické techniky, farmaceutických a veterinárních výrobků.

Hlavní oblastí obchodních příležitostí pro české podniky jsou i nadále strojírenské výroby, dopravní zařízení a jejich komponenty. Třída 7 SITC tvoří 53% veškerého dovozu zboží do Austrálie, přičemž v r. 2008 jich bylo dovezeno za 161 mil. AUD. Další příležitostí jsou dodávky komponentů pro automobilový průmysl. Vysokou šanci na úspěch mají také terénní nákladní automobily, zemědělská mechanizace, důlní mechanizace, stejně jako lehká dopravní letadla nebo letecké komponenty.

Účast na vybraných projektech je možná na základě vytváření strategických vazeb s vybranými místními dodavateli nebo inženýrskými firmami. U některých projektů je třeba zvažovat kapitálovou účast nebo spoluúčast na financování. Firmy s referencemi dodávek na vyspělé světové trhy (především USA, Japonsko, EU) mají reálnou možnost uplatnění na australském trhu. Je však rovněž skutečností, že se některá strojní zařízení českého původu do Austrálie dovážejí pod zahraničními značkami.

Jedním z dalších nástrojů pronikání na australský trh je zakládání vlastní výroby, poskytování licencí na speciální výrobu a spolupráce s místním průmyslem. V opačném směru se osvědčuje spolupráce při pronikání australských firem na trhy bývalého sovětského bloku (poradenské služby založené na znalosti mentality a trhu, spoluúčast na privatizačních projektech, zvláštní obchodní operace). Nedocenené a nepoměrně schůdnější možnosti však existují ve vazbě na zakázky australských inženýrských firem v třetích zemích (Nový Zéland a země jihovýchodní Asie či Oceánie). Zejména v JV Asii pilotují australské firmy řadu projektů v energetice, dopravě, vodohospodářství, těžkém i lehkém průmyslu a zajišťují nákup technologie a komponentů na světovém trhu.

Austrálie průběžně posiluje výdaje na obranu. Důvodem je zejména působení australských jednotek v Iráku a Afghánistánu, pomoc zemím postižených tsunami (zejména Indonésii), ochrana státních hranic, boj proti terorismu a problém ilegální imigrace. Očekává se, že výše uvedené se promítne do poptávky po materiálním zajištění pro naplňování těchto záměrů. Pro dvoustrannou spolupráci ČR s Austrálií se zde otevírá možnost pronikat dodávkami do sektoru obrany. Sledováním vývoje v této oblasti se naskýtá možnost českým exportérům uplatnit se na tomto specifickém a lukrativním trhu. Jednou z možností by mohlo být využít technologie a know-how v oblastech, které dosáhly uznání v rámci našeho členství v NATO, např. nabídkou prostředků chemické obrany či systému polních nemocnic.